

**ИЗВЕШТАЈ
КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД ЗА
ДРУГИ КВАРТАЛ 2020. ГОДИНЕ**

Београд, Август 2020. године

САДРЖАЈ

I ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ БАНКЕ ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2020. ГОДИНЕ

II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ БАНКЕ ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2020. ГОДИНЕ

III ИЗЈАВА ОДГОВОРНИХ ЛИЦА

IV ОДЛУКА О УСВАЈАЊУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ БАНКЕ ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2020. ГОДИНЕ

Београд, Август 2020. године

САДРЖАЈ

1. ПРИКАЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ	2
2. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ	3
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР И ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ БАНКЕ	4
4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ОРГАНИ БАНКЕ.....	6
5. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ	8
5.1. Пословање са становништвом	10
5.2. Нове банкарске технологије - дигитално банкарство и картице	12
5.3. Пословање са привредом.....	14
5.4. Управљање средствима.....	17
5.5. Сектор хартија од вредности.....	18
6. БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 30.06.2020. ГОДИНЕ.....	19
6.1. Актива Банке на дан 30.06.2020. године	19
6.2. Пасива Банке на дан 30.06.2020. године	20
6.3. Дати кредити комитентима и депозити комитената на дан 30.06.2020. године	21
6.4. Ванбилансне ставке у 2020. години	23
7. БИЛАНС УСПЕХА ЗА ПЕРИОД ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ	24
7.1. Приходи и расходи по основу камата.....	25
7.2. Приходи и расходи по основу накнада	26
7.3. Остварени добитак из редовног пословања (пре опорезивања)	26
7.4. Показатељи пословања прописани Законом о банкама	26
8. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	27
8.1. Циљеви и политике за управљање финансијским ризицима	27
8.2.Изложеност ризицима (ценовном, кредитном, ризику ликвидности и ризику новчаног тока) са стратегијом за управљање ризицима и оценом њихове ефективности	29
9. СВИ ЗНАЧАЈНИЈИ ПОСЛОВИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА.....	32
10. ОПИС ЗНАЧАЈНИЈИХ ДОГАЂАЈА	32
11. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА	33
12. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О РЕАЛИЗАЦИЈИ БИЗНИС ПЛАНА ЗА 2020. ГОДИНУ	33
12.1. Планиране и остварене вредности биланса стања за други квартал 2020. године	34
12.2. Планиране и остварене вредности биланса успеха за период 01.01.- 30.06.2020. године.....	35

1. ПРИКАЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ

Квартални извештај за други квартал 2020. године представља веродостојан приказ развоја и резултата пословања КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД Београд остварених у другом кварталу, као и у првих шест месеци 2020. године.

ОПИС	30.06.20.	31.05.20.	30.04.20.	31.03.20.	2019.	2018.
БИЛАНС УСПЕХА (000 РСД)						
Добитак/губитак пре опорезивања	2.909.821	2.491.107	1.978.804	2.268.139	8.268.685	8.121.073
Добитак/губитак после опорезивања	2.768.324	2.491.107	1.978.804	2.268.139	8.955.759	8.145.182
Нето приходи од камата	5.951.544	4.964.270	3.987.502	3.040.103	12.605.384	12.834.638
Нето приходи од накнада	2.379.936	1.915.467	1.536.995	1.199.215	5.328.996	5.210.149
Оперативни трошкови	5.870.338	5.044.633	4.214.438	2.548.033	11.064.609	10.473.783
Нето приходи/расходи обезвређења финан.средст. која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(99.159)	26.400	33.088	5.962	2.425.931	9.493

ОПИС	30.06.20.	31.05.20.	30.04.20.	31.03.20.	2019.	2018.
БИЛАНС СТАЊА (000 РСД)						
Билансна актива	457.621.394	450.400.069	444.395.616	442.107.977	432.380.443	401.165.980
Ванбилансно пословање	488.788.348	489.473.634	481.983.917	475.765.325	460.440.031	457.820.050
СТАНОВНИШТВО						
Кредити ¹	105.274.157	100.586.486	99.224.147	99.472.706	99.057.214	92.033.605
Депозити ²	295.757.261	291.539.498	287.156.302	280.489.943	280.484.488	260.296.411
ПРИВРЕДА						
Кредити	83.068.789	83.840.256	84.744.528	82.068.479	81.504.403	75.264.373
Депозити	50.875.804	47.446.379	47.155.005	47.928.197	47.879.400	49.879.580

ПОКАЗАТЕЉИ	30.06.20.	31.05.20.	30.04.20.	31.03.20.	2019.	2018.
РАЦИО КРЕДИТИ/ДЕПОЗИТИ						
Бруто кредити/депозити	55,59%	55,77%	56,41%	57,42%	57,71%	58,35%
Нето кредити/депозити	53,16%	53,30%	53,90%	54,88%	54,94%	54,76%
КАПИТАЛ (000 РСД)						
Адекватност капитала	31,37%	29,27%	29,44%	29,80%	30,83%	29,18%
Број запослених	2.710	2.717	2.721	2.725	2.744	2.766
ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ						
РОА	1,31%	1,35%	1,35%	2,07%	2,00%	2,13%
РОЕ – на укупан капитал	7,75%	7,93%	7,83%	11,81%	11,71%	12,57%
Нето каматна маржа на укупну активу	2,68%	2,69%	2,72%	2,77%	3,04%	3,37%
Cost / income рацио	70,46%	73,33%	76,29%	60,10%	61,70%	58,04%
Оперативни токови готовине	4.683.632	4.128.291	3.794.239	4.400.613	9.859.741	9.379.217
Актива по запосленом (000 EUR)	1.436	1.410	1.389	1.381	1.340	1.227
Актива по запосленом (000 РСД)	168.864	165.771	163.321	162.241	157.573	145.035

¹ Позиција кредити (становништво и привреда) не укључује остале пласмане и потраживања

² Позиција депозити (становништво и привреда) не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије

2. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ

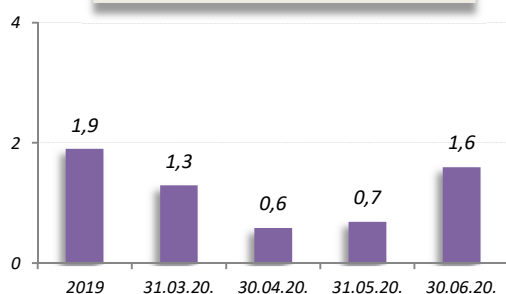
Макроекономски услови пословања у првом полугодишту 2020. године под утицајем су пандемије вируса COVID-19. Након оствареног раста бруто друштвеног производа од 4,2% у 2019. години у првом кварталу 2020. године привреда Србије је остварила раст од 5,0% и поред чињенице да су се први негативни утицаји пандемије осетили током марта месеца. Раст бруто друштвеног производа у првом кварталу текуће године био је под утицајем раста индустријске производње, наставка реализације инфраструктурних пројеката и стабилног раста услуга. Према пројекцијама Народне банке Србије (НБС) најјачи негативни ефекти пандемије на привреду Србије десили су се у другом кварталу текуће године. Опоравак привреде очекује се током трећег и четвртог квартала 2020. године.

Инфлација је чврсто под контролом и креће се на нивоу од око 2,0% у просеку за последњих шест година. Стопа инфлације на крају јуна месеца 2020. године износи 1,6% на међугодишњем нивоу, и вратила се у границе циља. На раст инфлације утицале су цене услуга, прерађене хране, воћа и цигарета, док је негативан допринос инфлацији потекао од цене нафтних деривата.

Потрошачке цене у месецу јуну су, на месечном нивоу, повећане за 0,6% првенствено као резултат виших цена воћа, поврћа и туристичких - пакет аранжмана.

Према централној пројекцији НБС међугодишња инфлација ће и у наредном периоду остати ниска и стабилна.³

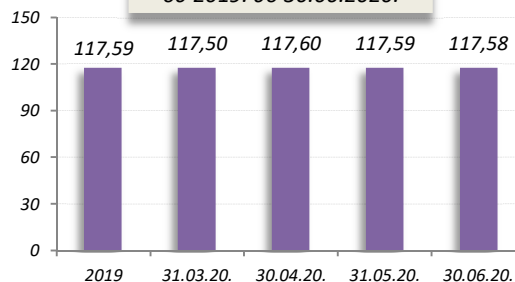
Међугодишња стопа инфлације у периоду од 2019. до 30.06.2020. у %

³ НБС, Макроекономска кретања у Србији, јул 2020. године

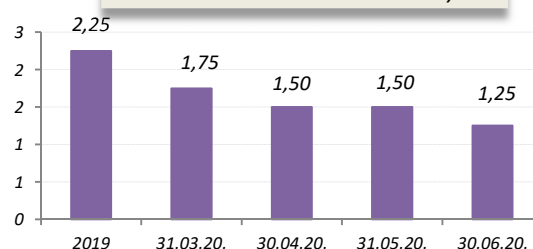
У току прва два квартала 2020. године и поред неизвесности на међународном финансијском тржишту динар није битније осцилирао у односу на евро. Курс динара се током другог квартала текуће године кретао око вредности од 117,6 динара за један евро. Народна банка Србије је од почетка године на међубанкарском девизном тржишту (МДТ) интервенисала нето продајом од ЕУР 1.030 милиона.⁴

Курс РСД/ЕУР у периоду од 2019. до 30.06.2020.

На кретање курса утицај имају и стране директне инвестиције. Након прилива од ЕУР 7,3 милијарде у току последње две године (2018. и 2019. година), за првих 5 месеци ове године остварен је нето прилив у износу од ЕУР 1,3 милијарде.⁵ Народна банка Србије је током другог квартала 2020. године наставила политику ублажавања монетарне политике. У склопу тих активности референтна каматна стопа (ПКС) је у априлу месецу снижена на 1,50%, а потом 11.06.2020. године додатно је снижена за 0,25 базних поена на ниво од 1,25%. Одлука је донета имајући у виду да размере кризе у светским оквирима изазване ширењем вируса COVID-19 захтевају додатну подршку монетарне политике домаћој економији у циљу ублажавања негативних ефеката кризе и као подстицај привредном расту у наредном периоду.

Референтна стопа НБС у периоду од 2019. до 30.06.2020. у %

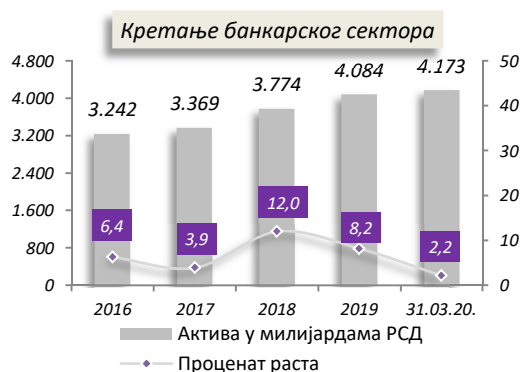

⁴ НБС, Стање девизних резерви и кретање на међубанкарском девизном тржишту у јуну 2020. године
⁵ НБС, Макроекономска кретања у Србији, јул 2020. године

3. БАНКАРСКИ СЕКТОР И ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ БАНКЕ

На крају марта месеца 2020. године, банкарски сектор Републике Србије, чини укупно 26 банака, што је исти број банака као и на почетку године. У банкарском сектору на дан 31.03.2020. године запослено је 23.117 радника⁶.

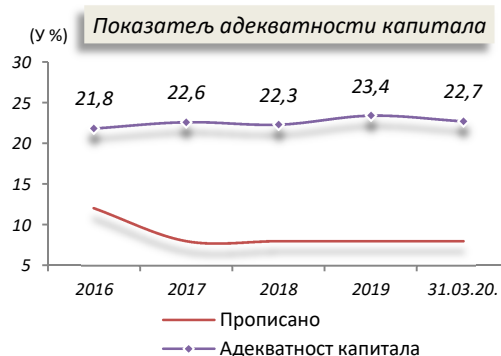
Укупна актива је достигла износ од ЕУР 35.513 милиона односно 4.172,9 милијарди динара и у односу на почетак године повећана је за 88,8 милијарди динара односно 2,2%. Банка у активи сектора на крају марта 2020. године учествује са 10,6%.

Укупан капитал банкарског сектора на крају марта 2020. године износи ЕУР 6.034 милиона или 709,0 милијарди динара и у односу на почетак године повећан је за 0,5%. У укупном капиталу банкарског сектора Банка је на дан 31.03.2020. године учествовала са 10,9%.

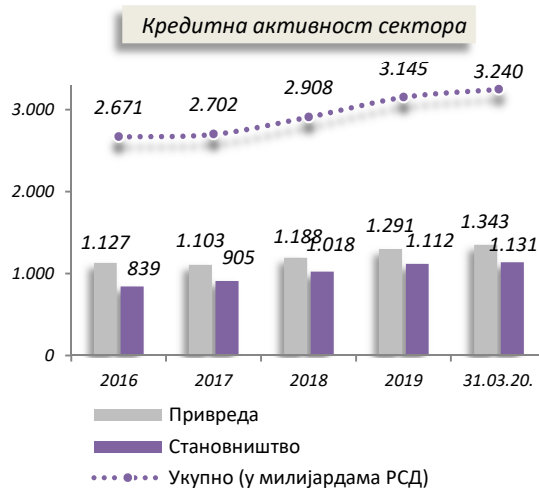
Просечна вредност показатеља адекватности капитала банкарског сектора, на дан 31. марта

2020. године износи 22,7%.⁷ У односу на прописани минимални показатељ од 8,0%, остварена вредност показује да је банкарски сектор адекватно капитализован.

Коефицијент адекватности капитала Банке на дан 30.06.2020. године износи 31,37%, а на дан 31.03.2020. године износио је 29,80% и био је изнад просека сектора.

На нивоу банкарског сектора и у току првог квартала 2020. године настављен је тренд раста кредита.⁸

На нивоу банкарског сектора учешће бруто НПЛ кредита у укупним бруто кредитима на крају децембра месеца 2019. године износило је 4,1% док је на крају марта 2020. године смањено и износи 4,0%

⁷ НБС, Кључни макроруденцијални показатељи Републике Србије, табела 1.1

⁸ НБС, Консолидовани биланс банкарског система, јун 2020. године

⁶ НБС, Макророекономска кретања у Србији, мај 2020. године

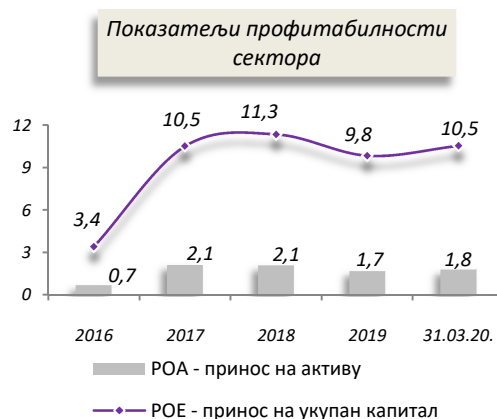
Исправке вредности НПЛ кредита покривају 61,4% бруто НПЛ кредита⁹.

У току првог квартала 2020. године девизна штедња становништва на нивоу сектора износи ЕУР 10.472 милиона и у односу на крај године повећана је за ЕУР 3,8 милиона. Укупна штедња становништва на крају марта месеца текуће године износи ЕУР 11.180 милиона што у односу на почетак године представља повећање од ЕУР 39,4 милиона или 0,4%.¹⁰

За прва три месеца 2020. године банкарски сектор је остварио добитак пре пореза у износу од ЕУР 158,8 милиона односно 18,7 милијарди динара.

На бази вредности из првог квартала 2020. године стопа приноса на капитал (РОЕ) на годишњем нивоу износи 10,5% (за 2019. годину износила је 9,8%) док стопа приноса на активу (РОА) на нивоу банкарског сектора на годишњем нивоу износи 1,8% (за 2019. годину износила је 1,7%).¹¹

⁹ НБС, Кључни макропруденцијални показатељи Републике Србије, табела 1.1

¹⁰ НБС, монетарна статистика, табела 1.1.20. штедња становништва код банака

¹¹ НБС, Макроекономска кретања у Србији, мај 2020. године

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ОРГАНИ БАНКЕ

Управни одбор Банке је формиран у складу са Законом о банкама, Статутом Банке и чини га најмање 5 (пет) чланова, укључујући и председника, од којих најмање једна трећина чланова морају бити лица независна од Банке. Чланове Управног одбора Банке именује Скупштина акционара Банке на период од четири године. Предлог одлуке о именовању председника и чланова Управног одбора Банке утврђује Управни одбор Банке, на предлог акционара.

Надлежности Управног одбора Банке дефинисане су чланом 73. Закона о банкама и чланом 27. Статута Банке. Чланови Управног одбора Банке на дан 30. јуна 2020. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АКЦИОНАР / ЧЛАН НЕЗАВИСАН ОД БАНКЕ	ФУНКЦИЈА
Марија Сокић	Република Србија	Председник
др Даниел Пантић	Република Србија	Члан
Дејан Хаџић	Република Србија	Члан
Катарина Шушић	Члан независан од Банке	Члан
Горан Кнежевић	Члан независан од Банке	Члан
проф. др Зоран Јовић	Члан независан од Банке	Члан

Кворум за рад и одлучивање Управног одбора Банке постоји ако седници присуствује већина од укупног броја чланова Управног одбора Банке. Председник и сваки члан имају право на по један глас.

Извршни одбор се састоји од председника Извршног одбора, заменика председника Извршног одбора и најмање три члана. Мандат чланова Извршног одбора Банке укључујући и председника и заменика председника је четири године од дана именовања.

Надлежности Извршног одбора дефинисане су чланом 76. Закона о банкама и чланом 31. Статута Банке.

Чланови Извршног одбора Банке на дан 30. јуна 2020. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ФУНКЦИЈА
др Владимир Медан	Председник
др Уна Сикимић	Заменик председника
Драгиша Станојевић	Члан
др Мирослав Перић	Члан
Павао Марјановић	Члан

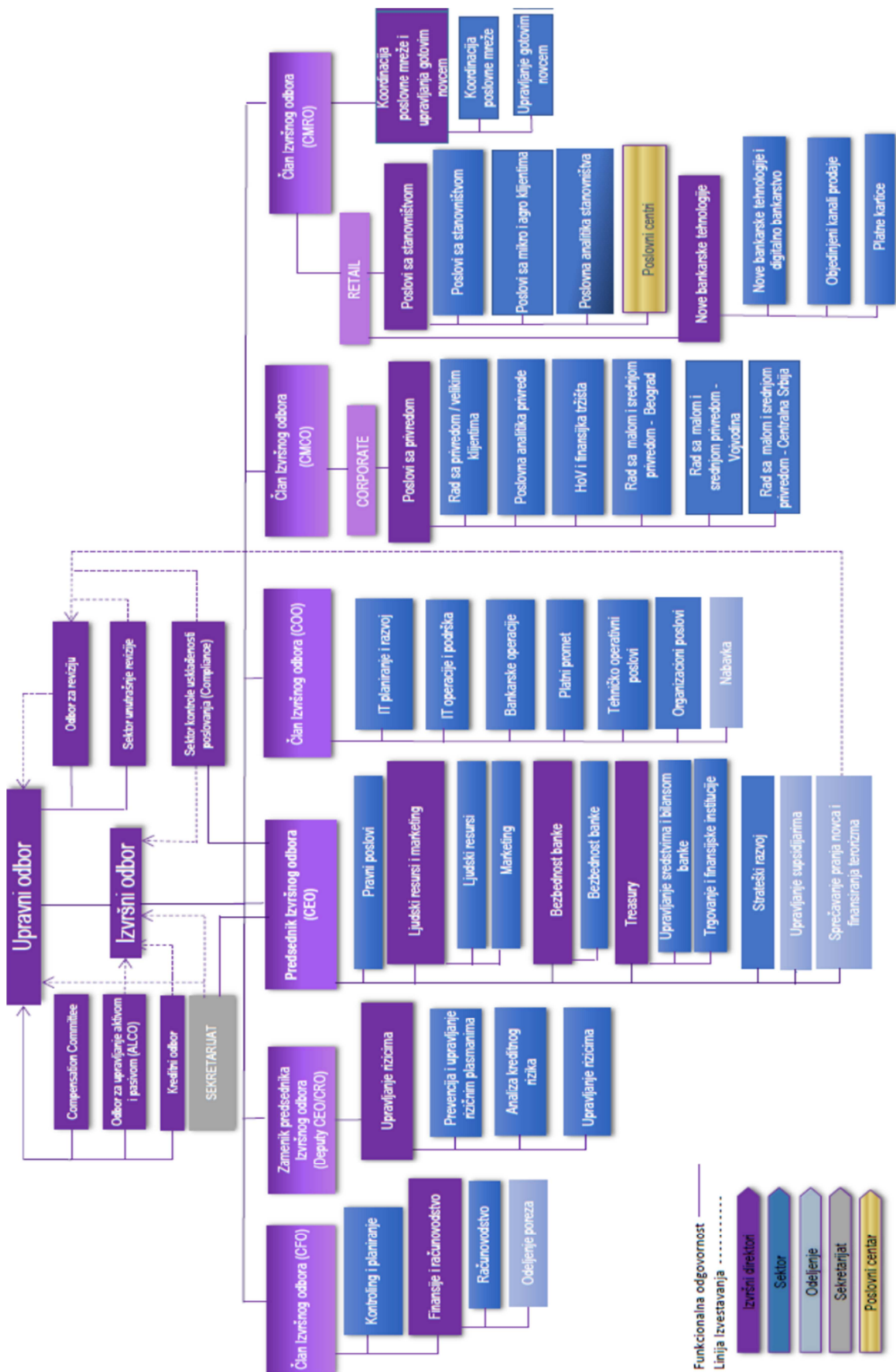
Кворум за рад и одлучивање Извршног одбора постоји ако седници присуствује већина од укупног броја чланова Извршног одбора. Извршни одбор доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова.

Одбор за праћење пословања Банке чине три члана, од којих су два чланови Управног одбора Банке који имају одговарајуће искуство из области финансија. Један члан Одбора за праћење пословања је лице независно од Банке. Чланови Одбора се бирају на период од четири године.

Дужности Одбора за праћење пословања дефинисане су чланом 80. Закона о банкама и чланом 34. Статута Банке. Чланови Одбора за праћење пословања на дан 30. јуна 2020. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ФУНКЦИЈА
др Даниел Пантић	Председник
Дејан Хаџић	Члан
Александра Драговић Делић	Члан

Кворум за рад и одлучивање Одбора за праћење пословања постоји ако седници присуствује већина од укупног броја чланова Одбора за праћење пословања.

Напомена: Организациона шема Банке на дан 30.06.2020. године

5. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ

ОПИС	30.06.20.	31.05.20.	30.04.20.	31.03.20.	2019.	2018.
БИЛАНС СТАЊА (000 РСД)						
Билансна актива	457.621.394	450.400.069	444.395.616	442.107.977	432.380.443	401.165.980
Ванбилансно пословање	488.788.348	489.473.634	481.983.917	475.765.325	460.440.031	457.820.050
СТАНОВНИШТВО						
Кредити	105.274.157	100.586.486	99.224.147	99.472.706	99.057.214	92.033.605
Депозити	295.757.261	291.539.498	287.156.302	280.489.943	280.484.488	260.296.411
ПРИВРЕДА						
Кредити	83.068.789	83.840.256	84.744.528	82.068.479	81.504.403	75.264.373
Депозити	50.875.804	47.446.379	47.155.005	47.928.197	47.879.400	49.879.580

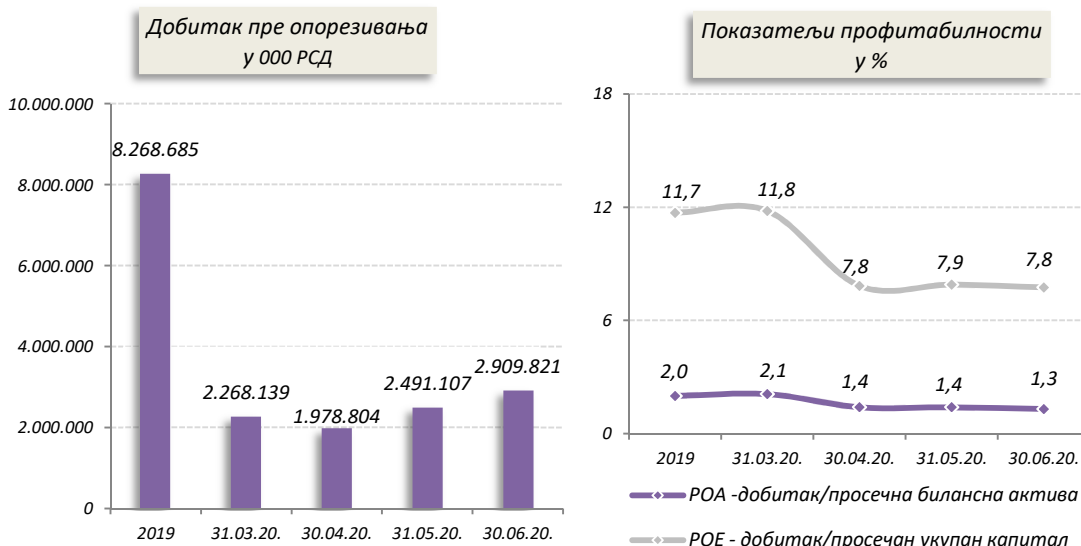
На дан 30.06.2020. године билансна актива Банке износи 457.621,4 милиона динара и повећана је за 25.241,0 милиона динара у односу на почетак године.

Ванбилансна актива повећана је за 6,2% у првом полугодишту 2020. године, и на крају јуна текуће године износи 488.788,3 милиона динара.

Депозити привреде и становништва на крају јуна 2020. године износе 346.633,1 милион динара и у односу на почетак године повећани су за 18.269,2 милиона динара. С друге стране, кредити привреди и становништву, на крају јуна 2020. године, износе 188.342,9 милиона динара и у односу на почетак године су повећани за 7.781,3 милиона динара или 4,3%.

У наведеним променама садржан је и ефекат апресијације динара у односу на евро (0,01%) и амерички долар (0,27%), односно депресијације у односу на швајцарски франак (1,39%) од почетка године до краја првог полугодишта 2020. године.

ОПИС	30.06.20.	31.05.20.	30.04.20.	31.03.20.	2019.	2018.
БИЛАНС УСПЕХА (000 РСД)						
Добитак/губитак пре опорезивања	2.909.821	2.491.107	1.978.804	2.268.139	8.268.685	8.121.073
Добитак/губитак после опорезивања	2.768.324	2.491.107	1.978.804	2.268.139	8.955.759	8.145.182
Нето приходи од камата	5.951.544	4.964.270	3.987.502	3.040.103	12.605.384	12.834.638
Нето приходи од накнада	2.379.936	1.915.467	1.536.995	1.199.215	5.328.996	5.210.149
Оперативни трошкови	5.870.338	5.044.633	4.214.438	2.548.033	11.064.609	10.473.783
Нето приходи /расходи обезвређења финан. средст. која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(99.159)	26.400	33.088	5.962	2.425.931	9.493
ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ						
РОА	1,31%	1,35%	1,35%	2,07%	2,00%	2,13%
РОЕ – на укупан капитал	7,75%	7,93%	7,83%	11,81%	11,71%	12,57%
Нето каматна маржа на укупну активу	2,68%	2,69%	2,72%	2,77%	3,04%	3,37%
Cost / income рацио	70,46%	73,33%	76,29%	60,10%	61,70%	58,04%
Оперативни токови готовине	4.683.632	4.128.291	3.794.239	4.400.613	9.859.741	9.379.217
Активa по запосленом (000 ЕУР)	1.436	1.410	1.389	1.381	1.340	1.227
Активa по запосленом (000 РСД)	168.864	165.771	163.321	162.241	157.573	145.035

Остварени добитак пре опорезивања Банке у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године износи 2.909,8 милиона динара. Остварени добитак обезбедио је Банци, у првих шест месеци 2020. године, принос на укупан капитал од 7,8%, односно принос на билансну активу од 1,3%.

Нето приходи од камата на крају месеца јуна износе 5.951,5 милиона динара, што је за 5,6% мање у односу на исти период претходне године. Нето приходи од накнада износе 2.379,9 милиона динара и за 224,6 милиона су нижи од остварених у истом периоду претходне године.

Банка је за шест месеци 2020. године остварила нето расходе по основу индиректних отписа пласмана и резервисања у износу од 99,2 милиона динара, док је на крају првог полугодишта 2019. године Банка остварила нето приходе по основу индиректних отписа пласмана и резервисања у износу од 1.638,0 милиона динара.

У првом полугодишту ове године остварени су оперативни расходи у износу од 5.870,3 милиона динара, што је за 692,1 милион динара или 13,4% више од оствареног износа у истом периоду претходне године. Висина оперативних расхода под утицајем је повећања износа трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (у односу на исти период претходне године повећани су највећим делом због осталих личних расхода за годишње награде запослених).

Као резултат значајнијег раста обима пословања као и смањења броја запослених у првих шест месеци 2020. године повећана је актива по запосленом у Банци са 157,6 милиона динара (31.12.2019. године) на 168,9 милиона динара на дан 30.06.2020. године.

5.1. Пословање са становништвом

Пословање Пословне функције Становништва у првом полугодишту било је, у значајној мери, под негативним утицајем проглашеног ванредног стања у Републици Србији због пандемије вируса COVID-19 (ванредно стање је трајало од 16.3.2020. године закључно са 6.5.2020. године).

Пословање у јануару и фебруару је бележило позитивне трендове, пошто је остварен значајан раст реализације најважнијих производа у односу на исти период прошле године (реализација готовинских кредита већа за 12%, а стамбених за 19%).

За време ванредног стања, фокус у пословању је био на:

- очувању клијентске базе и портфолиа од негативних последица пандемије спровођењем мораторијума на отплату обавеза, у складу са Одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система Народне банке Србије;
- исплати пензија на кућну адресу, пошто пензионери чине значајан део клијената Банке;
- заштити здравља клијената и запослених, уз обезбеђивање континуитета рада са смањеним капацитетом пословања. Експозитуре су радиле са скраћеним радним временом, мањим бројем запослених, а 40 експозитуре је током ванредног стања било привремено затворено.

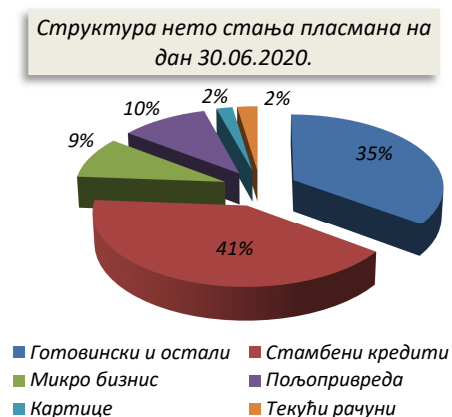
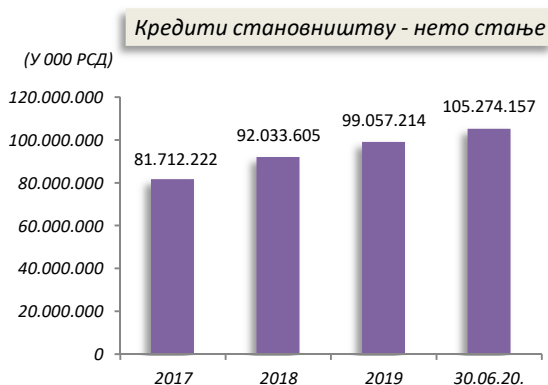
Без обзира на сва ограничења, Банка је успела да на одговарајући начин пружи услугу свим клијентима којима је иста била потребна.

Почев од 11.05.2020. године, почела је нормализација пословања. Само једна експозитуре још није отворена, а реализација кредита је доживела експанзију, поготово у микро бизнис и агро сегменту, због кредита из Гарантне шеме Владе Републике Србије и субвенционисаних пољопривредних кредита у сарадњи са Министарством пољопривреде.

У сегменту пољопривредних субвенционисаних кредита Банка је уверљиво прва на тржишту са учешћем од 40% у броју кредита и 25% у износу кредита. Учешће у микро бизнис кредитима из Гарантне шеме такође је респектабилно, око 11% у броју и износу.

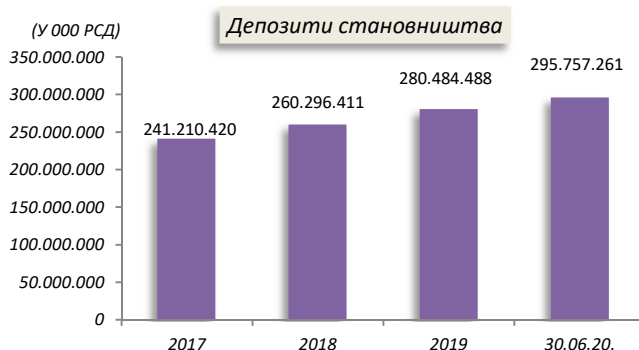
Уз све наведене изазове, нето стање пласмана становништву порасло је за респектабилних 6.216,9 милиона динара у односу на стање са почетка године.

У структури нето стања учешће стамбених кредита износи 41%, а учешће осталих производа је 59%.

Депозити¹² - пословање Банке

Стање депозита, упркос свим изазовима, на дан 30.6.2020. године веће је за значајних 15.272,8 милиона динара у односу на почетак године.

Остали производи

Банка поседује респектабилну базу са више од 1,3 милиона клијената становништва. У најважнијем сегменту, физичких лица са редовним примањима преко текућег рачуна Банка има више од 429.000 клијената, уз остварени раст од почетка године. Клијенти са редовним примањима представљају један од најзначајнијих сегмената пословања са становништвом и основа су за раст кредитне активности, а посебно дозвољена прекорачења по текућем рачуну, пошто су иста најпрофитабилнији производ, а користи их сваки трећи клијент. Банка је забележила повећање од око 8%, у односу на крај 2019. године, клијената који користе „Сет рачун“ као квалитетнији производ у односу на основни текући рачун, од чега је око 12% „Старт сетова“ намењених најмлађим клијентима што чини основу за сигурно пословање у будућности, чиме банка дугорочно развија клијентску базу.. Благо је повећан број дебитних и кредитних картица.

У микро бизнис сегменту Банка бележи повећање „Сет рачуна“ за око 6% у односу на 2019. годину . Посебно је потребно истаћи да велики број микро клијената редовно користе електронске сервисе Банке..

Електронско банкарство физичких лица

Банка кроз електронске канале на крају јуна месеца 2020. године за физичка и правна лица тренутно пружа услугу за више од 244.000 јединствених клијената.

Константан раст корисника је настављен и у првих шест месеци текуће године где је „мБанк“ канал имао повећање корисника за 17% док је повећање корисника у односу на исти месец прошле године 44%.

На „еБанк“ каналу раст броја корисника у првој половини ове године је износио 8% док је у односу на исти месец претходне године раст 16%.

Раст броја корисника електронских канала последица је интензивних активности пословне мреже на анимирању клијената с обзиром на бројне повољности које „еБанка“ и „мБанка“ омогућавају.

Број трансакција је значајно порастао на „мБанк“ каналу, већи је за 111% у односу на исти период прошле године.

На „еБанк“ каналу број трансакција је, у односу на исти период претходне године, порастао за 34%.

¹² Позиција депозити не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије

Пословна мрежа

Пословање у сегменту становништва обављамо у 203 експозитуре по чему смо лидер на тржишту. Клијентима је доступно 285 банкомата и око 13.500 ПОС терминала, по чему смо такође један од лидера на тржишту. Имајући у виду потребе клијената, Банка је наставила са активностима побољшања корисничког искуства унапређењем изгледа експозитура, пресељењем у нове просторије, прилагођавањем / оптимизацијом радног времена и слично.

Профитабилност

Без обзира на све изазове у пословању изазване пандемијом вируса COVID-19 и ванредним стањем, пословање са становништвом у првих шест месеци 2020. године остварило је укупне нето приходе од камата и накнада у износу од 4.761,2 милиона динара. Сачуван је квалитет кредитног портфолиа и база клијената, што ће довести до још већих нето прихода у будућности.

5.2. Нове банкарске технологије - дигитално банкарство и картице

Тржиште – основне тенденције

Народна банка Србије је увела обавезно инстант плаћање почевши од 22. октобра 2018. године, што је креирало обавезу банкама да клијентима обезбеде инфраструктуру за омогућавање инстант трансфера по једном продајном каналу, а од 2019. године обавеза је банака да омогуће инстант плаћање на свим каналима плаћања. Висина трговачких провизија је стимулишућа за трговце чиме се доприноси бржем усвајању безготовинског плаћања.

Од краја 2018. године, се примењује „Закон о међубанкарској накнади и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица“ сходно коме је прописано смањење међубанкарске накнаде које је у прелазном периоду (првих шест месеци) износило максимално 0,5% за дебитне картице и 0,6% за кредитне картице. Додатно снижење накнада које се примењује од 18. јуна 2019. године, је усаглашено са европским нивоом од 0,2% за дебитне и 0,3% за кредитне картице.

Народна банка Србије је такође усмерила банке на коришћење националне картичне шеме и подржавање домаћег бренда „Дина“ картице указујући на ниже трошкове. Промоција националне „Дина“ картице је позитивно утицала на однос реиздатих платних картица у корист „Дина“ картице.

Тренд усвајања безготовинског начина плаћања и дигиталног пружања услуга се наставља на шта указују и кључни параметри тржишта:

- број трансакција уплате и исплате готовог новца има вишегодишњи тренд пада,
- истовремено, налози иницирани електронским путем бележе све веће годишње стопе раста праћене растом промета, број трансакција на интернет продајним местима трговаца расте, доминантан платни инструмент су и даље картице, али је и употреба електронског новца у порасту,
- прихватна мрежа је у експанзији са повећањем интернет продајних места, ПОС терминала и АТМ уређаја,
- број активних корисника интернет и мобилног банкарства је у порасту.

Дигитално банкарство Банке

Аналитичко предиктивни алат (CRM – „Customer Relationship Management“) је пуштен у продукцију 26. фебруара 2019. године.

Током 2019. године завршено је креирање програмског кода, који обједињује клијентове одговоре на приказане поруке са реализацијом производа на које се та порука односи. Активирање „Self Learner“ модела, који на основу историје прихватања/одбијања понуда и карактеристика клијента, а захваљујући напредној аналитици, предвиђа његово понашање, планирано је за трећи квартал 2020. године што ће, предвиђања су, утицати на максимизирање продаје услуга и производа Банке корисницима дигиталних канала.

Креирана је „RTDM“ („Real Time Decision Management“) кампања за слање најбоље понуде микро правним лицима и предузетницима путем KOMBANK BIZ WEB апликације, која је тренутно у фази тестирања, док се планира да кампања буде пуштена на продукцију до краја новембра 2020. године.

Постојећа „RTDM“ кампања намењена физичким лицима прилагођена је за приказ на мобилној апликацији. Од марта 2020. године сви корисници мобилне апликације су у могућности да „виде“ „RTDM“.

Регулаторни захтев за увођењем инстант плаћања на продајном месту трговца, усмерио је активности дигиталног развоја ка омогућавању прихватања инстант плаћања из угла Банке као акцептанта, и Банке као издаваоца платних инструмената.

- ✓ Као прихватилац Банка је омогућила услугу прихватања инстант плаћања на инфраструктури која се ослања на постојећи систем за прихватање платних картица, а уведена је и опција коришћења независне инфраструктуре, која не захтева да трговац има ПОС терминал.
- ✓ Као издавалац платних инструмената Банка је омогућила клијентима, брзу и једноставну услугу безготовинског извршења платних трансакција на продајном месту трговца преко мобилне апликације Банке употребом QR кода.

- Извршен је редизајн и унапређење интернет и мобилне апликације за физичка лица, где је извршена оптимизација апликације у циљу побољшања корисничког искуства.
- ✓ Повећан је број корисника електронског банкарства физичких лица као и одлазни промет и број трансакција електронског банкарства за физичка лица.
- ✓ Број корисника мобилне апликације за физичка лица је такође повећан, праћен растом броја трансакција и растом промета.
- ✓ Повећан је укупан број корисника електронског банкарства правних лица, као и укупан број трансакција електронског банкарства правних лица, праћен растом учешћа „еБанке“ у укупном броју трансакција и волумена платног промета Банке.
- Дигитална експозитура банке „КОМЕЦЕНТАР“ наставила је са успешним радом, а број захтева за производима расте у односу на претходну годину. Од производа Банке који су понуђени преко „КОМЕЦЕНТРА“, највеће је интересовање клијената било за дозвољено прекорачење.
- У плану је пројекат спуштања функционалности дигиталне експозитуре банке „КОМЕЦЕНТРА“ на мобилну апликацију за физичка лица како би постала доступна још већем броју клијената.
- Тренутно је у току пројекат имплементације удаљеног потписивања преко дигиталне експозитуре где се очекује завршетак овог пројекта до краја трећег квартала 2020. године, а затим и проширење понуде сервиса и производа на дигиталној експозитури обзиром на могућности које се добијају са удаљеним потписивањем.
- Успешно је завршен процес тестирања и пилот продукције IPS QR плаћања и функционалност је пуштена у масовну продукцију у марту месецу. У плану је омогућавање ове функционалности на мобилној апликацији за правна лица, као и ширење мреже трговаца.

- Такође, добијена је дозвола НБС-а за масовну продукцију за Комбанк IPS QR трговачку апликацију развијену у сарадњи са Привредном комором Србије. Апликација се већ неко време примењује код неколико одабраних трговаца и функционише без проблема.

Развојне активности платних картица

- У току је финализација пројекта увођења новог картичног производа „VISA business Platinum“ намењеног правним лицима са циљем привлачења већег броја корисника, повећања броја картица и броја трансакција пословним платним картицама узимајући у обзир чињеницу да „Platinum“ картице пружају могућност коришћења различитих бенефита корисницима тих картица у односу на „обичне“ типове платних картица.
- У завршној фази је пројекат увођења „електронског новчаника / E-wallet“.

5.3. Пословање са привредом

Тржиште-основне тенденције

Пословање Пословне функције Привреда у првом полугодишту било је, у значајној мери, под негативним утицајем проглашеног ванредног стања у Републици Србији због пандемије вируса COVID-19.

У 2020. години настављен је тренд снижавања динарских каматних стопа, док је дошло до стабилизације каматних стопа код кредита са девизним знаком.

Стандарди банака за новоодобрене кредите привреди остали су непромењени и у 2020. години и то првенствено за мала и средња предузећа, а у мањој мери и за велика предузећа. Посматрано према рачности и валути, ублажавање стандарда је присутно код краткорочног и дугорочног динарског кредитирања привреде, као и краткорочног кредитирања привреде у девизном знаку.

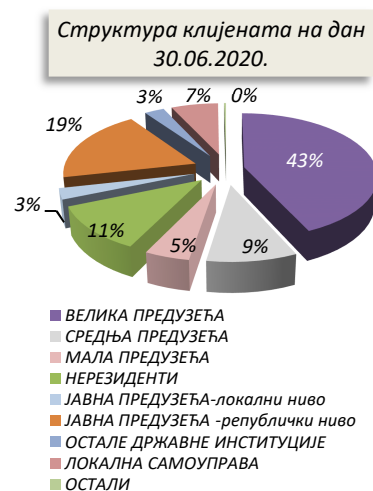
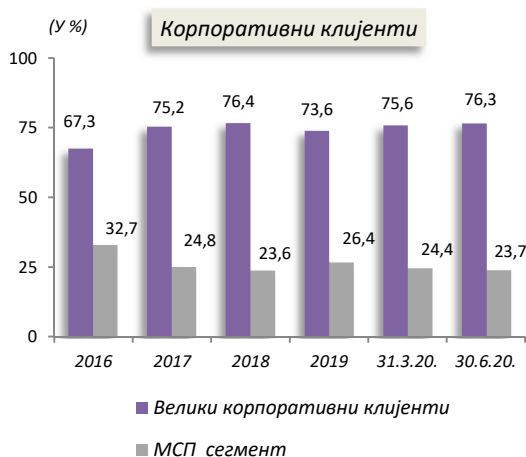
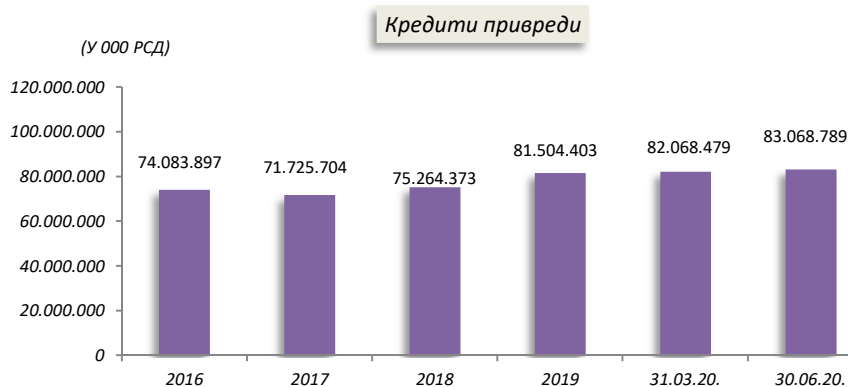
У 2020. години дошло је до раста нивоа кредита привреде. На нивоу банкарског сектора ниво кредита виши је у односу на крај 2019. године (укупно привредна друштва, јавна предузећа и локални ниво власти забележи су раст за 5,8%, односно 76,6 милијарди динара).¹³

Кредити ¹⁴ - пословање Банке

Реализација новоодобрених кредита у 2020. години нижа је за 10% у односу на 2019. годину. У односу на почетак године у сегменту великих корпоративних клијената остварена је виша реализација, док се у истом периоду бележи пад у МСП сегменту. Билансни портфолио порастао је за 2,3% у односу на почетак године, а у структури портфолија дошло је до раста учешћа великих корпоративних клијената са 73,6% (на крају 2019. године) на 76,3%.

¹³ НБС, Консолидовани биланс банкарског сектора, мај 2020.

¹⁴ Позиција датих кредита не укључује остале пласмане

Просечно пондерисане каматне стопе на исплаћене кредите у 2020. години су на нешто вишем нивоу у односу на исплаћене кредите у 2019. години.

Каматна стопа на кредите индексирани у ЕУР је и даље нижа у односу на кредите у динарима што је у условима стабилног курса био одређујући фактор тржишта за већом тражњом кредита са валутним знаком у односу на динарске кредите. Од укупног износа реализованих кредита у 2020. години 26% је реализовано у динарима, док је 74% реализовано кроз кредите са валутним знаком у ЕУР. Сходно томе, у другом кварталу 2020. године дошло је до раста учешћа динарских кредита у укупном портфолију

Депозити¹⁵

Високо учешће трансакционих депозита од 76% укупних депозита привреде резултира нижим расходима од камате и позитивно утиче на пословни резултат Банке.

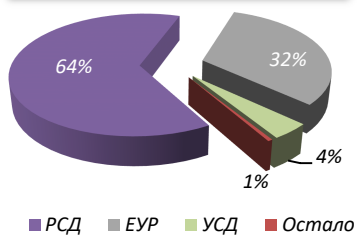

Напомене:

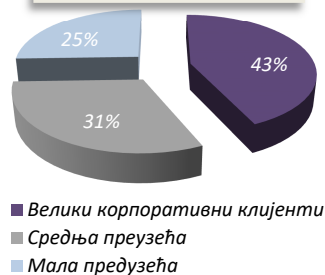
1. На крају 2017. године 11,2 милијарде динара депозита микро клијената је пренето из привреде у становништв због чега се податак разликује од податка из годишњег извештаја за 2017. годину;

2. Висина депозита привреде на крају 2016. године под утицајем је једног појединачног депозита.

Валутна структура депозита на дан 30.06.2020.

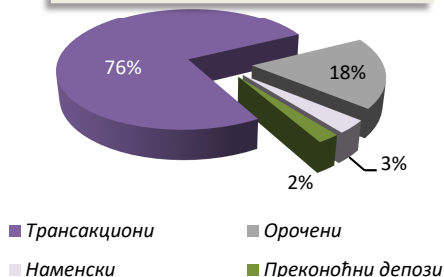

Структура депонената на дан 30.06.2020.

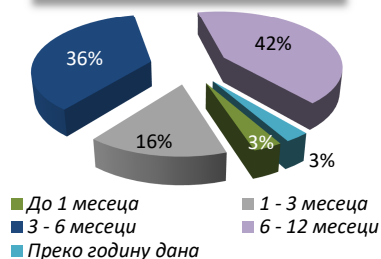

Напомена: Приказ структуре депонената урађен је на основу интерне сегментације клијената.

Рочна структура депозита на дан 30.06.2020.

Рочна структура орочених депозита на дан 30.06.2020.

¹⁵ Позиција депозити не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије

5.4. Управљање средствима

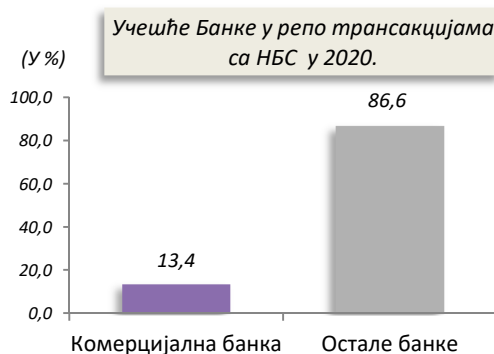
Полазећи од стратешке оријентације Банке, активност пословне функције Трезор усмерена је на активно управљање средствима и ликвидношћу уз обезбеђење несметаног функционисања Банке и задовољење пословних потреба клијената.

Окружење у коме је функција Трезора пословала обележено је постепеним снижавањем референтне каматне стопе (PKC) током прве половине 2020. године са 2,25% на 1,25%, стабилизацијом каматних стопа на релативно ниском нивоу и негативним каматним стопама на ЕУР и ЦХФ на ино финансијским тржиштима, што је имајући у виду расположива средства, представљало веома значајан изазов у управљању ликвидношћу.

У 2020. години, ликвидносна позиција Банке била је стабилна, а ликвидна средства пласирана су претежно у државне хартије од вредности Републике Србије.

Високо учешће Банке на примарним аукцијама државних хартија од вредности Републике Србије било је праћено и врло активним учешћем на секундарном тржишту, док је имајући у виду рочну структуру извора, највећи део краткорочне динарске ликвидности био пласиран кроз краткорочне пласмане на међубанкарском тржишту, кроз недељне реверзне РЕПО операције са Народном банком Србије и преконоћне депозите код Народне банке Србије.

5.5. Сектор хартија од вредности

Сектор хартија од вредности је засебан организациони облик Банке који се састоји од Одељења за брокерско дилерске послове – Овлашћена банка и Одељења кастоди послова - Кастоди банка, са дозволама Комисије за ХОВ за пружање инвестиционих и додатних, односно „кастоди“ услуга. У првој половини 2020. године, у пословању са финансијским инструментима, Банка је остварила значајне резултате:

- На примарном и секундарном (ОТЦ) тржишту државних дужничких хартија од вредности номинисаних у ЕУР и РСД – дилерски послови;
- Банка је у првих десет чланова Београдске берзе АД Београд по укупном обиму промета, прва по броју трансакција, седма по вредности трансакција;
- Значајан пораст броја клијената корисника јединствене web апликације „Kombank Trader“ која омогућава „on-line“ трговање финансијским инструментима на домаћем и иностраном тржиштима са рачунара и мобилних телефона;
- Банка је у процесу усклађивања аката и пословања са новим Законом о инвестиционом фондовима са јавном понудом – послови банке депозитара за „УЦИТС“ инвестиционе фондове - пред Комисијом за хартије од вредности Републике Србије, захтев предат, чека се решење/сагласност;
- Значајан пораст клијената Кастоди банке у делу кастоди услуга на иностраном тржишту;
- Значајан пораст броја клијената на домаћем тржишту (претежно власника обвезница старе девизне штедње);
- Пораст броја налога клијената Кастоди банке;
- Настављен тренд конкурентности у погледу обима промета у поређењу са другим кастоди банкама;
- Анимирање клијената, нарочито добровољних пензијских фондова, као и професионалних клијената.

6. БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 30.06.2020. ГОДИНЕ**6.1. Актива Банке на дан 30.06.2020. године**

(У 000 РСД)

Р.Б.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(3:4)*100
1	Готовина и средства код централне банке	76.487.156	67.558.219	113,2
2	Заложена финансијска средства	-	-	-
3	Потраживања по основу деривата	3.490	-	-
4	Хартије од вредности	154.573.244	138.469.551	111,6
5	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	19.163.611	24.733.958	77,5
6	Кредити и потраживања од комитената	188.897.608	180.852.563	104,4
7	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-
8	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-
9	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-
10	Инвестиције у зависна друштва	3.433.697	3.433.697	100,0
11	Нематеријална имовина	568.956	665.735	85,5
12	Некретнине, постројења и опрема	6.208.933	6.437.937	96,4
13	Инвестиционе некретнине	1.838.717	1.857.927	99,0
14	Текућа пореска средства	-	-	-
15	Одложена пореска средства	1.039.709	1.074.197	96,8
16	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	138.017	196.300	70,3
17	Остала средства	5.268.256	7.100.359	74,2
	УКУПНО АКТИВА (од 1 до 17)	457.621.394	432.380.443	105,8

Билансна актива Банке на крају првог полугодишта 2020. године износи 457.621,4 милиона динара и у односу на почетак године повећана је за 25.241,0 милиона динара односно 5,8%.

Током првог полугодишта текуће године, позиција готовина и средства код централне банке бележи повећање у износу од 8.928,9 милиона динара односно 13,2%.

Пласмани у хартије од вредности на крају месеца јуна 2020. године износе 154.573,2 милиона динара. У односу на почетак године улагања у хартије од вредности су повећана за 16.103,7 милиона динара или 11,6 %. На крају месеца јуна улагање у хартије од вредности чини 33,8% укупне билансне активе Банке.

Кредити и потраживања од комитената износе 188.897,6 милиона динара и у односу на стање забележено на почетку године повећани су за 8.045,0 милиона динара или 4,4%. Кредити и потраживања од комитената на дан 30.06.2020. године чине 41,3% билансне активе.

Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација на крају првог полугодишта износе 19.163,6 милиона динара и у односу на почетак године смањени су за 5.570,3 милиона динара.

Укупни пласмани и потраживања од комитената и банака на дан 30.06.2020. године износе 208.061,2 милиона динара, што чини 45,5% укупне билансне активе Банке.

Приликом израде биланса стања за 30.06.2020. године извршено је нетирање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза, након чега су у активи биланса стања исказана одложена пореска средства у износу од 1.039,7 милиона динара (на дан 30.06.2020. године, пре нетирања одложена пореска средства по основу пренетих пореских губитака износе 1.198,6 милиона динара).

6.2. Пасива Банке на дан 30.06.2020. године

(У 000 РСД)

Р.Б.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(3:4)*100
1	Обавезе по основу деривата	-	-	-
2	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	4.532.788	5.021.756	90,3
3	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	359.771.391	335.317.154	107,3
4	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-
5	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-
6	Обавезе по основу хартија од вредности	-	-	-
7	Субординиране обавезе	-	-	-
8	Резервисања	1.844.969	2.328.130	79,2
9	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	-	-	-
10	Текуће пореске обавезе	-	-	-
11	Одложене пореске обавезе	-	-	-
12	Остале обавезе	17.936.010	13.861.230	129,4
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 1 до 12)	384.085.158	356.528.270	107,7
	КАПИТАЛ			
13	Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	100,0
14	Сопствене акције	-	-	-
15	Добитак	5.134.343	10.425.898	49,2
16	Губитак	-	-	-
17	Резерве	28.367.343	25.391.725	111,7
18	Нереализовани губици	-	-	-
19	Учешћа без права контроле	-	-	-
20	УКУПНО КАПИТАЛ (од 13 до 19)	73.536.236	75.852.173	96,9
	УКУПНО ПАСИВА (од 1 до 19)	457.621.394	432.380.443	105,8

Укупне обавезе Банке на крају првог полугодишта 2020. године износе 384.085,2 милиона динара и чине 83,9% укупне пасиве (на дан 31.12.2019. године укупне обавезе су у пасиви учествовале са 82,5%). Истовремено, укупан капитал износи 73.536,2 милиона динара и учествује у укупној пасиви 16,1% (на дан 31.12.2019. године учешће је износило 17,5%). Укупне обавезе повећане су у односу на почетак године за 27.556,9 милиона динара или 7,7%, док је укупан капитал смањен за 2.315,9 милиона динара односно 3,1%. Висина капитала на крају јуна месеца 2020. године под утицајем је и Одлуке о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година (Одлука Скупштине акционара Банке 4690/3 од 28. априла 2020. године). Наведеном Одлуком је, поред осталог, расподељен добитак из 2019. и ранијих година на дивиденде власницима обичних и преференцијалних акција у износу од 4.481,9 милиона динара.

Укупни депозити и остале финансијске обавезе према банкама и комитентима износе 364.304,2 милиона динара, што чини 79,6% укупне билансне пасиве, при томе бележећи повећање у односу на крај претходне године од 23.965,3 милиона динара или 7,0%. Позиција депозити и остале финансијске обавезе према комитентима повећана је у извештајном периоду за 24.454,2 милиона динара или 7,3%, док је позиција депозити и остале финансијске обавезе према банкама смањена у односу на почетак године за 489,0 милиона динара или 9,7%.

Позиција осталих обавеза је повећана за 4.074,8 милиона динара или 29,4% првенствено као резултат књижења Одлуке о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година, као и смањења осталих обавеза у инострану валути.

Позиција резервисања у току првог полугодишта 2020. године смањена је за 483,2 милиона динара и то као резултат нето смањења резервисања по основу судских спорова у износу од 496,5 милиона динара, смањења резервисања за губитке по ванбилансној активи у износу од 22,8 милиона динара и повећања резервисања за дугорочна примања запослених у износу од 36,2 милиона динара.

Обавезе по основу ино кредитних линија на крају месеца јуна 2020. године износе 1.178,1 милиона динара и у односу на почетак године смањене су за 248,8 милиона динара.

6.3. Дати кредити комитентима и депозити комитената на дан 30.06.2020. године

На крају првог полугодишта 2020. године Банка је комитентима (привреда, становништво, банке и финансијске организације) пласирала кредита у укупном износу од 192.437,2 милиона динара, док су депозити комитената достигли износ од 361.987,1 милиона динара.

(у 000 РСД)				
Р.Б.	ОПИС	СТАЊЕ НА ДАН 30.06.2020.	СТАЊЕ НА ДАН 31.12.2019.	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(3:4)*100
I	ДАТИ КРЕДИТИ КОМИТЕНТИМА (1.+2.+3.)	192.437.159	185.669.469	103,6
1.	Привреда	83.068.789	81.504.403	101,9
2.	Становништво	105.274.157	99.057.214	106,3
3.	Банке и финансијске организације	4.094.213	5.107.851	80,2
II	ПРИМЉЕНИ ДЕПОЗИТИ КОМИТЕНАТА (1.+2.+3.)	361.987.055	337.948.699	107,1
1.	Привреда	50.875.804	47.879.400	106,3
2.	Становништво	295.757.261	280.484.488	105,4
3.	Банке и финансијске организације	15.353.990	9.584.811	160,2

НАПОМЕНА: дати кредити без осталих пласмана и потраживања, примљени депозити без осталих обавеза и примљених средстава у форми кредитних линија.

Најзначајнија појединачна категорија билансне активе, дати кредити комитентима у односу на почетак године повећани су за 6.767,7 милиона динара или 3,6%. У укупној активи дати кредити комитентима учествују са 42,1%.

На крају првог полугодишта 2020. године, пласмани привредним клијентима достигли су износ од 83.068,8 милиона динара, што представља раст од 1,9% у односу на крај 2019. године. Пласмани становништву износе 105.274,2 милиона динара и повећани су за 6,3% у односу на крај претходне године. Пласмани банкама и финансијским организацијама, на крају месеца јуна 2020. године износе 4.094,2 милиона динара што је смањење у односу на крај претходне године за 1.013,6 милиона.

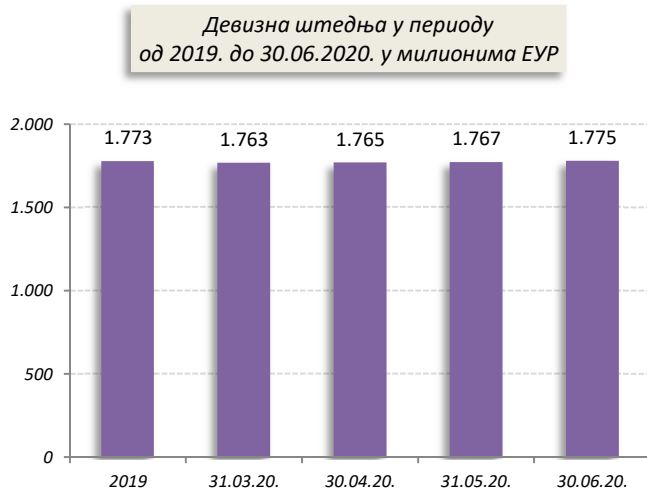

Укупни депозити комитената на дан 30.06.2020. године износе 361.987,1 милиона динара и чине 79,1% укупне пасиве, односно 94,2% укупних обавеза Банке.

Укупни депозити комитената у односу на почетак године повећани су за 24.038,4 милиона динара или 7,1%.

У структури депозита доминирају депозити становништва који износе 295.757,3 милиона динара и чине 81,7% укупних депозита комитената, док депозити правних лица износе 50.875,8 милиона динара и чине 14,1% укупних депозита. У односу на почетак године значајније повећање се бележи код депозита банака и финансијских организација који су повећани за 5.769,2 милиона динара или 60,2%. Као последица наведеног раста учешће депозита банака и финансијских организација у укупним депозитима повећано је са 2,8% на дан 31.12.2019. на 4,2% на дан 30.06.2020. године.

Девизна штедња клијената Банке на крају првог полугодишта 2020. године износи 1.775 милиона евра.

Поверење штедиша омогућило је Банци да по обиму прикупљене девизне штедње, имиџу и препознатљивости задржи водеће место у оквиру банкарског сектора Републике Србије.

6.4. Ванбилансне ставке у 2020. години

(у 000 РСД)

Р.Б.	ОПИС	СТАЊЕ НА ДАН 30.06.2020.	СТАЊЕ НА ДАН 31.12.2019.	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(3:4)*100
1	ПОСЛОВИ У ИМЕ И ЗА РАЧУН ТРЕЋИХ ЛИЦА	4.125.631	4.152.268	99,4
2	ПРЕУЗЕТЕ БУДУЋЕ ОБАВЕЗЕ	49.586.495	53.595.618	92,5
3	ПРИМЉЕНА ЈЕМСТВА ЗА БУДУЋЕ ОБАВЕЗЕ	-	-	-
4	ДЕРИВАТИ	2.351.520	-	-
5	ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ	432.724.702	402.692.145	107,5
	УКУПНО	488.788.348	460.440.031	106,2

Укупна ванбилансна актива Банке, у току првог полугодишта 2020. године, повећана је за 28.348,3 милиона динара у односу на почетак године.

На дан 30.06.2020. године преузете будуће обавезе укључујући дате гаранције и друга јемства износе укупно 49.586,5 милиона динара што у односу на почетак године представља смањење за 4.009,1 милиона динара или 7,5% претежно због смањења износа преузетих неопозивих обавеза за неповучене кредите и пласмане.

На дан 30.06.2020. године деривати у ванбилансној евиденцији износе 2.351,5 милиона динара и односе се на уговорене SWAP аранжмане са НБС.

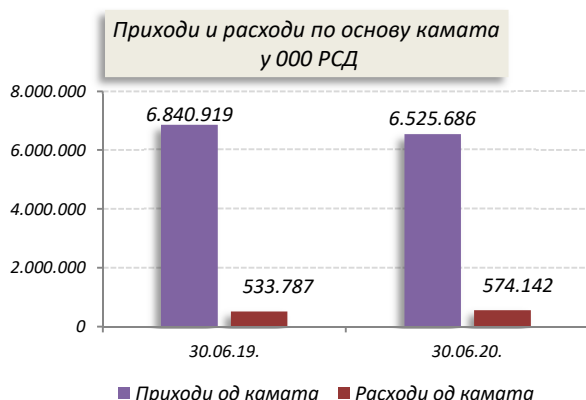
Друге ванбилансне ставке повећане су за 30.032,6 милиона динара односно за 7,5% у односу на почетак године, првенствено као резултат промена на рачуну друга ванбилансна актива.

7. БИЛАНС УСПЕХА ЗА ПЕРИОД ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ

(у 000 РСД)

Р.Б.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	30.06.2020.	30.06.2019.	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(3:4)*100
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
1.1.	Приходи од камата	6.525.686	6.840.919	95,4
1.2.	Расходи од камата	(574.142)	(533.787)	107,6
1.	Нето приходи/расходи по основу камата	5.951.544	6.307.132	94,4
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.225.705	3.398.418	94,9
2.2.	Расходи накнада и провизија	(845.769)	(793.868)	106,5
2.	Нето приходи/расходи по основу накнада и провизија	2.379.936	2.604.550	91,4
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности ФИ	35.085	36.998	94,8
4.	Нето добитак/губитак по основу рекласификације ФИ	-	-	-
5.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања ФИ који се вреднују по фер вредности	108.307	201.317	53,8
6.	Нето добитак/губитак по основу заштите од ризика	-	-	-
7.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(8.161)	9.160	-
8.	Нето приход/расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз БУ	(99.159)	1.637.952	-
9.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања ФИ који се вреднују по амортизованој вредности	-	(590.451)	-
10.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-
11.	Остали пословни приходи	125.186	68.494	182,8
12.	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	8.492.738	10.275.152	82,7
13.	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД	-	-	-
14.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3.110.456)	(2.177.607)	142,8
15.	Трошкови амортизације	(492.842)	(496.957)	99,2
16.	Остали приходи	734.678	409.063	179,6
17.	Остали расходи	(2.714.297)	(3.671.005)	73,9
18.	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	2.909.821	4.338.646	67,1
19.	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-	-	-
20.	Порез на добитак	-	-	-
21.	Добитак по основу одложених пореза	17.252	293	-
22.	Губитак по основу одложених пореза	(158.749)	(147)	-
23.	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	2.768.324	4.338.792	63,8
24.	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	-	-	-
25.	Нето добитак пословања које се обуставља	-	-	-
26.	Нето губитак пословања које се обуставља	-	-	-
27.	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК	2.768.324	4.338.792	63,8
28.	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК	-	-	-
29.	Добитак који припада матичном ентитету			
30.	Добитак који припада власницима без права контроле			
31.	Губитак који припада матичном ентитету			
32.	Губитак који припада власницима без права контроле			
33.	Зарада по акцији			
34.	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)			
35.	Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)			

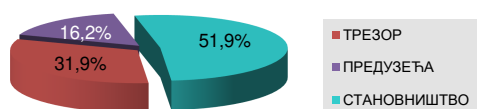
7.1. Приходи и расходи по основу камата

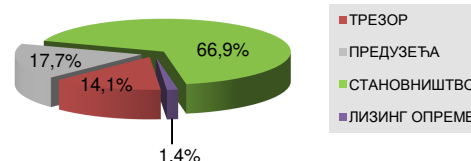
У току прих шест месеци 2020. године остварен је нето приход од камата у износу 5.951,5 милиона динара, што у односу на исти период прошле године представља смањење од 5,6%.

У односу на исти период претходне године, приходи од камата су мањи за 315,2 милиона динара односно за 4,6%, док су расходи по основу камата повећани за 40,4 милиона динара односно 7,6%. Мањи износ прихода од камата је последица значајно нижих активних каматних стопа на тржишту, посебно камата на хартије од вредности, док је висина расхода под утицајем значајнијег раста депозита које је Банка остварила у претходном периоду.

Приходи од камата у 2020. години

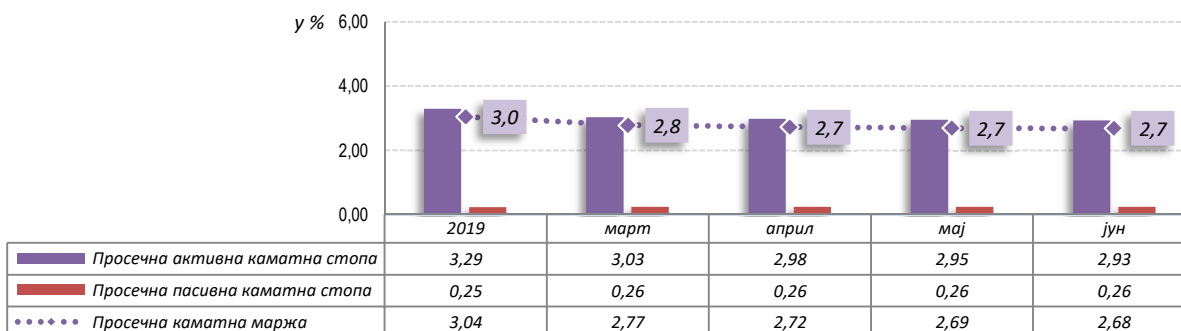

Расходи од камата у 2020. години

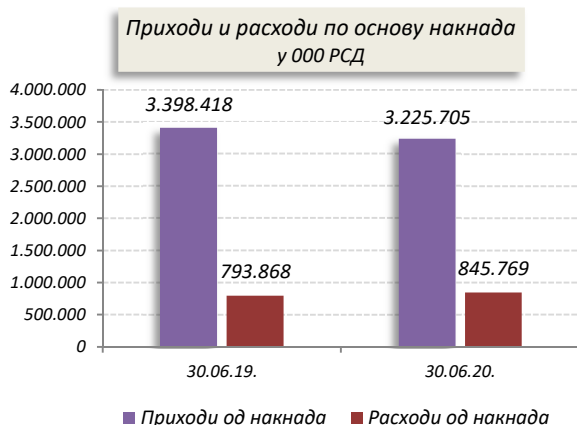
У оквиру прихода од камата, највеће учешће имају приходи од камата по пословима са становништвом (3.383,7 милиона динара или 51,9%). У оквиру расхода од камата доминирају камате на депозите становништва (383,9 милиона динара или 66,9%) што је највећим делом резултат расхода од камата на прикупљену девизну штедњу.

Кретање каматне марже на укупну активу

Просечна активна каматна стопа на крају првог полугодишта 2020. године је била 2,93%, а просечна пасивна каматна стопа 0,26%, тако да је просечна каматна маржа Банке у првом полугодишту 2020. године износила 2,68%.

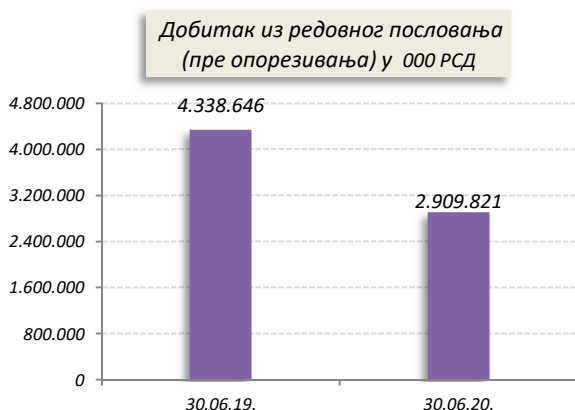
7.2. Приходи и расходи по основу накнада

У току првог полугодишта 2020. године у односу на исти период прошле године, приходи од накнада и провизија за банкарске услуге мањи су за 172,7 милиона динара или за 5,1%. Истовремено су и расходи по накнадама и провизијама повећани за 51,9 милиона динара или за 6,5%.

Нето приход по основу накнада и провизија за прво полугодиште 2020. године износи 2.379,9 милиона динара и за 224,6 милиона динара је мањи у односу на исти период претходне године (у највећој мери као последица мањих прихода од накнада становништва по основу платног промета и платних картица услед пандемије вируса COVID -19).

7.3. Остварени добитак из редовног пословања (пре опорезивања)

У периоду од 01. јануара до 30. јуна 2020. године остварен је добитак из пословања пре опорезивања у износу од 2.909,8 милиона динара.

Остварени добитак из пословања обезбедио је Банци, у првом полугодишту 2020. године, принос на укупан капитал од 7,8%, односно принос на просечну активу од 1,3%.

7.4. Показатељи пословања прописани Законом о банкама

Р.Б.	ОПИС	ПРОПИСАНО	30.06.2020.	2019.
1.	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (КАПИТАЛ / РИЗИЧНА АКТИВА); *ЗАХТЕВ ЗА КОМБИНОВАНИ ЗАШТИТНИ СЛОЈ КАПИТАЛА	МИН 12,8%+кзск*	31,37%	30,83%
2.	ПОКАЗАТЕЉ УЛАГАЊА У ЛИЦА КОЈА НИСУ У ФИНАНСИЈСКОМ СЕКТОРУ И ОСНОВНА СРЕДСТВА	МАКС 60%	12,06%	13,05%
3.	ПОКАЗАТЕЉ ВЕЛИКЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ БАНКЕ	МАКС 400%	16,25%	26,62%
4.	ПОКАЗАТЕЉ ДЕВИЗНОГ РИЗИКА	МАКС 20%	1,01%	1,98%
5.	ПОКАЗАТЕЉ ЛИКВИДНОСТИ (месечни, последњи дан у месецу)	МИН 0,8	4,13	4,08

Напомена: У складу са регулативом НБС, Банка обрачунава заштитни слој за очување капитала, заштитни слој капитала за системски значајне банке и заштитни слој капитала за структурни системски ризик.

8. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

8.1. Циљеви и политике за управљање финансијским ризицима

Управљање ризицима је кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којим се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Банка је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: оквир за управљање ризицима и изјаву о преузимању ризика, стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Банка изложена или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. Такође, у систем управљања ризицима интегрисан је и План опоравка Банке, као механизам ране идентификације ситуације тешког финансијског поремећаја у коме Банка може предузети мере, односно применити дефинисане опције опоравка у циљу спречавања уласка у фазу ране интервенције у којој активно учешће има регулатор или побољшање већ погоршаног финансијског стања. Оквир за управљање ризицима представља формализацију Банчине склоности ка материјално значајним ризицима, која подразумева дефинисање циљева, толеранције и лимита за све материјално значајне ризике који се могу квантификовати. Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и планом управљања капиталом, Банка је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Банке у складу са пословном стратегијом и могућностима и развојем тржишта у циљу стварања конкурентских предности, диверзификација ризика којима је Банка изложена, одржавање учешћа НПЛ у укупним кредитима на нивоу испод дефинисаног лимита, одржавање показатеља ризика концентрације по основу изложености одређеним врстама производа испод нивоа прописаног регулативом, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима. Банка перманентно прати све најаве и измене регулаторног оквира, анализира утицај на ниво ризика и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима.

Банка је спровела активности на усклађивању са новом регулативом, посебно у делу регулаторног оквира којим су уређене мере за очување стабилности финансијског система, као и подршке привреди за ублажавање последица COVID-19 пандемије од стране Народне банке Србије и Министарства финансија Републике Србије (застој у отплати обавеза (мораторијум), гаранта шема и друго) у условима изазваним COVID-19 пандемијом. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових и значајно измењених производа, услуга и активности у вези са процесима и системима Банка анализира њихов утицај на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Банке. Детаљнији приказ циљева и политика управљања ризицима Банке је представљен у Напоменама уз финансијске извештаје.

Политика заштите од изложености кредитном ризику

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, Банка примењује технике ублажавања кредитног ризика прибављајући и прихватљиве инструменте обезбеђења (колатерале), као секундарне изворе наплате пласмана. Банка настоји да послује са клијентима добре кредитне способности, процењујући је у моменту подношења захтева и редовним мониторингом дужника, пласмана и колатерала, у циљу блавременог предузимања одговарајућих активности у поступку наплате. Врсте обезбеђења потраживања зависе од процене кредитног ризика дужника, и утврђују се у сваком конкретном случају појединачно, а њихово прибављање се врши по закључењу уговора и пре реализације пласмана.

Банка је унутрашњим актима регулисала вредновање инструмената кредитне заштите и управљање тим инструментима.

Банка посебну пажњу поклања утрживости и адекватној процени колатерала, у вези са чим приликом процене вредности колатерала, ангажује овлашћене проценитеље, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмању могућу меру, а непокретности, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залоге морају бити осигуране код осигуравајућег друштва прихватљивог за Банку, уз полисе осигурања винкулиране у корист Банке.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала, процењена вредност се коригује за дефинисане проценте умањења у зависности од врсте колатерала и локације непокретности, који се редовно преиспитују и ревидирају.

Банка посебну пажњу посвећује мониторингу колатерала и предузима активности на обезбеђењу нових процена вредности, али и на прибављању додатних колатерала, пре свега код клијената са идентификованим проблемима у пословању, али и клијената код којих је покривеност изложености колатералима смањена услед пада вредности прибављених колатерала.

У циљу адекватног управљања ризицима, Банка спроводи активности анализе кредитног ризика при одобрењу пласмана и успостављањем система за праћење, превенцију и управљање ризичним пласманима укључујући и адекватну идентификацију потенцијално ризичних клијената (Watch List), врши ублажавање кредитног ризика код клијената наведеног статуса, као и кроз предузимање мера и акција у циљу заштите интереса Банке и спречавања негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке.

У првој половини 2020. године Банка је наставила са унапређењем система управљања ризицима. Банка је ревидирала Стратегију управљања ризицима (смањила је највиши прихватљив ниво НПЛ-а, дефинисала је циљеве, толеранцију и лимите за најважније параметре ризика), допунила и изменила процедуре и методологије у циљу усклађивања са изменама домаће и међународне регулативе и унапређеном пословном праксом.

У првој половини 2020. године у насталим условима изазваним COVID-19 пандемијом, Банка је успешно наставила са активностима побољшања квалитета кредитног портфолија путем смањења настајања нових лоших кредита и решавања проблема клијената који су већ препознати као проблематични, а спроводила је и активности на смањењу ненаплативих пласмана (наплата, и отпис преносом у целости обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију). У складу са Одлуком Народне банке Србије о рачуноводственом отпису билансне активе банке, Банка је 100% обезвређене кредите наставила да преноси из билансне у ванбилансну евиденцију што је резултирало смањењем показатеља НПЛ-а.

Ниво обезвређења за кредитни ризик за ПЛ портфолио на крају другог квартала 2020. године у великој мери последица је промењених очекивања макроекономских показатеља за наредни период услед COVID-19 пандемије, као и очекивања у вези ефеката пандемије на реални сектор и становништво што се може реализовати кроз погоршање нивоа кредитног ризика уз делимично ублажавање истих, сетом мера подршке донетих од стране Владе Републике Србије и Народне банке Србије. Из наведених разлога Банка је посебну пажњу посветила анализи клијената чија је делатност орјентисана ка индустријама које су посебно изложене ефектима потенцијелне кризе изазване COVID-19 пандемијом, што је резултирало повећањем и Нивоа 2 – ПЛ клијената са идентификованим погоршањем кредитног ризика. Као резултат свега наведеног, Банка је извршила додатно прилагођавање нивоа обезвређења за кредитне ризике, које се огледа у издвајању додатног заштитног слоја обезвређења.

Као једну од донетих мера подршке, у првој половини 2020. године Народна банка Србије је усвојила одлуку којом се прописује застој у отплати обавеза дужника (мораторијум¹⁶) у условима потенцијалних ризика узрокованих ванредном здравственом ситуацијом у земљи, и извршила усклађивање и постојећих прописа из области управљања ризицима, са којима се и Банка благовремено ускладила у свом пословању.

Такође, Влада Републике Србије донела је и Уредбу о гарантној шеми као подршку финансирању привредних клијената у оквиру које је предвиђено пласирање ЕУР 2 милијарде кредита и у складу са којом се кредитни ризик распоређује делимично и на државу.

¹⁶ Мораторијум је прописан за све дужнике који то желе (физичка лица, пољопривреднике и предузетнике и привредна друштва), а подразумева застој у отплати обавеза који не може бити краћи од 90 дана, односно од трајања ванредног стања које је уведено због пандемије вируса COVID-19. Мораторијум је трајао од 31.03.2020. године до 30.06.2020. године.

Банка примењује МСФИ 9 стандард и у складу са наведеним стандардом врши обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама. Банка примењује концепт „очекиваних губитака“ кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских фактора на будуће кретање вероватноће наступања статуса неизмирења обавеза на бази статистички доказаних међузависности, при чему је у првој половини 2020. године Банка повећала обухват клијената у Нивоу 2, кроз појединачне анализе клијената који послују у угроженим делатностима за које се очекује повећање кредитног ризика. Такође, уведен је и додатни слој обезвређења за портфолио ПЛ клијената на основу експертских процена, с обзиром да се претходно искуство Банке значајно разликује од тренутних услова изазваних COVID-19 пандемијом. Укључивање додатних експертских процена у очекивано кретање default rate-а, базира се на претпоставци да ће криза изазвана ефектима пандемије резултирати комбинацијом кривих V и U облика, које карактеришу мањи ефекти током 2020. године с обзиром на сет мера подршке, да би се током 2021. године негативни ефекти повећали, уз очекивани опоравак у 2022. години. Портфолио се диференцира на три нивоа који прате статус клијента (ниво 1 – ПЛ клијенти без идентификованог погоршања кредитног ризика, ниво 2 – ПЛ клијенти са идентификованим погоршањем кредитног ризика – мереног сетом дефинисаних критеријума, ниво 3 – НПЛ клијенти), уз дефинисане критеријуме за прелазак клијената из виших нивоа у ниже који су додатно унапређени у 2019. години. Такође, у складу са МСФИ 9 стандардом, Банка обрачунава обезвређење и за изложености према Републици Србији и Народној банци Србије.

Реално повећање исправки вредности (биланс успеха) у првој половини 2020. године је проузроковано растом код постојећих ризичних пласмана привредних клијената као резултат процене повећања кредитног ризика услед погоршања финансијског стања, праћено повећањем код ПЛ клијената привреде и становништва, услед преласка појединих клијената из нивоа 1 у ниво 2 по основу идентификованог погоршања кредитног ризика услед значајаног утицаја пандемије COVID-19 на одређене привредне делатности, уз благи раст вероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза као резултат промене очекивања кретања макроекономских фактора у облику додатног заштитног слоја обезвређења. Такође, на реално повећање исправки вредности у билансу успеха, утицао је раст пласмана у Сектору становништва. Са друге стране, исправке вредности у билансу стања смањене су као резултат преноса 100% обезвређених пласмана из билансне у ванбилансну евиденцију.

8.2. Изложеност ризицима (ценовном, кредитном, ризику ликвидности и ризику новчаног тока) са стратегијом за управљање ризицима и оценом њихове ефективности

Банка је у свом пословању посебно изложена следећим врстама ризика:

1. Кредитном и са њим повезаним ризицима.
2. Ризику ликвидности.
3. Тржишном ризику.
4. Каматном ризику у банкарској књижи.
5. Оперативном ризику.
6. Ризику улагања.
7. Ризику изложености.
8. Ризику земље као и свим другим ризицима који се могу појавити у редовном пословању Банке.

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке, услед неизвршења обавеза дужника према Банци.

Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу дужника, његовом уредношћу у извршавању обавеза према Банци, као и квалитетом инструмената обезбеђења. Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Банке у складу је са дефинисаним Оквиром за управљање ризицима и Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Банке, на основу које се омогућује лимитирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке уз минимизирање капиталних захтева за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања, ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука и у циљу одржавања адекватности капитала на прихватљивом нивоу. Банка управља кредитним ризиком на нивоу клијента, групе повезаних лица и целокупног кредитног портфолија. Банка одобрава пласмане клијентима (правним и физичким лицима) за

које процењује да су кредитно способни вршећи анализу, односно квантитативно и/или квалитативно мерење и процену кредитног ризика и финансијског стања дужника. Процес мерења кредитног ризика заснован је на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга, као и на примени регулативе Народне банке Србије, која захтева класификацију сваког пласмана на основу прописаних критеријума.

Праћењем и контролом портфолија у целини и по појединим сегментима, Банка врши поређење са претходним периодима, идентификује трендове кретања и узроке промена нивоа кредитног ризика. Такође, прати показатеље квалитета активе (кретање НПЛ-а, степен покривености НПЛ-а исправкама вредности и слично), као и изложеност према регулаторно и интерно дефинисаним лимитима. Одлуком о управљању ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, Народна банка Србије је од 01.01.2019. године прописала и обавезу праћења ризика концентрације, односно изложености према групама производа, као што су изложености по основу готовинских, потрошачких и осталих кредита одобрених физичким лицима уговорене рочности преко 8 година у 2019. години, односно даљег смањења исте у наредне две године. Такође, уведено је и праћење и извештавање о степену кредитне задужености физичких лица (DTI рацио). Наведени прописи су донекле релаксирани изменама и допунама које је спровела Народна банка Србије у циљу њиховог усклађивања са актуелним околностима пословања, проузрокованим пандемијом вируса COVID-19. Процес праћења квалитета кредита омогућава Банци да процени потенцијалне губитке, као резултат ризика којима је изложена и да предузме одговарајуће корективне мере. С друге стране, Банка не улаже у високо ризичне пласмане као што су улагања у потенцијално профитабилне пројекте али с високим ризиком, у инвестиционе фондове високо ризичног портфолија и слично.

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед немогућности Банке да испуни своје доспеле обавезе услед повлачења постојећих извора финансирања и немогућности прибављања нових извора финансирања – ризик ликвидности извора финансирања, као и отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту – тржишни ризик ликвидности.

Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Банке у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива остале пасиве. Банка у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво ликвидних средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности, формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се и у немогућности Банке да трансформише поједине делове активе у ликвидна средства у кратком року. Банка врши анализу ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве, односно обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Ризик ликвидности извора средстава заправо представља ризик да Банка неће моћи да испуни обавезе услед повлачења нестабилних извора средстава, односно немогућности прибављања нових извора средстава. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се и кроз дефицит резерви ликвидности и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама. Током прве половине 2020. године Банка је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима, и у условима нешто нижих прилива услед примене мораторијума на отплату кредита, током другог квартала, сви показатељи ризика ликвидности били су значајно виши у односу на дефинисану толеранцију према ризицима и лимитима. Банка активно предузима превентивне мере у циљу минимизирања изложености ризику ликвидности.

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена тржишних варијабли и обухвата девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Банка је изложена **девизном ризику** који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед волатилности девизних курсева, односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. У циљу минимизирања изложености девизном ризику Банка врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава. Током прве половине 2020. године, Банка је била усклађена са регулаторним показатељем девизног ризика који је изражен као 20% регулаторног капитала, као и са значајно конзервативнијим интерно дефинисаним лимитима, односно са дефинисаним Оквиром за управљање ризицима.

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Банка на свеобухватан начин благовремено утврђује узроке текуће и процењује факторе будуће изложености каматном ризику. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве. Управљање каматним ризиком има за циљ одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат и економску вредност капитала, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматних стопа и усклађивања извора са пласманима према висини каматне стопе и рочности.

Оперативни ризик је ризик могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у банци, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик, који представља ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака. Банка предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, праћење кључних индикатора ризика који представљају рано упозорење за сигнализирање промена у ризичном профилу Банке, примену адекватног и поузданог информационог система, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси Банке. У циљу минимизирања правног ризика и утицаја истог на финансијски резултат, Банка наставља и даље да унапређује своју пословну праксу у делу правовременог резервисања по основу тужбених захтева против Банке, а у складу са проценом будућег очекиваног губитка по том основу.

Ризик улагања Банке представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. У складу са регулативом Народне банке Србије прати се ниво трајних улагања и о томе се обавештавају Органи и Одбори Банке. На овај начин се обезбеђује да улагање Банке у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Банке, те да улагања Банке у лица која нису у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Банке не пређу 60% капитала Банке.

Велика **изложеност Банке** према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Банком јесте изложеност која износи најмање 10% капитала Банке. У току прве половине 2020. године Банка је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима изложености.

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Банка изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке због немогућности Банке да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Изложеност Банке ризику земље је на прихватљивом нивоу.

Детаљан приказ и објашњење ризика којима је Банка изложена у свом пословању је представљен у тачки 5. Напомена уз финансијске извештаје за други квартал 2020. године.

9. СВИ ЗНАЧАЈНИЈИ ПОСЛОВИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

На дан 30.06.2020. године лица повезана с Банком су:

1. Комерцијална банка а.д. Подгорица, Црна Гора,
2. Комерцијална банка а.д. Бања Лука, Босна и Херцеговина,
3. КомБанк Инвест а.д. Београд,
4. пет правних лица и већи број физичких лица, према одредбама члана 2. Закона о банкама, у делу којим се регулише појам „лица повезаних са банком“.

Укупна изложеност према лицима повезаним с Банком на дан 30.06.2020. године износила је 1.631,6 милиона динара, што је у односу на капитал¹⁷ од 66.753,8 милиона динара представљало 2,44% (максимална вредност укупних пласмана свим лицима повезаним с Банком по Закону о банкама износи 25% капитала).

У складу са чланом 37. Закона о банкама, лицима повезаним с банком, Банка није одобравала кредите под условима који су повољнији од услова одобравања кредита другим лицима која нису повезана с Банком.

10. ОПИС ЗНАЧАЈНИЈИХ ДОГАЂАЈА

По завршетку 2019. године, а у току прва два квартала 2020. године од значајнијих пословних догађаја, издвајамо да је:

- 09.03.2020. године одржана редовна седница Скупштине акционара Банке на којој је донета:
  - Одлука о усвајању Стратегије и Бизнис плана Комерцијалне банке АД Београд за период 2020 -2022. године;
- 28.04.2020. године одржана редовна седница Скупштине акционара Банке на којој су донете:
  - Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању Комерцијалне банке АД Београд и редовних финансијских извештаја за 2019. годину са мишљењем спољног ревизора;
  - Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању Групе и консолидованих финансијских извештаја Групе Комерцијалне банке АД Београд за 2019. годину са мишљењем спољног ревизора;
  - Одлука о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година.

По завршетку другог квартала, а до дана израде Извештаја, дана 17.07.2020. године одржана је ванредна седница Скупштине акционара Банке на којој су донете:

- Одлука о именовању спољног ревизора Банке за 2020. годину и
- Одлука о усвајању ревидиране Стратегије и Бизнис плана Комерцијалне банке АД Београд за период 2020. – 2022. године.

Народна банка Србије је дана 27.07.2020. године донела Одлуку о привременим мерама за банке ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система.

Опис догађаја након биланса стања представљен је у тачки 6. Напомена уз финансијске извештаје за други квартал 2020. године.

¹⁷ капитал обрачунат у складу са регулативом НБС

11. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА

Банка нема сопствене акције на дан 30.06.2020. године нити их је поседовала током 2020. године. Такође, Банка не намерава да стиче сопствене акције у наредном периоду.

12. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О РЕАЛИЗАЦИЈИ БИЗНИС ПЛАНА ЗА 2020. ГОДИНУ

Крај пословне 2019. године и почетак 2020. године привреда Србије дочекала је са високим стопама раста економије, ниском инфлацијом, уравнотеженом фискалном позицијом, смањењем односа јавног дуга према бруто друштвеном производу (БДП) и опоравком на тржишту рада. Таква полазна позиција помогла је економији Србије да спремно одговори на текуће изазове, посебно оне који су резултат пандемије вируса COVID-19¹⁸.

У току 2019. године остварен је раст БДП-а од 4,2%, а позитивна кретања била су присутна и у првом кварталу 2020. године када је остварена стопа раста БДП-а од 5,0%. Појава и ширење вируса COVID-19, уз неопходност предузимања читавог низа здравствених мера, одразила се на привредну активност како у међународним оквирима тако и у Србији, што је посебно изражено у другом кварталу 2020. године. Народна банка Србије очекује да, као резултат свеобухватног пакета мера које су предузете и које се предузимају, у другој половини 2020. године дође до опоравка привредне активности, тако да се за 2020. годину очекује пад бруто друштвеног производа од око 1,5%.¹⁹

У Напоменама уз финансијске извештаје за први и други квартал 2020. године Банка је детаљније обрадила могући утицај пандемије вируса COVID-19 и примене Одлуке о привременим мерама за очување стабилности финансијског система НБС од 17.03.2020. године којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима поменуте пандемије. Банка је понудила застој у отплати обавеза (мораторијум) дужницима по основу кредита, гаранција, акредитива, дозвољеног прекорачења рачуна и других кредитних производа. Банка је у складу са законским прописима и препорукама институција за јавно здравље предузела све неопходне мере да се пословне активности у измењеним условима обављају уз пуну заштиту запослених и клијената.

У првих шест месеци ове године инфлација је ниска и стабилна. Пројекција НБС је да ће се инфлација у наредном периоду кретати око доње границе пројекције циља, а да ће се током друге половине 2021. године приближавати централној циљаној вредности. Као резултат ниске домаће и стране тражње, ниске инфлације у земљама зоне ЕУР-а, као и ниске цене нафте у средњем року преовлађују дезинфлаторни притисци²⁰.

У претходне три године динар је према еврџу, кумулативно посматрано, ојачао за 5,0%.²¹ Стабилност на девизном тржишту настављена је и у 2020. години, тако да је вредност динара у односу на евро готово непромењена. Народна банка Србије је у циљу очувања релативне стабилности динара у периодима када је постојао притисак на јачање динара интервенисала куповином девиза, док је у периодима веће тражње за девизама интервенисала продајом девиза на тржишту.

Потврда економске перспективе Србије налази се и у пројекцијама три водеће рејтинг агенције. У септембру 2019. године Fitch Ratings је повећала кредитни рејтинг Србије са ББ на ниво од ББ+ и исти потврдила у марту 2020. године, док је Moody's у септембру 2019. године поправила изгледе кредитног рејтинга Србије са „стабилних“ на „позитивне“ (Ба3). У децембру месецу 2019. године S&P је повећала кредитни рејтинг Србије са ББ на ББ+ и истакла позитивне изгледе за његово даље повећање, што је и

¹⁸ НБС, Макроекономска кретања у Србији, јул 2020. године

¹⁹ Исто

²⁰ Исто

²¹ Исто

потврђено у јуну 2020. године. Након ових корекција, кредитни рејтинг Србије се налази на корак од инвестиционог нивоа.²²

Скупштина акционара Банке је на седници одржаној 09.03.2020. године усвојила Стратегију и Бизнис план Комерцијалне банке а.д. Београд за период 2020. - 2022. година.

Због значајно измењених околности пословања до којих је дошло у току првог и делу другог квартала 2020. године услед пандемије изазване вирусом COVID-19 (пословање у дужем временском периоду у условима ванредног стања, измењена очекивања у погледу кретања одређених макроекономских показатеља пословања, увођење тромесечног мораторијума на отплату кредита), као и због измене начина евидентирања обавеза према запосленима по основу расподеле награде из добитка из 2019. године Банка је током другог квартала 2020. године приступила изради ревидиране Стратегије и Бизнис плана Комерцијалне банке а.д. Београд за период 2020. - 2022. година. Скупштина акционара Банке је, на седници која је одржана 17.07.2020. године, усвојила ревидирану Стратегију и Бизнис план Комерцијалне банке а.д. Београд за период 2020.- 2022. година.

12.1. Планиране и остварене вредности биланса стања за други квартал 2020. године

Укупна билансна актива Банке, на крају првог полугодишта 2020. године, износи 457.621 милиона динара и у односу на планирану вредност за крај године већа је за 23.705 милиона динара односно 5,5%.

Улагање у хартије од вредности на дан 30.06.2020. године износи 154.573 милиона динара и за 16.359 милиона динара или 11,8% је изнад планираног износа за целу годину.

Кредити комитентима на крају првог полугодишта 2020. године износе 192.437 милиона динара. У циљу остварења планираног нивоа датих кредита клијентима потребно је да Банка у наредна два квартала пласира средства у износу од 3.411 милиона динара односно да оствари раст од 1,7%.

На крају првог полугодишта укупни депозити износе 361.987 милиона динара и за 11.357 милиона динара или 3,2% су изнад годишњег планског нивоа. Депозити становништва износе 295.757 милиона динара и за 10.511 милиона динара или 3,7% су изнад планског нивоа.

Укупан износ осталих обавеза и остале пасиве на дан 30.06.2020. године износе 22.098 милиона динара (највећим делом се састоје од билансне позиције „остале обавезе“ које износе 17.936 милиона динара) и за 15.435 милиона динара су изнад годишње планиране вредности. Очекује се њихово снижавање и враћање у оквире плана до краја године.

---

²² НБС, Макроекономска кретања у Србији, јул 2020. године

Остварене и планиране позиције активе и пасиве у билансу стања на дан 30.06.2020. године имају следеће вредности:

(У милионима РСД)				
Р.Бр.	ПОЗИЦИЈА	План 31.12.2020.	Остварено 30.06.2020	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(4:3)*100
АКТИВА				
1.	Готовина и готовински еквиваленти	70.735	76.487	108,1
2.	Хартије од вредности	138.214	154.573	111,8
3.	Дати кредити (3.1.+3.2.+3.3.)	195.848	192.437	98,3
3.1.	Предузећа	85.939	83.069	96,7
3.2.	Становништво	105.954	105.274	99,4
3.3.	Банке и финансијске организације	3.954	4.094	103,5
4.	Остала актива	29.119	34.124	117,2
5.	УКУПНА АКТИВА (1.+2.+3.+4.)	433.916	457.621	105,5
ПАСИВА				
1.	Депозити (1.1.+1.2.+1.3.)	350.630	361.987	103,2
1.1.	Предузећа	50.760	50.876	100,2
1.2.	Становништво	285.246	295.757	103,7
1.3.	Банке и финансијске организације	14.624	15.354	105,0
2.	Остале обавезе и остала пасива	6.663	22.098	331,7
3.	Укупне обавезе (1.+2.)	357.293	384.085	107,5
4.	Укупан капитал	76.623	73.536	96,0
5.	УКУПНА ПАСИВА (3.+4.)	433.916	457.621	105,5

12.2. Планиране и остварене вредности биланса успеха за период 01.01.- 30.06.2020. године

(У милионима РСД)				
Р. Бр.	ПОЗИЦИЈА	План 01.01.-30.06.2020.	Остварено 01.01.-30.06.2020	ИНДЕКС
1	2	3	4	5=(4:3)*100
1.1.	Приходи од камата	6.534	6.526	99,9
1.2.	Расходи по основу камата	(575)	(574)	99,9
1.	Добитак по основу камата (1.1.+1.2.)	5.959	5.952	99,9
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.238	3.226	99,6
2.2.	Расходи накнада и провизија	(837)	(846)	101,0
2.	Добитак по основу накнада и провизија (2.1. +2.2.)	2.401	2.380	99,1
3.	Нето курсне разлике и промена вредности (девизна клаузула)	0	(8)	
4.	Нето остали пословни приходи	552	556	100,7
5.	Нето расходи/приходи по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз БУ	(291)	(99)	34,0
6.	Оперативни расходи	(5.938)	(5.870)	98,9
7.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА (ПРЕ ПОРЕЗА) (1+2+3+4+5+6)	2.683	2.910	108,4

У периоду 01.01.- 30.06.2020. године Банка је остварила добитак пре опорезивања у износу од 2.910 милиона динара што је за 227 милиона или 8,4% изнад планиране вредности.

Планирани нето приход од камата реализован је са 99,9%, док су нето приходи од накнада реализовани са 99,1%.

Банка је за шест месеци 2020. године остварила оперативне расходе у износу од 5.870 милиона динара, што је за 67 милиона динара или 1,1% испод планираног износа.

Нето остали пословни приходи су остварени у износу од 556 милиона динара што је за 4 милиона динара или 0,7% изнад планског износа.

Нето расходи по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха су планирани у износу од 291 милион динара, а остварени су расходи у износу од 99 милиона динара.

Потписано у име Комерцијалне банке ад Београд

Светлана Тодоровић
Директор Одељења
финансијског извештавања

Др Мирослав Перић
Члан Извршног одбора

Период извештавања:

од

01.01.2020.

до

30.06.2020.

Квартални финансијски извештај за банке КФИ-Б

Пословно име: **КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**

Матични број (МБ): **07737068**

Поштански број и место: **11000**

Београд

Улица и број: **Светог Саве 14**

Адреса е-поште: **posta@kombank.com**

Интернет адреса: **www.kombank.com**

Појединачни:

Усвојен (да/не): **не**

Ревидиран (да/не): **не**

Особа за контакт: **Сања Ђековић**

(уноси се само име и презиме особе за контакт)

Телефон: **011/333-9406**

Факс: **011/333-9395**

Адреса е-поште: **sanja.djekovic@kombank.com**

Презиме и име: **Др Медан Владимир**

(особа овлашћена за заступање)

Документација за објаву (у ПДФ формату, као један документ):

1. Финансијски извештаји (биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу, напомене уз финансијске извештаје),
2. Извештај о пословању,
3. Изјава лица одговорних за састављање извештаја.

Handwritten signature: Anisic Medan

на дан 30.06.2020.

БИЛАНС СТАЊА

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		последњи дан квартала текуће године	31.12. претходне године
1	2	4	5
АКТИВА			
Готовина и средства код централне банке	0001	76.487.158	87.558.219
Заложена финансијска средства	0002	-	-
Потраживања по основу деривата	0003	3.490	-
Хартије од вредности	0004	154.573.244	138.469.551
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0005	19.163.611	24.733.958
Кредити и потраживања од комитената	0006	188.897.808	180.852.563
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0007	-	-
Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	0008	-	-
Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0009	-	-
Инвестиције у зависна друштва	0010	3.433.697	3.433.697
Нематеријална имовина	0011	568.956	865.735
Некретнике, постројења и опрема	0012	6.208.933	6.437.937
Инвестиционе некретнике	0013	1.838.717	1.857.927
Текућа пореска средства	0014	-	-
Одложена пореска средства	0015	1.039.709	1.074.197
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0016	138.017	198.300
Остала средства	0017	5.268.256	7.100.359
УКУПНА АКТИВА (од 0001 до 0017)	0018	457.621.394	432.380.443
ПАСИВА			
ОБАВЕЗЕ, Обавезе по основу деривата	0401	-	-
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0402	4.532.788	5.021.756
Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0403	359.771.391	335.317.154
Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0404	-	-
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0405	-	-
Обавезе по основу хартија од вредности	0406	-	-
Субординиране обавезе	0407	-	-
Резервисања	0408	1.844.989	2.328.130
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0409	-	-
Текуће пореске обавезе	0410	-	-
Одложене пореске обавезе	0411	-	-
Остале обавезе	0412	17.936.010	13.861.230
УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0413	384.085.158	356.528.270
КАПИТАЛ			
Акцијски капитал	0414	40.034.550	40.034.550
Сопствене акције	0415	-	-
Добитак	0416	5.134.343	10.425.898
Губитак	0417	-	-
Резерве	0418	28.367.343	25.391.725
Нереализовани губици	0419	-	-
Учешћа без права контроле	0420	-	-
УКУПНО КАПИТАЛ (0414-0415+0416-0417+0418-0419+0420) ≥ 0	0421	73.536.236	75.852.173
УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414-0415+0416-0417+0418-0419+0420) < 0	0422	-	-
УКУПНА ПАСИВА (0413+0421-0422)	0423	457.621.394	432.380.443

Handwritten signature and blue circular stamp of Korišćanska banka.

БИЛАНС УСПЕХА

Позиција	АОП	Износ			
		Текућа година		Претходна година	
		квартал	кумулативно	квартал	кумулативно
1	2	3	4	5	6
Приходи од камата	1001	3.198.005	6.525.698	-3.432.942	6.840.919
Расходи од камата	1002	287.444	574.142	297.376	633.787
Нето приход по основу камата (1001-1002)	1003	2.911.441	5.951.544	-3.175.566	6.307.132
Нето расход по основу камата (1002-1001)	1004	-	-	-	-
Приходи од накнада и провизија	1005	1.084.063	3.225.705	1.812.385	3.368.418
Расходи накнада и провизија	1006	407.332	845.769	423.917	793.866
Нето приход по основу накнада и провизија (1005-1006)	1007	1.180.721	2.379.936	1.388.468	2.604.590
Нето расход по основу накнада и провизија (1006-1005)	1008	-	-	-	-
Нето добитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1009	64.853	35.085	13.295	36.998
Нето губитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1010	-	-	-	-
Нето добитак по основу рекаласификације финансијских инструмената	1011	-	-	-	-
Нето губитак по основу рекаласификације финансијских инструмената	1012	-	-	-	-
Нето добитак по основу престављања признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1013	32.065	108.307	142.948	201.317
Нето губитак по основу престављања признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1014	-	-	-	-
Нето добитак по основу заштите од ризика	1015	-	-	-	-
Нето губитак по основу заштите од ризика	1016	-	-	-	-
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1017	8.664	-	4.072	9.160
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1018	-	8.161	-	-
Нето приход по основу умалења обавеза финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1019	-	-	1.125.673	1.637.652
Нето расход по основу обавеза финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1020	105.121	99.199	-	-
Нето добитак по основу престављања признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизационој вредности	1021	-	-	-	-
Нето губитак по основу престављања признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизационој вредности	1022	-	-	590.451	590.451
Нето добитак по основу престављања признавања инвестиција у придружени друштва и заједничке подухвате	1023	-	-	-	-
Нето губитак по основу престављања признавања инвестиција у придружени друштва и заједничке подухвате	1024	-	-	-	-
Остали позовени приходи	1025	38.876	125.186	36.192	68.494
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003+1004+1007+1008+1009+1010+1011+1012+1013+1014+1015+1016+1017+1018+1019+1020+1021+1022+1023+1024+1025) ≥ 0	1026	4.131.829	8.492.738	5.365.063	10.275.152
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1005+1006+1007+1008+1009+1010+1011+1012+1013+1014+1015+1016+1017+1018+1019+1020+1021+1022+1023+1024+1026) < 0	1027	-	-	-	-
Тржишни зарада, накнада зарада и остали лични приходи	1028	2.000.099	3.110.456	1.086.621	2.177.607
Тржишни амортизације	1029	248.538	492.842	247.752	496.957
Остали приходи	1030	64.203	734.878	117.627	409.093
Остали расходи	1031	1.307.713	2.714.297	1.469.063	3.671.005
ДОВИТАК ПРЕ СПОРЕЗИВАЊА (1026-1027-1028-1029+1030-1031) ≥ 0	1032	641.602	2.908.821	2.670.154	4.338.646
ГУБИТАК ПРЕ СПОРЕЗИВАЊА (1026-1027-1028-1029+1030-1031) < 0	1033	-	-	-	-
Презак на добитак	1034	-	-	-	-
Добитак по основу одложеног пореза	1035	17.252	17.262	293	293
Губитак по основу одложеног пореза	1036	158.749	158.749	147	147
ДОВИТАК НАКОН СПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) ≥ 0	1037	500.185	2.788.324	2.670.300	4.338.792
ГУБИТАК НАКОН СПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) < 0	1038	-	-	-	-
Нето добитак пословања која се обављају	1039	-	-	-	-
Нето губитак пословања која се обављају	1040	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037+1038+1039-1040) ≥ 0	1041	500.185	2.788.324	2.670.300	4.338.792
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037+1038+1039-1040) < 0	1042	-	-	-	-
Добитак који припада матичном ентитету	1043	-	-	-	-
Добитак који припада власницима без права контроле	1044	-	-	-	-
Губитак који припада матичном ентитету	1045	-	-	-	-
Губитак који припада власницима без права контроле	1046	-	-	-	-
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ					
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1047	-	-	-	-
Умалења (расширенија) зарада по акцији (у динарима без пара)	1048	-	-	-	-

Листина 3 од 1 квартал 01.03.-31.03. 2 квартал 01.04.-30.06. 3 квартал 01.07.-30.09.
Листина 4 од 1 квартал 01.01.-31.03. 2 квартал 01.01.-30.06. 3 квартал 01.01.-30.09.

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2020 до 30.06.2020.

у изградња динара

Позиција	ЛОП	Износ			
		Текућа година		Претходна година	
		квартал	кумулативно	квартал	кумулативно
ДОБИТАК ПЕРИОДА	2001	500.185	2.768.324	2.670.300	4.338.792
ГУБИТАК ПЕРИОДА	2002	-	-	-	-
Остали резултат периода		-	-	-	-
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:					
Повећање ревалоризационих резерва по основу нематеријалне имовине и основних средстава	2003	-	7.864	-	-
Смањење ревалоризационих резерва по основу нематеријалне имовине и основних средстава	2004	-	-	-	-
Актуарски добити	2005	-	-	-	-
Актуарски губити	2006	-	-	-	-
Позитивни ефекти промена вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2007	289.458	25.076	177.905	458.739
Негативни ефекти промена вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2008	-	863	-	-
Нереализовани добити по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2009	-	-	-	-
Нереализовани губити по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2010	-	-	-	-
Нереализовани добити по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промена кредитне способности банке	2011	-	-	-	-
Нереализовани губити по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промена кредитне способности банке	2012	-	-	-	-
Позитивни ефекти промена вредности по основу осталих компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2013	-	-	-	-
Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2014	-	-	-	-
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:					
Позитивни ефекти промена вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2015	401.423	-	1.381.276	611.343
Негативни ефекти промена вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2016	-	745.488	-	-
Добити по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2017	-	-	-	-
Губити по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2018	-	-	-	-
Нереализовани добити по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и преводјења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2019	-	-	-	-
Нереализовани губити по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и преводјења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2020	-	-	-	-
Нереализовани добити по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2021	-	-	-	-
Нереализовани губити по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2022	-	-	-	-
Нереализовани добити по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2023	-	-	-	-
Нереализовани губити по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2024	-	-	-	-
Позитивни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2025	-	-	-	-
Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2026	-	-	-	-
Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2027	-	111.954	-	-
Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2028	103.632	4.945	233.877	180.512
Укупан позитиван остали резултат периода (2003-2004+2005-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018+2019-2020+2021-2022+2023-2024+2025-2026+2027-2028) ≥ 0	2029	587.250	-	1.325.304	809.570
Укупан негативан остали резултат периода (2003-2004+2005-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018+2019-2020+2021-2022+2023-2024+2025-2026+2027-2028) < 0	2030	-	606.382	-	-
УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2029-2030) ≥ 0	2031	1.087.435	2.161.942	3.995.604	5.248.362
УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2029-2030) < 0	2032	-	-	-	-
Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету	2033	-	-	-	-
Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле	2034	-	-	-	-
Укупан негативан резултат периода који припада матичном ентитету	2035	-	-	-	-
Укупан негативан резултат периода који припада власницима без права контроле	2036	-	-	-	-

Листине 3 од 1 квартал 01-01-31-03, 2 квартал 01-04-30-05, 3 квартал 01-07-30-06
Листине 4 од 1 квартал 01-01-31-03, 2 квартал 01-04-30-05, 3 квартал 01-07-30-06

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 01.01.2023. до 31.03.2023.

у изјављеним динарима

Позиција	АОП	Износ	
		кумулативно одговарајући квартал текуће године	кумулативно одговарајући квартал претходне године
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3009)	3001	10 173 362	12 470 997
1. Приливи од камата	3002	6 630 220	8 192 185
2. Приливи од накнада	3003	3 283 357	3 443 954
3. Приливи по основу осталих пословних активности	3004	275 696	831 831
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	3006	4 089	3 027
II. Одливи готовине из пословних активности (од 3007 до 3011)	3008	6 489 730	5 847 290
5. Одливи по основу камата	3007	390 374	408 950
6. Одливи по основу накнада	3008	662 964	754 039
7. Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	3009	1 842 502	1 836 097
8. Одливи по основу пореза, доприноса и других дабина на терет прихода	3010	384 997	407 557
9. Одливи по основу других трошкова пословања	3011	1 988 693	2 440 707
III. Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3001-3009)	3012	4 683 632	6 623 747
IV. Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3008-3001)	3013	-	-
V. Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза (од 3015 до 3020)	3014	22 944 113	3 482 880
10. Смањење кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и ликвидатора	3016	-	-
11. Смањење потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3018	-	-
12. Смањење потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3017	-	-
13. Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централној банци и компанијама	3018	22 944 113	3 482 880
14. Повећање других финансијских обавеза	3019	-	-
15. Смањење обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3020	-	-
VI. Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза (од 3022 до 3027)	3021	8 024 875	5 017 236
16. Повећање кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и ликвидатора	3022	5 953 981	2 965 123
17. Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3023	60 894	2 052 113
18. Повећање потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3024	-	-
19. Смањење депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централној банци и компанијама	3025	-	-
20. Смањење других финансијских обавеза	3026	-	-
21. Смањење обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3027	-	-
VII. Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013-3015+3014-3021)	3028	21 802 870	5 089 391
VIII. Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013-3015+3021-3014)	3029	-	-
22. Плаћени порез на добит	3030	-	-
23. Исплаћена дивиденда	3031	-	-
IX. Нето прилив готовине из пословних активности (3028-3029-3030-3031)	3032	21 802 870	5 089 391
X. Нето одлив готовине из пословних активности (3029-3028+3030+3031)	3033	-	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 3036 до 3043)	3034	15 161 148	37 959 191
1. Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3035	15 161 148	37 959 191
2. Приливи од продаје инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3036	-	-
3. Приливи од продаје нематеријалне имовине, некретности, постројења и опреме	3037	-	-
4. Приливи од продаје инвестиционих некретности	3038	-	-
5. Остали приливи из активности инвестирања	3039	-	-
II. Одливи готовине из активности инвестирања (од 3041 до 3046)	3040	33 014 863	35 782 083
6. Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3041	33 525 707	35 410 067
7. Одливи за куповину инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3042	-	-
8. Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретности, постројења и опреме	3043	89 155	372 886
9. Одливи по основу набављања инвестиционих некретности	3044	-	-
10. Остали одливи из активности инвестирања	3045	-	-
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (3034-3040)	3046	-	2 176 228
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (3040-3034)	3047	18 453 714	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 3049 до 3054)	3048	107 383 869	36 344 769
1. Приливи по основу улагања капитала	3049	-	-
2. Приливи по основу субординираних обавеза	3080	-	-
3. Приливи по основу узетих кредита	3061	107 383 869	36 344 769
4. Приливи по основу издатих хартија од вредности	3082	-	-
5. Приливи по основу продаје сопствених акција	3083	-	-
6. Остали приливи из активности финансирања	3084	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 3056 до 3060)	3055	106 565 428	36 403 083
7. Одливи по основу откупа сопствених акција	3056	-	-
8. Одливи по основу субординираних обавеза	3087	-	-
9. Одливи по основу узетих кредита	3088	106 349 622	36 306 996
10. Одливи по основу издатих хартија од вредности	3089	-	-
11. Остали одливи из активности финансирања	3080	215 803	186 127
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (3048-3055)	3061	818 244	-
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (3055-3048)	3062	-	146 314
D. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3014+3034+3048)	3063	155 062 292	80 257 837
E. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3008+3021+3030+3031+3040+3088)	3064	151 894 892	83 140 533
Ѕ. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3063-3064)	3065	3 167 400	7 117 305
Б. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3064-3063)	3066	-	-
Ж. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	3067	40 866 651	40 375 748
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3068	307 543	238 411
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3069	223 540	196 436
Ј. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (3066-3068+3067+3068-3069)	3070	44 918 054	47 522 028

НАПОМЕНЕ

УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2020. ГОДИНЕ

Београд, август 2020. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Комерцијална банка АД Београд (у даљем тексту "Банка") је основана 01.12.1970. године, а трансформисана у акционарско друштво дана 06.05.1992. године.

Највеће учешће у управљачким акцијама Банке има:

Република Србија	83.23%
------------------	--------

Банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка АД Подгорица, Црна Гора
- 100% - КомБанк ИНВЕСТ АД, Србија
- 99.99 % - Комерцијална банка АД Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Финансијски извештаји и напомене уз финансијске извештаје представљају податке Банке као појединачног матичног правног лица.

Активности Банке укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове, као и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама. Банка је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 30. јун 2020. године, Банку чине централа у Београду у улици Светог Саве бр. 14, 6 пословних центара, три сектора за рад са малом и средњом привредом, 1 филијала и 203 експозитура.

Банка је на дан 30. јун 2020. године, имала 2,710 запослена, а 31. децембра 2019. године имала 2,744 запослених. Порески идентификациони број Банке је 100001931.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Изјава о усклађености

Банка води пословне књиге и саставља финансијске извештаје у складу са важећим Законом о рачуноводству Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 62/2013, 30/2018 и 73/2019), Законом о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, као и осталом применљивом законском регулативом у Републици Србији.

У складу са Законом о рачуноводству правна лица и предузетници у Републици Србији састављају и презентују финансијске извештаје у складу са законском, професионалном и интерном регулативом, при чему се под професионалном регулативом подразумевају применљиви Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја („Оквир“), Међународни рачуноводствени стандарди („МРС“), Међународни стандарди финансијског извештавања („МСФИ“) и тумачења која су саставни део стандарда, односно текст МРС и МСФИ, који је у примени, не укључује основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски материјал.

Имплементацијом МСФИ 9 стандарда измењена је законска регулатива НБС, у складу са којом су банке биле у обавези да примене нове обрасце финансијских извештаја са важењем почев од 01.01.2018. године. Наведене измене су примењене при састављању и презентовању финансијских извештаја Банке, почев од 01.01.2018. године.

Банка је имплементирала нови МСФИ 16 од датума његовог ступања на снагу 01.01.2019. године и ускладила Рачуноводствене политике које су усвојене од стране Управног одбора мантичне Банке у јуну 2019. године.

Нове Рачуноводствене политике у односу на претходне, поред извршених допуна захтева рачуноводственог стандарда МСФИ 16 - Лизинг, садрже и допуне којим су прецизиране накнаде које чине интегранли део ЕКС-а и метод разграничења накнада, у складу са захтевима МСФИ 9.

Међународни рачуноводствени стандард 16 Лизинг, је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 01. јануара 2019. године. МСФИ 16 дефинише принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга за обе стране у уговору, односно за корисника лизинга и даваоца лизинга и захтева од корисника лизинга да обрачунавају све закупе у оквиру једног билансног модела сличног рачуноводству за финансијски лизинг у складу са МРС 17. Стандард укључује два изузећа од признавања за закупце - закуп "имовине мале вредности" и краткорочни закупи (тј. закупи са роком закупа од 12 месеци или мање). Банка је изабрала да користи изузећа која су предвиђена стандардом.

Приликом састављања кварталних финансијских извештаја за 2020. годину Банка је применила Рачуноводствене политике у делу финансијских инструмената и омогућавања алоцирања кредитних губитака на све обрачунске периоде у којима притичу користи од средстава, што представља претпоставку за утврђивање тачног резултата.

Банка саставља и презентује редовне финансијске извештаје за текућу пословну годину која се завршава на дан 31. децембра текуће године као и извештаје у краћем временском периоду за своје потребе, по захтеву надлежног органа Банке или надлежних државних органа.

Приложени финансијски извештаји су састављени у формату прописаним Правилником о садржини, форми и начину објављивања годишњих, полугодишњих и кварталних извештаја јавних друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 5/2015, 14/2015 и 24/2017), на основу којих јавна друштва и поједина друштва повезана са њим достављају информације Комисији за Хартије од вредности на основу Закона о тржишту капитала („Сл. Гласник РС“, бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016 и 9/2020). Прописани сет кварталних финансијских извештаја чине: Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о токовима готовине, Извештај о променама на капиталу и Напомене уз кварталне финансијске извештаје.

2.2. Правила процењивања финансијских инструмената

Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 уводи нове критеријуме за класификацију финансијских средстава, осим власничких инструмената и деривата, који се заснивају на процени пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорним карактеристикама новчаних токова финансијских инструмената у складу са рачуноводственим политикама Банке.

МСФИ 16 регулише да на датум почетка закупа, купац признаје обавезу за плаћање лизинга (тј. обавезу за лизинг) и средство које представља право да се користи предметно средство током трајања закупа (тј. право на коришћење средства). Од корисника лизинга се захтева да одвојено признају трошак камате на обавезу лизинга и трошак амортизације по основу права на коришћење средства.

Накнадно вредновање лизинг средства и обавезе:

У складу са МСФИ 16 Банка као прималац лизинга признаје средство с правом коришћења и лизинг обавезу на датум почетка лизинга. Датум почетка лизинга је датум на који давалац лизинга даје основно средство (тј. средство које је предмет лизинга) на располагање примаоцу лизинга.

Банка као прималац лизинга, *иницијално* (на датум почетка лизинга) одмерава вредност средства с правом коришћења по набавној вредности.

Накнадно, призната набавна вредност се умањује за:

- Акумулирану амортизацију (при чему се амортизација обрачунава по пропорционалном методу) и
- Акумулиране губитке од умањења вредности, у складу са МРС 36.

Банка као прималац лизинга, треба да комбинује два или више уговора закључених у исто време или близу истог са истом уговорном страном (или повезаним лицима уговорне стране), као и да обрачуна уговоре као један уговор, уколико се уговори преговарају као пакет са општим комерцијалним циљем који се не могу разумети без њиховог заједничког разматрања, износ накнаде која се плаћа у једном уговору зависи од цене или извршења другог уговора или права коришћења основних средстава која су пренета уговорима (или нека права на коришћење основног средства која се преносе у сваком од уговора) чине јединствену компоненту лизинга.

Банка као прималац лизинга, *иницијално* (на датум почетка лизинга) и *накнадно*, одмерава вредност лизинг обавезе на следећи начин:

Иницијално по садашњој вредности будућих лизинг плаћања која ће се вршити током периода трајања лизинга и укључује:

- Садашњу вредност лизинг рата и
- Садашњу вредност очекиваних плаћања на крају уговора о лизингу

Приликом обрачуна садашње вредности лизинг плаћања морају се одредити три параметра: период лизинга, плаћања лизинга и примењива каматна (дисконтна) стопа.

Сходно томе, лизинг обавеза се акумулира коришћењем износа који даје константну периодичну дисконтну стопу на преостали износ обавезе (тј. дисконтна стопа се утврђује на почетку периода лизинга, све док се не изврши поновна процена која захтева промену дисконтне стопе). Плаћање лизинга умањује обавезу лизинга када се исплати.

Накнадно, Банка одмерава вредност лизинг обавезе, такође, по садашњој вредности будућих лизинг плаћања која ће се вршити током периода трајања лизинга, и то на следећи начин:

- Увећавањем садашње вредности будућих лизинг плаћања из претходног периода за трошкове камата коришћењем метода ефективне камате, применом дисконтне стопе одређене на почетку лизинг периода (уколико се није *накнадно мењала*) и
- Умањењем за извршена плаћања по основу лизинга.

2.2.1. Финансијска средства

Банка врши процену циљева пословних модела за управљање финансијским средствима на портфолио нивоу, будући да оваква процена на најбољи начин осликава начин управљања пословним активностима и начин извештавања руководства.

Класификација финансијских средстава се заснива на примени одговарајућег пословног модела за управљање финансијским средствима и испуњености теста карактеристика уговорених новчаних токова.

Пословни модел одређује да ли новчани токови произлазе из прикупљања уговорених новчаних токова, продаје финансијског средства или оба. Пословни модел за класификацију финансијских средстава се одређује на одговарајућем нивоу агрегирања.

Испуњеност теста карактеристика уговорених новчаних токова подразумева да се новчани токови састоје искључиво од плаћања главнице и камата на преосталу главницу (SPPI критеријум).

Финансијска средства се могу класификовати у следеће категорије:

- а) финансијска средства вреднована по амортизованом трошку (АС)
- б) финансијска средства вреднована по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL)
- ц) финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат са признавањем кроз биланс успеха - „recycling“ (FVOCI)
- д) финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат без признавања кроз биланс успеха (FVOCI)

У складу са класификацијом средстава из претходног става, Банка категоризује све пласмане из свог портфолиа који се односе на:

- Кредите и потраживања као недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и која Банка не намерава да прода у кратком року,
- ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха које представљају инструменте стечене у сврху остваривања добити по основу флукуације цена и марже,
- Хартије од вредности, које обухватају дужничке харије од вредности и власничке хартије од вредности (инструменте капитала) и
- Финансијске деривате који обухватају forward и swap трансакције.

2.2.2. Финансијске обавезе

Финансијска обавеза је свака уговорена обавеза Банке:

- да испоручи готовину или друго финансијско средство другом правном лицу,
- да размени финансијске инструменте са другим правним лицем под условима који су потенцијално неповољни.

2.3. Функционална и извештајна валута

Финансијски извештаји Банке исказани су у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији и функционалну валуту Банке.

3. СТРУКТУРА БИЛАНСА СТАЊА И БИЛАНСА УСПЕХА, ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И КЉУЧНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА И ПРЕТПОСТАВКИ

БИЛАНС СТАЊА

Структура биланса стања Банке, на дан 30. јун 2020. године, са упоредним подацима за 2019. годину, састављеним у формату прописаним Одлуком о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке ("Службени гласник Републике Србије", бр. 101/2017, 38/2018 и 103/2018), примењује се почев од 1. јануара 2018. године и може се детаљније сагледати из следећег прегледа:

АКТИВА	30.06.2020.		У хиљадама РСД 31.12.2019.	
	Износ	%	Износ	%
Готовина и средства код цен. Банке	76,487,156	16.71	67,558,219	15.62
Потраживања по основу деривата	3,490	-	-	-
Хартије од вредности	154,573,244	33.78	138,469,551	32.03
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	19,163,611	4.19	24,733,958	5.72
Кредити и потраживања од комитената	188,897,608	41.28	180,852,563	41.83
Инвестиције у зависна друштва	3,433,697	0.75	3,433,697	0.79
Нематеријална имовина	568,956	0.12	665,735	0.15
Некретнине, постројења и опрема	6,208,933	1.36	6,437,937	1.49
Инвестиционе некретнине	1,838,717	0.40	1,857,927	0.43
Одложена пореска средства	1,039,709	0.23	1,074,197	0.25
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	138,017	0.03	196,300	0.05
Остала средства	5,268,256	1.15	7,100,359	1.64
УКУПНА АКТИВА	457,621,394	100.00	432,380,443	100.00

ПАСИВА	Износ	%	Износ	%
Депозити и остале фин. обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	4,532,788	0.99	5,021,756	1.16
Депозити и остале фин. обавезе према другим комитентима	359,771,391	78.62	335,317,154	77.55
Резервисања	1,844,969	0.40	2,328,130	0.54
Одложене пореске обавезе	-	-	-	-
Остале обавезе	17,936,010	3.92	13,861,230	3.21
Укупне обавезе	384,085,158	83.93	356,528,270	82.46
Капитал				
Акцијски капитал	40,034,550	8.75	40,034,550	9.26
Добитак	5,134,343	1.12	10,425,898	2.41
Резерве	28,367,343	6.20	25,391,725	5.87
Укупно капитал	73,536,236	16.07	75,852,173	17.54
УКУПНО ПАСИВА	457,621,394	100.00	432,380,443	100.00

БИЛАНС УСПЕХА

Структура прихода и расхода за 2020. годину је следећа:

У хиљадама РСД

	30.06.2020.	30.06.2019.
	Укупно	Укупно
Приходи од камата	6,525,686	6,840,919
Расходи од камата	(574,142)	(533,787)
Нето приходи по основу камата	5,951,544	6,307,132
Приходи од накнада и провизија	3,225,705	3,398,418
Расходи од накнада и провизија	(845,769)	(793,868)
Нето приходи по основу накнада и провизија	2,379,936	2,604,550
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	35,085	36,998
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	108,307	201,317
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	-	9,160
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(8,161)	-
Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	-	1,637,952
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(99,159)	-
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	-	(590,451)
Остали пословни приходи	125,186	68,494
Укупан нето пословни приход	8,492,738	10,275,152
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3,110,456)	(2,177,607)
Трошкови амортизације	(492,842)	(496,957)
Остали приходи	734,678	409,063
Остали расходи	(2,714,297)	(3,671,005)
Добитак/губитак пре опорезивања	2,909,821	4,338,646
Добитак по основу одложених пореза	17,252	293
Губитак по основу одложених пореза	(158,749)	(147)
Резултат периода (добитак/губитак)	2,768,324	4,338,792

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Токови готовине остварени у 2020. години приказани су наредној табели:

Позиција	У хиљадама РСД	
	30.06.2020.	30.06.2019.
Приливи готовине из пословних активности	10,173,362	12,470,997
Приливи од камата	6,630,220	8,192,185
Приливи од накнада	3,263,357	3,443,954
Приливи по основу осталих пословних активности	275,696	831,831
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	4,089	3,027
Одливи готовине из пословних активности	(5,489,730)	(5,847,250)
Одливи по основу камата	(390,374)	(408,850)
Одливи по основу накнада	(862,864)	(754,039)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	(1,842,502)	(1,836,097)
Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	(394,997)	(407,557)
Одливи по основу других трошкова пословања	(1,998,993)	(2,440,707)
Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза	4,683,632	6,623,747
Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза	(22,944,113)	(3,482,880)
Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим фин. организацијама, централној банци и комитентима	(22,944,113)	(3,482,880)
Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза	6,024,875	5,017,236
Повећање кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, централне банке и комитената	5,963,981	2,965,123
Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	60,894	2,052,113

Позиција	30.06.2020.	30.06.2019.
	Укупно	Укупно
Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит	21,602,870	5,089,391
Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит	-	-
Нето прилив готовине из пословних активности	21,602,870	5,089,391
Нето одлив готовине из пословних активности	-	-
Приливи готовине из активности инвестирања	15,161,148	37,959,191
Приливи од улагања у инвестиционе ХоВ	15,161,148	37,959,191
Одливи готовине из активности инвестирања	(33,614,862)	(35,782,963)
Одливи по основу улагања у инвестиционе ХоВ	(33,525,707)	(35,410,067)
Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	(89,155)	(372,896)
Нето прилив готовине из активности инвестирања	-	-
Нето одливи готовине из активности инвестирања	(18,453,714)	(2,176,228)
Приливи готовине из активности финансирања	107,383,669	36,344,769
Приливи по основу узетих кредита	107,383,669	36,344,769
Одливи готовине из активности финансирања	(106,565,425)	(36,493,083)
Одливи готовине по основу узетих кредита	(106,349,622)	(36,306,956)
Остали одливи из активности финансирања	(215,803)	(186,127)
Нето прилив готовине из активности финансирања	818,244	-
Нето одлив готовине из активности финансирања	-	(148,314)
Свега приливи готовине	156,964,810	90,257,837
Свега одливи готовине	(152,997,410)	(83,140,532)
Нето повећање готовине	3,967,400	7,117,305
Нето смањење готовине	-	-
Готовина и готовински еквиваленти на почетку године	40,866,651	40,375,748
Позитивне курсне разлике	307,543	228,411
Негативне курсне разлике	(223,540)	(199,436)
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	44,918,054	47,522,028

БИЛАНС УСПЕХА

3.1. Приходи и расходи по основу камате

Приходи и расходи по основу камате, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода и условима из облигационог односа који су дефинисани уговором између Банке и клијента.

Приходи од камате укључују и приходе по основу финансијских инструмената заштите од ризика, углавном по основу везивања ануитета за курс динара у односу на EUR, другу страну валуту или за индекс раста цена на мало, а обрачунавају се на крају сваког месеца у току отплате и на дан доспећа ануитета за плаћање.

Рачуноводственим политикама Банке из јуна 2019, прецизније су дефинисане конкретне накнаде које чине интегрални део ЕКС-а и метод њиховог разграничења током периода трајања пласмана као и њихово евидентирање у оквиру прихода од камата, у складу са МСФИ 9.

Накнаде које су део ефективне каматне стопе финансијског инструмента, сагласно МСФИ 9, обухватају следеће врсте накнада:

- накнада коју Банка наплаћује у вези са емитовањем или стицањем финансијског средства. Такве накнаде могу укључивати компензације за активности процене финансијског стања зајмопримца, процене и евидентирање гаранција, колатерала и других сигурносних аранжмана, преговарања о условима финансијског инструмента, припрема и обрада докумената и затварање трансакције;
- накнада коју Банка прима за одобравање кредита када је вероватно да ће се кредитни аранжман реализовати;
- накнаде које се плаћају по основу емитовања финансијских обавеза који су вредновани по амортизованој вредности.

Приликом почетног признавања кредита одобрених физичким и правним лицима, Банка као део ефективне каматне стопе који улази у амортизовану вредност кредита, укључује накнаде за обраду кредитног захтева које се наплаћују од клијената, физичких или правних лица, приликом одобрења кредита, а које се разграничавају методом ЕКС током периода трајања кредита и признају као приход од камате.

Изузетно, уколико је накнада за обраду кредитног захтева примљена по основу револвинг кредита или одобрених прекорачења по текућим рачунима, с обзиром на чињеницу да није могуће предвидети висину и динамику коришћења одобрених средстава, накнада се разграничава по пропорционалној методи током периода трајања кредита и признаје као приход од камате.

Накнаде за одобравање кредита разграничавају се сагласно периоду трајања и признају у билансу успеха сразмерно времену трајања, у оквиру позиције прихода од камата.

Нето приходи од камата у периоду јануар – јун 2020. износе 5,951,544 хиљада динара и нижи су за 355,588 хиљада динара или 5.64% у односу на исти период претходне године.

Остварени нето приходи од камата нижи су у односу на утврђене бизнис планом за првих шест месеци 2020. године, за 7,398 хиљада динара.

3.2. Приходи и расходи по основу накнада и провизија

Приходи и расходи по основу накнада и провизија признају се по начелу узрочности прихода и расхода.

Приходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија се утврђују у тренутку доспећа за наплату, односно када су остварени. У билансу успеха признају се у тренутку настанка, односно доспећа за наплату.

У складу са Рачуноводственим политикама уколико је накнада за обраду захтева клијента примљена по основу датих гаранција, акредитива, авала, есконта или факторинга, иста се разграничава по пропорционалној методи током периода трајања инструмента и признаје као приход од накнаде.

У случају синдицираног кредита битно је разликовати по ком основу је примљена та накнада, те уколико је накнада примљена:

- За услугу аранжера/агента – евидентира се као приход од накнаде, није део ефективне каматне стопе и разграничава се током периода трајања кредита;
- За услугу кредитора – евидентира се као приход од камате, чини део ефективне каматне стопе и разграничава се током периода трајања кредита методом ЕКС.

Нето приходи од накнада и провизија у периоду јануар – јун 2020. износе 2,379,936 хиљада динара и нижи су у односу на исти период 2019. за 8.62% или 224,614 хиљада динара.

3.3. Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената и нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности

Реализовани или нереализовани добици и губици по основу промене тржишне вредности хартија од вредности којима се тргује и које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха признају се у оквиру ове позиције, док се нереализовани добици и губици по основу промене вредности дужничких и власничких хартија од вредности вреднованих по фер вредности кроз остали резултат признају у оквиру ревалоризационих резерви укључених у капитал Банке.

У посматраном периоду 2020. године Банка је исказала нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената намењених трговању у износу од 35,085 хиљада динара (обвезнице Републике Србије и инвестиционе јединице Комбанк новчаног фонда).

Приликом престанка признавања ХоВ по фер вредности кроз остали резултат са признавањем кроз биланс успеха (продаје или трајног смањења вредности), одговарајући износи претходно формираних ревалоризационих резерви исказују се у билансу успеха као добици или губици по основу престанка признавања, док се приликом престанка признавања ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха претходно формиран износи који се односе на промену вредности такође признају у билансу успеха као добици или губици по основу престанка признавања.

По основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха и кроз остали резултат, забележен је нето добитак од продаје у износу од 108,307 хиљада динара (обвезнице и записи Републике Србије, и добици по основу продаје деривата – swар трансакције).

Добици/губици по основу уговорене валутне клаузуле и промене курса хартија од вредности као и приходи од камата по хартијама од вредности, осим ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха, исказују се у оквиру биланса успеха.

3.4. Прерачунавање девизних износа – приходи и расходи од курсних разлика и ефеката курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, књижене су у корист или на терет биланса успеха као добици или губици по основу курсних разлика.

Кредити и депозити у динарима, за које је уговорена заштита од ризика везивањем за курс динара у односу на EUR, другу инострану валуту или за раст индекса цена на мало, ревалоризовани су у складу са конкретним уговором за сваки кредит. Разлика између номиналне вредности неотплаћене главнице за кредите, односно неисплаћених депозита и ревалоризованог износа, исказана је у оквиру потраживања по основу пласмана или обавеза по основу депозита. Ефекти ове ревалоризације су евидентирани у оквиру прихода и расхода курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле.

Нето расходи по основу курсних разлика у извештајном периоду јануар – јун 2020. године износе 8,161 хиљада динара. Исказан нето расход највећим делом је под директним утицајем кретања курса динара у односу на корпу валута (валуте EUR, USD и CHF) између два посматрана извештајна периода као обликом заштите од ризика и управљања девизном позицијом Банке – уравнотежене девизне позиције.

Преузете и потенцијалне обавезе у иностраној валути прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на дан биланса стања.

3.5. Нето приходи/расходи по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха

Нето приходи/расходи по основу обезвређења односе се на финансијска средства која Банка класификује у следеће категорије: кредити и потраживања вреднована по амортизованој вредности и хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат.

Амортизована вредност финансијског средства или обавезе је износ по коме се средства или обавезе иницијално вреднују, умањен за отплате главнице, а увећан или умањен за акумулирану амортизацију коришћењем метода ефективне каматне стопе на разлику између иницијалне вредности и номиналне вредности на дан доспећа инструмента, умањеног за обезвређење.

За идентификацију и вредновање обезвређења Банка примењује концепт очекиваног кредитног губитка. Банка обрачунава и признаје исправку вредности за све финансијске инструменте који се вреднују по амортизованој вредности, као и за финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат.

Начин идентификације, обрачуна и признавања исправки вредности дефинисани су Методологијом за обрачун исправки вредности у складу са МСФИ 9.

Кредити и остала потраживања се приказују у износу умањеном за групни и појединачни обрачун обезвређења. Појединачна и групна резервисања се одузимају од књиговодствене вредности кредита који су идентификовани као обезвређени да би се њихова вредност смањила до њихове надокнадиве вредности.

Ако у будућем периоду дође до смањења обезвређења, а смањење се може објективно приписати догађају који је уследио након признавања губитка због обезвређења (као што је побољшање у кредитном рејтингу дужника), онда се за претходно признат губитак због обезвређења укида исправка вредности за обезвређење.

У периоду јануар – јун 2020. године Банка је исказала нето расходе по основу умањења обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки који се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у износу 99,159 хиљада динара, док су у истом периоду 2019. године нето приходи по овом основу износили 1,637,952 хиљада динара. У истом периоду 2019. године доминантан утицај на позицију нето прихода имало је укидања индиректних отписа учешћа у капиталу зависних банака која се вреднују по набавној вредности, на основу поновне процене вредности удела у зависна правна лица у износу од 826,714 хиљаде динара и наплата потраживања, из фебруара 2019., које је Банка остварила реализацијом уговора између два клијента, у складу са одредбама правоснажног УППР-а у износу од 442,089 хиљада динара). У текућем извештајом периоду 2020. године најзначајнији ефекти дати су у наставку.

Нето негативан ефекат групног и појединачног обрачуна обезвређења за кредите, остала потраживања и ванбилансне ставке у периоду јануар – јун 2020. године износи 204,370 хиљада динара.

Нето расход по основу умањења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат у другом кварталу 2020. године износи 54,669 хиљада динара.

Позитиван ефекат односи се на наплату отписаних потраживања у износу од 159,880 хиљада динара. Од укупног износа наплаћених отписаних потраживања, најзначајнији део односи се на наплату кредита правних лица у износу од 90,476 хиљаде динара.

3.6. Остали пословни приходи

У укупним осталим пословним приходима у износу од 125,186 хиљада динара најзначајније учешће од 95.33% имају приходи оперативног пословања (исти период у претходној години 93.69%), који се највећим делом односе на приходе остварене по основу давања у закуп непокретности у износу од 90,291 хиљада динара. Остали оперативни приходи остварени су по основу рефундације трошкова по основу: судских и комуналних трошкова, прихода од наплаћених трошкова службених мобилних телефона по овлашћењу запослених, као и прихода по основу коришћења службеног возила у приватне сврхе.

Приходи по основу дивиденди део су позиције осталих пословних прихода. Примљене дивиденде по основу улагања у акције других правних лица у износу од 5,841 хиљаду динара приказују се као приходи од дивиденде у тренутку њихове наплате. Од укупног износа наплаћених дивиденди 4,800 хиљада динара се односи на примљену дивиденду од VISA Inc USA, а 1,041 хиљада динара се односи на примљену дивиденду од MasterCard USA.

3.7. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи у износу од 3,110,456 хиљаде динара виши су за 932,849 хиљаде динара или 42.84% у односу на исти период прошле године услед измењеног начина евидентирања награде запосленима. У структури повећања трошкова зарада, накнада зарада и осталих

личних расхода највеће учешће имају остали лични расходи за годишње награде запосленима у износу од 895,576 хиљада динара.

3.8. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације који износе 492,842 хиљада динара, нижи су у односу на период јануар – јун 2019. године за 4,115 хиљаде динара или 0.83%.

3.9. Остали приходи

У укупним осталим приходима у износу од 734,678 хиљада динара најзначајније учешће од 96.37% имају приходи од укидања неискоришћених резервисања за судске спорове у износу од 708,028 хиљада динара (веза напомена 3.19.). Остали приходи имају учешће од 3.63% односно 26,650 хиљада динара од чега се најзначајнија ставка односи на приходе по основу наплаћених камата из ранијих година од привреде, предузетника и становништва у укупном износу од 6,422 хиљада динара.

3.10. Остали расходи

Остали расходи су исказани у износу од 2,714,297 хиљада динара и нижи су у односу на исти период претходне године за 956,708 хиљада динара односно 26.06%. Остале расходе чине:

- а) оперативни расходи у износу од 2,303,244 хиљада динара,
- б) расходи резервисања по судским обавезама у износу од 251,477 хиљаде динара и
- ц) остали расходи у износу од 159,576 хиљада динара.

Највеће ставке осталих расхода односе се на:

а) *Оперативне расходе у укупном износу од 2,303,244 хиљада динара и то:*

нематеријалне трошкове у износу о 1,129,243 хиљада динара са највећим појединачном позицијом трошкова осигурања депозита у износу од 722,649 хиљада динара. Структуру осталих трошкова у позицији оперативних расхода између осталог чине: трошкови управљања и одржавања АТМ и POS мреже и друге опреме за платне картице у износу од 181,388 хиљада динара, трошкови обезбеђења имовине у износу од 118,564 хиљада динара, трошкови одржавања информатичке опреме и софтвера у износу од 101,837 хиљада динара, трошкови електричне енергије у износу од 68,011 хиљада динара, трошкови рекламе и пропаганде у земљи у износу од 63,815 хиљада динара, трошкови адвокатских услуга у износу од 51,142 хиљада динара, трошкови текућег одржавања пословног простора и остале опреме у износу од 49,034 хиљада динара, трошкови транспорта новца у износу од 43,629 хиљада динара, трошкови комуналне таксе на истицање фирме у износу од 37,207 хиљада динара, трошкови превоза на рад и са рада 36,582 хиљада динара, трошкови материјала у износу од 153,108 хиљаде динара, трошкови пореза у износу од 77,563 хиљада динара, трошкови доприноса у износу од 348,080 хиљада динара и остали трошкови у износу од 9,374 хиљада динара.

Оперативни расходи текућег периода нижи су у односу на исти период претходне године за 200,404 хиљада динара (у највећем делу услед нижих трошкова осигурања депозита).

б) *Расходе резервисања по судским обавезама у износу од 251,477 хиљаде динара који се односе на повећање резервисања за судске обавезе Банке у 2020. години (веза напомена 3.19.) и*

ц) *Остале расходе у износу од 159,576 хиљада динара.*

Од укупног износа осталих расхода за период јануар – јун 2020. у износу од 159,576 хиљада динара највећи део се односи на трошкове полисе осигурања потраживања корисника кредита у износу од 113,144 хиљада динара. Остали расходи по овом основу у истом периоду 2019. године износили су 104,981 хиљада динара.

У односу на исти период 2019. године, остали расходи нижи су за 19,170 хиљада динара првенствено као резултат, са једне стране, смањења трошкова осигурања корисника производа сетови рачуна (смањење за 32,016 хиљада динара) и осталих расхода (смањење за 8,188 хиљада динара), а са друге стране, повећања расхода по изгубљеним судским споровима (повећање за 9,052 хиљада динара), повећања трошкова осигурања потраживања корисника кредита (повећање за 8,163 хиљада динара), трошкова поступка принудне наплате (повећање за 3,192 хиљада динара) и осталих расхода по основу повраћаја дела провизије за заступање у осигурању (повећање за 1,340 хиљада динара).

3.11. Добитак/губитак по основу одложених пореза

У билансу успеха на дан 30.06.2020. године Банка је исказала нето губитак по основу по основу ефеката одложених пореза у износу од 141,497 хиљада динара (добитак у износу од 17,252 хиљаде динара и губитак у износу од 158,749 хиљада динара).

БИЛАНС СТАЊА

Укупна билансна сума на дан 30.06.2020. године износи 457,621,394 хиљада динара, што у односу на 31.12.2019. године представља повећање за 25,240,951 хиљада динара или 5.84%.

АКТИВА

Доминантно учешће у укупној активи Банке имају дати кредити и депозити комитентима и банкама од 45.47% (2019: 47.55%), хартије од вредности са учешћем од 33.78% (2019: 32.03%), готовина и средства код централне банке са учешћем 16.71% (2019: 15.62%), некретнине, постројења и опрема са учешћем 1.36% (2019: 1.49%), остала средства са учешћем 1.15% (2019: 1.64%) и инвестиције у зависна друштва 0.79% (2019: 0.79%).

3.12. Готовина и средства код централне банке

Готовина и средства код централне банке на дан 30.06.2020. износе 76,487,156 хиљада динара, и представљају 16.71% укупне aktive Банке (15.62% на дан 31.12.2019.). У односу на дан 31.12.2019. године позиција је већа за 8,928,937 хиљада динара.

Банка у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачуну код НБС, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

3.13. Потраживања по основу деривата

На дан 30.06.2020. исказана фер вредност у износу од 3,490 хиљада динара односи се на уговорене SWAP аранжмане са НБС.

3.14. Хартије од вредности

Пласмани у хартије од вредности у износу од 154,573,244 хиљада динара чине проценат учешћа од 33.78% у односу на укупну активу (2019: 32.03%) и састоје се од хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 10,420,892 хиљада динара и хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат у износу од 144,152,352 хиљада динара.

Остварен је пораст пласмана у хартије од вредности у односу на 2019. годину за 16,103,693 хиљада динара односно 11.63%. Остварени раст од 16,103,693 хиљада динара је резултат повећања хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат за 15,971,820 хиљада динара, као и повећања хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха за 131,873 хиљада динара.

У структури хартија од вредности у динарима учешће имају обвезнице Републике Србије (98.28%), записи Републике Србије (1.13%) и инвестиционе јединице КомБанк Новчани Фонд, Београд (0.59%). Када је реч о хартијама од вредности у иностраној валути, њих чине обвезнице Републике Србије (94.90%), обвезнице старе девизне штедње (0.35%) и обвезнице страних банака и држава (4.75%).

3.15. Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација и кредити и потраживања од комитената

Кредити су исказани у билансу стања у висини одобрених пласмана, умањених за отплаћену главницу и увећаних за обрачунату ненаплаћену камату, умањену за наплаћену разграничену накнаду, као и умањених за исправку вредности која је заснована на процени конкретно идентификованих ризика за поједине пласмане и ризика за које искуство показује да су садржани у кредитном портфолију. У процени наведених ризика руководство примењује методологију која је заснована на пуној примени МСФИ 9.

Кредити у динарима, за које је уговорена заштита од ризика везивањем за курс динара у односу на EUR, другу инострану валуту или за раст индекса цена на мало, ревалоризовани су у складу са конкретним уговором за сваки кредит. Разлика између номиналне вредности неотплаћене главнице и ревалоризованог износа исказана је у оквиру потраживања по основу пласмана. Ефекти ове ревалоризације су евидентирани у оквиру прихода и расхода од ефеката уговорене валутне клаузуле.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, књижене су у корист или на терет биланса успеха као добици или губици по основу курсних разлика.

На дан 30.06.2020. кредити и потраживања од банака и других финансијских организација износе 19,163,611 хиљаде динара са процентом учешћа од 4.19% укупне активе (2019: 24,733,958 хиљада динара) и нижи су за 5,570,347 хиљада динара. Смањење у односу на 31.12.2019. године највећим делом резултат је смањења РЕПО пласмана у динарима за 7,543,180 хиљада динара, са једне стране и повећања на редовним девизним текућим рачунима у иностранству за 3,980,841 хиљада динара, са друге стране.

Кредити и потраживања од комитената на дан 30.06.2020. износе 188,897,608 хиљада динара и са процентом учешћа од 41.28% укупне активе (2019: 180,852,563 хиљада динара) имају доминантно учешће у структури активе. Укупни пласмани комитентима виши су за 4.45% у односу на 2019. годину, односно за 8,045,045 хиљада динара, као резултат нето повећања новоодобрених кредита, са једне стране и смањења пласмана услед превремених и редовних отплата, са друге стране, као и утицаја нето ефеката обрачуна и признавања исправки вредности.

У периоду јануар – јун 2020. године Банка је, у складу са Одлуком НБС о рачуноводственом отпису билансне активе банака, извршила трајни отпис преносом билансне активе у ванбилансну евиденцију у износу од 852,291 хиљаде динара. Трајним отписом није дошло до смањења билансне активе имајући у виду да је отпис извршен за потраживања за које је обезвређење износило 100%, односно у пуном износу бруто књиговодствене вредности. Под билансном активом из Одлуке НБС подразумевају се проблематични кредити који имају значење утврђено Одлуком о класификацији билансне активе и ванбиланских ставки.

3.16. Инвестиције у зависна друштва

Инвестиције у зависна друштва износе 3,433,697 хиљаде динара и чине 0.75% укупне активе. Структура власништва приказана је у тачки 1. напомена. У оквиру редовног пословања се обавља изванредан број банкарских трансакција са зависним правним лицима. Оне укључују примарно кредите и депозите.

Инвестиције у зависна друштва на дан 30.06.2020. износе **5,480,888 хиљада динара** (брuto износ без исправке вредности) појединачно по чланицама:

	У хиљадама динара
КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	140,000
Комерцијална банке а.д., Бања Лука	2,974,615
Комерцијална банке а.д., Подгорица	2,366,273
УКУПНО БРУТО	5,480,888
Исправка вредности	(2,047,191)
НЕТО	3,433,697

На дан 30.06.2020. нето вредност удела у зависна правна лица износи 3,433,697 хиљаде динара, и непромењено је у односу на стање исказано на дан 31.12.2019. године.

3.17. Остала средства, нематеријална имовина, некретнине и инвестиционе некретнине, одложена пореска средства и стална средства намењена продаји

Све наведене позиције чине 3.29% укупне активе, од чега се највећи проценат односи на некретнине постројења и опрему у износу од 1.36%, остала средства у износу од 1.15% и инвестиционе некретнине у износу од 0.40%.

Инвестиције у капитал банака, правних лица у земљи и иностранству на дан 30.06.2020. године износе 1,976,135 хиљада динара вредноване по фер вредности кроз остали резултат. Највећи износ односи се на учешће у капиталу страних лица у износу од 1,885,636 хиљада динара и представљају учешћа у компаније MASTER Card International и VISA INC .

На дан 30.06.2020. године извршено је нетирање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза, након чега су у активи биланса стања исказана одложена пореска средства у износу од 1,039,709 хиљада динара.

Одложена пореска средства на дан 30.06.2020. године, ако одложене порезе посматрамо по бруто принципу, највећим делом чине одложена пореска средства по основу пренетих пореских губитака, у износу од 1,198,592 хиљаде динара. Одложена пореска средства по основу пренетих пореских губитака су, након исказаних губитака у 2015. и 2016. години, призната у пословним књигама Банке, на основу процењене извесности да ће у пореским билансима наредних година постојати исказан довољан опорезиви добитак за који би се могла искористити одложена пореска средства, односно на основу очекивања да постоји могућност коришћења одложених пореских средстава, и то према следећој динамици:

Одложена пореска средства по основу
пренетих пореских губитака

У хиљадама динара

Година	Повећање (формирање)	Смањење (коришћење)	Стање
2017.	1,235,813	(368,667)	867,146
2018.	641,193	(630,339)	878,000
2019.	1,107,438	(726,088)	1,259,350
30.06.2020.	-	(60,758)	1,198,592
УКУПНО	2,984,444	(1,785,852)	1,198,592

Прописани рок за коришћење пренетих пореских губитака је 5 година па је рок за коришћење преосталих пренетих пореских губитака закључно са 2021. годином.

Битну ставку у одложеним пореским средствима, ако посматрамо износе пре нетирања, у износу од 330,553 хиљада динара, чине и пореска средства по привремено непризнатим расходима по основу обезвређења имовине, као и пореска средства по основу резервисања за судске спорове у износу од 167,750 хиљада динара.

ПАСИВА

У периоду јануар – јун 2020. у структури пасиве и даље доминантно учешће имају депозити и остале финансијске обавезе према банкама и комитентима са укупним процентом од 79.61% (2019: 78.71%) укупне пасиве. Учешће капитала у укупној пасиви износи 16.07% (2019: 17.54%).

Остале позиције чине 4.32% укупне пасиве, при чему се највећи део односи на остале обавезе са процентом од 3.92%.

3.18. Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци и депозити према другим комитентима

Депозити се исказују у висини депонованих износа који могу бити увећани за обрачунату камату, што зависи од облигационог односа између депонента и Банке. Банка је уговарала каматне стопе на депозите у зависности од валуте, рочности и врсте депозита.

Девизни депозити се приказују у динарима према средњем курсу валута важећем на дан биланса.

У билансу стања депозити су приказани као трансакциони и остали депозити финансијског сектора и депозити других комитената.

Најзначајније учешће у структури пасиве имају депозити и остале финансијске обавезе према комитентима у износу од 359,771,391 хиљада динара који чине 78.62% укупне пасиве (2019: 77.55%) и депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци у износу од 4,532,788 хиљаде динара са учешћем од 0.99% (2019: 1.16%).

Укупни депозити према комитентима, банкама, другим финансијским организацијама и централној банци износе 364,304,179 хиљада динара и у односу на 2019. годину виши су за 23,965,269 хиљада динара: трансакциони депозити су виши за 17,138,482 хиљада динара, док су остали депозити забележили раст у износу од 6,825,787 хиљада.

Нето повећање трансакционих депозита резултат је повећања динарских трансакционих депозита у износу од 15,894,749 хиљада динара, док су трансакциони депозити у иностраној валути забележили раст за 1,240,733 хиљада динара у односу на 31.12.2019. године. У структури трансакционих депозита и даље преовлађују депозити у домаћој валути са учешћем од 64.10%, док се преосталих 35.90% односи на депозите у иностраној валути.

Код осталих депозита доминантно учешће имају депозити у иностраној валути са учешћем од 91.21% док динарски депозити имају учешће од 8.79%. Девизна штедња је повећана за сса 1,60 милиона евра.

Примљени кредити

Примљени кредити, као део позиције депозита и осталих обавеза према банкама и другим комитентима, износе 1,178,069 хиљаду динара са процентом учешћа у укупној пасиви 0.26% и односе се на примљене кредитне линије у иностраној валути. Укупна позиција нижа је у односу на 2019. годину за 248,792 хиљада динара највећим делом као резултат редовних отплата иностраних кредитних линија у иностраној валути и то:

- ЕИВ у износу од 1,845 хиљада EUR
- Владе републике Италије у износу од 193 хиљада EUR и
- ЕАР у износу од 76 хиљада EUR

На дан 30.06.2020. најзначајније учешће у структури примљених кредита односи се на обавезу према:

- Европској инвестиционој банци (ЕИВ) са процентом учешћа 98.39%

Остале кредитне линије имају учешће од 1.61% и чине их:

- Влада Републике Италије
- Европска агенција за реконструкцију и развој (ЕАР)

3.19. Резервисања

Резервисања у износу од 1,844,969 хиљада динара састоје се од резервисања за:

- покриће потенцијалних обавеза (судске спорове) у износу од 1,118,336 хиљада динара,
- дугорочна примања запослених у износу од 558,483 хиљада динара и
- резервисања за губитке по ванбилансној активи у износу од 168,150 хиљада динара.

У посматраном периоду у односу на 2019. годину дошло је до смањења резервисања у износу од 483,161 хиљада динара, као резултат нето смањења резервисања по основу судских спорова за 496,538 хиљада динара и са једне стране и резервисања за губитке по ванбилансној активи у износу од 22,828 хиљада динара и повећања резервисања за дугорочна примања запослених у износу од 36,205 хиљада динара са друге стране.

Резервисања за судске спорове

Признавање резервисања је вршено на основу процене будућих одлива у висини тужбених захтева укључујући камату и трошкове.

За седам хиљада деветсто двадесет девет на дан 30.06.2020. укупно резервисање износи 1,118,336 хиљада динара.

У односу на 31.12.2019. дошло је до промене у укупном нивоу резервисања у нето износу од 496,538 хиљада динара. Од тога, промена која се односи на нето приход резервисања тј. смањење резервисања по судским обавезама износи 456,551 хиљада динара признатих у оквиру позиција биланса успеха (веза напомене 3.9 и 3.10), док се смањење резервисања у износу од 39,987 хиљаде динара односи на коришћење резервисања за исплате по донетим пресудама без утицаја на биланс успеха. Смањење резервисања највећим делом је резултат пресуде Врховног касационог суда Прев 546/2019 од 13.02.2020. године у корист Банке којом је одбијена ревизија тужиоца-правног лица као неоснована, а усвојена ревизија Банке.

3.20. Остале обавезе

Остале обавезе износе 17,936,010 хиљада динара и у односу на 2019. више су за 4,074,780 хиљада динара. Процент учешћа осталих обавеза у укупној пасиви износи 3.92% (2019: 3.21%). Најзначајније позиције осталих обавеза чине: обавезе из добитка у износу од 14,603,098 хиљаде динара, обавезе по основу лизинга у износу од 824,025 хиљада динара, обавезе у обрачуну у динарима у износу од 468,627 хиљада динара, обавезе у обрачуну у страниј валути у износу од 466,725 хиљада динара и обавезе за нето зараде на терет расхода у износу од 253,443 хиљаде динара.

Повећања осталих обавеза у износу од 4,074,780 хиљада динара највећим делом се односе на повећања обавеза из добитка у износу од 5,373,455 са једне стране, односно смањења обавеза у обрачуну у страниј валути у износу од 1,564,187 хиљада динара, са друге стране.

Повећање обавеза из добитка извршено је на основу одлуке Скупштине Банке 4690/3 од 28.04.2020. године о расподели добитка из 2019. и нераспоређеног добитка из ранијих година и у највећем износу односи се на обавезе по основу дивиденди на обичне акције у износу од 4,464,807 хиљада динара и префернецијлане акције у износу од 13,073 хиљада динара. Исплата дивиденди извршиће се по стицању услова прописаних Законом о банкама и у складу са политиком дивиденди.

3.21. Капитал

Капитал Банке обухвата оснивачки удео, резерве из добити, ревалоризационе резерве, акумулирани резултат и добитак као резултат текућег периода.

Капитал Банке формиран је из уложених средстава оснивача Банке у новчаном облику. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Банке.

У складу са оснивачким актима Банке, капитал Банке се састоји од акцијског капитала и резерви Банке. Акцијски капитал Банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Банком, као и право учешћа у расподели добити.

Капитал Банке на дан 30.06.2020. године чине:

У хиљадама РСД	2020.	2019.
Акцијски капитал	17,191,466	17,191,466
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Капитал	40,034,550	40,034,550
Резерве из добити	22,147,207	18,565,207
Ревалоризационе резерве	2,663,425	2,636,134
Добици/губици по основу промене вредности дужничких и власничких инструмената	3,444,850	4,078,523
Актуарски добити	111,861	111,861
Резерве	28,367,343	25,391,725
Акумулирани добитак	2,366,019	1,470,139
Добитак	2,768,324	8,955,759
Стање на дан	73,536,236	75,852,173

На основу Одлуке Скупштине Банке 4690/3 од 28. априла 2020. године извршена је расподела добитка из 2019. и ранијих година на исплату дивиденди власницима обичних и преференцијалних акција у износу од 4,477,880 хиљада динара (веза напомена 3.20.) и повећање резерви из добити у износу од 3,582,000 хиљаде динара колико износи и повећање позиције у односу на 31.12.2019. године.

Решењем Комисије за хартије од вредности од 17.03.2011. године Банка је извршила замену односно уситњавање акција номиналне вредности 10,000.00 динара са акцијама номиналне вредности 1,000.00 динара.

Замена акција извршена је са циљем повећања ликвидности хартија, као и њихове веће доступности ширем кругу малих инвеститора.

Коефицијент адекватности капитала Банке, на дан 30. јун 2020. године, израчунат на основу финансијских извештаја применом важећих одлука Народне банке Србије износи 31,37%.

Поред тога Банка је дужна да новчани део капитала одржава на нивоу од ЕУР 10,000 хиљада. На дан 30.06.2020. новчани део капитала је изнад прописаног нивоа.

Структура акцијског капитала – обичне акције на дан 30.06.2020. године је следећа:

Назив акционара	% учешћа
Република Србија	83.23
Југобанка а.д., Београд у стечају	1.91
ОТП БАНКА СРБИЈА (custody рачун)	2.28
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	1.73
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (збрини рачун)	1.62
East capital (lux)-Balkan fund	0.81
GLOBAL MACRO ABSOLUTE RETURN A	0.79
GLOBAL MACRO CAPITAL OPPORTUNITIES	0.78
Станком со. д.о.о., Београд	0.70
GLOBAL MACRO PORTFOLIO	0.50
FRONT MARK OPPORTUN.MASTER	0.41
ДЕКА ИНЖЕЊЕРИНГ	0.39
I.N. DRENIK NONWOVENS TRADING	0.35
ALLIANCEBERNS.NEXT 50E.M.(M)F.	0.32
Остали	4.18
	<u>100.00</u>

Дана 26.02.2020. године, Министарство финансија Републике Србије објавило је да су представници Нове Љубљанске банке д.д. (НЛБ) и министар финансија Републике Србије, потписали Уговор о купопродаји 83.23% обичних акција Комерцијалне банке АД Београд.

Потписивањем овог уговора Банка је добила новог стратешког партнера, који ће након завршетка трансакције преузети и управљање Банком.

4. ОДНОСИ СА ЗАВИСНИМ ЛИЦИМА

4. А . Стање на дан 30.06.2020. године

ПОТРАЖИВАЊА

у хиљадама динара

Зависна лица	Пласм. и кредити	Кamate и накнаде	Остала средства	Исправке вредности	Нето	Ванбиланс	Укупно
1. Ком. банка АД Подгорица	712,155	882	1,365	8,131	706,271	405,637	1,111,908
2. Ком.банка АД Бања Лука	1,258,781	24	863	14,524	1,245,144	1,998,792	3,243,936
3. КомБанк ИНВЕСТ	-	212	-	-	212	200	412
УКУПНО:	1,970,936	1,118	2,228	22,655	1,951,627	2,404,629	4,356,256

ОБАВЕЗЕ

у хиљадама динара

Зависна лица	Депозити и кредити	Кamate и накнаде	Остале обавезе	Укупно
1. Ком. банка АД Подгорица	601,361	-	3	601,364
2. Ком.банка АД Бања Лука	284,272	-	-	284,272
3. КомБанк ИНВЕСТ	94	-	-	94
УКУПНО:	885,727	-	3	885,730

ПРИХОДИ И РАСХОДИ за период 01.01. – 30.06.2020. године

у хиљадама динара

Зависна лица	Приходи од камата	Приходи од накнада и провизија и остали приходи	Расходи од камата	Расходи од накнада и провизија	Нето приходи / расходи
1. Ком. банка АД Подгорица	3,263	2,211	(623)	-	4,851
2. Ком.банка АД Бања Лука	1,129	711	-	(68)	1,772
3. КомБанк ИНВЕСТ	-	1,063	-	-	1,063
УКУПНО:	4,392	3,985	(623)	(68)	7,686

Комерцијална банка АД Београд је по основу трансакција са зависним чланицама остварила нето позитивне курсне разлике у износу од 6,235 хиљада динара.

4. Б. Стање на дан 31.12.2019. године

Стање на дан 31.12.2019. године

ПОТРАЖИВАЊА

у хиљадама динара

Зависна лица	Пласм. и кредити	Кamate и накнаде	Остала средства	Исправке вредности	Нето	Ванбиланс	Укупно
1. Ком. банка АД Подгорица	6,675	889	-	89	7,475	1,111,252	1,118,727
2. Ком. банка АД Бања Лука	83,967	25	549	973	83,568	1,999,078	2,082,646
3. КомБанк ИНВЕСТ	-	253	-	1	252	200	452
УКУПНО:	90,642	1,167	549	1,063	91,295	3,110,530	3,201,825

ОБАВЕЗЕ

у хиљадама динара

Зависна лица	Депозити и кредити	Кamate и накнаде	Остале обавезе	Укупно
1. Ком. банка АД Подгорица	950,104	-	7	950,111
2. Ком. банка АД Бања Лука	154,073	-	-	154,073
3. КомБанк ИНВЕСТ	25	-	-	25
УКУПНО:	1,104,202	-	7	1,104,209

ПРИХОДИ И РАСХОДИ за период 01.01. – 30.06.2019. године

у хиљадама динара

Зависна лица	Приходи од камата	Приходи од накнада и провизија и остали приходи	Расходи од камата	Расходи од накнада и провизија	Нето приходи / расходи
1. Ком. банка АД Подгорица	31	2,570	(384)	(99)	2,118
2. Ком. банка АД Бања Лука	1,150	2,610	-	(197)	3,563
3. КомБанк ИНВЕСТ	-	884	-	-	884
УКУПНО:	1,181	6,064	(384)	(296)	6,565

Комерцијална банка АД Београд је по основу трансакција са зависним чланицама остварила нето позитивне курсне разлике у износу од 188 хиљада динара.

5. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банка је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављање ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Банка је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: оквир управљања ризицима и изјаву о преузимању ризика, стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Банка изложена или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и његово усклађивање са склоношћу Банке ка ризицима и толеранцијом према ризицима, а у складу са усвојеним оквиром управљања ризицима, стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Банка је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, диверсификација ризика којима је Банка изложена, одржавање потребног нивоа показатеља адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала, одржавање учешћа ризичних кредита (НПЛ) у укупним кредитима на нивоу испод дефинисаног лимита, одржавање показатеља ризика концентрације по основу изложености одређеним врстама производа испод нивоа прописаног регулативом, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима, развој активности Банке у складу са пословном стратегијом, могућностима и развојем тржишта у циљу стварања конкурентских предности. Циљеви управљања ризицима усклађени су са планом пословања Банке.

Уважавајући измене регулативе Народне банке Србије и потребе даљег унапређења процеса управљања ризицима, као и захтеве спољног ревизора, Банка је током другог квартала 2020. године извршила одговарајуће измене интерних аката којима се уређује управљање ризицима.

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Оквиром за управљање ризицима;
- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

Оквиром за управљање ризицима Банка је формализовала своју склоност ка преузимању ризика, кроз дефинисање циљева (таргета), толеранције (тригера) и лимита, на бази квантитативне и квалитативне анализе. Оквир за управљање ризицима је интегрисан у процес одлучивања у Банци, као и у процес стратешког планирања – израде Стратегије и Бизнис плана.

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом Банке, као и склоност ка ризицима и толеранција према ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Банке;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Банка изложена или може да буде изложена.

Такође, стратегијом управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање, као и основна начела управљања лошом активом и највиши прихватљив ниво лоше активе за Банку.

Банка је утврдила основна начела управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Банке;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Начела управљања лошом активом односно ризичним пласманима обухватају:

- Активно управљање ризичним пласманима;
- Превентивне мере и активности у циљу минимизирања даљег погоршања квалитета активе;
- Дефинисање стратегија управљања лошом активом – скуп активности и мера у циљу опоравка финансијског стања дужника или покретање одговарајућих поступака принудне наплате;
- Рану идентификацију дужника који се суочавају са финансијским тешкоћама или су у доцњи или статусу неизмиривања обавеза (Watch lista);
- Процену финансијског стања дужника;
- Сет индикатора за укључивање дужника у делокруг организационе јединице надлежне за управљање лошом активом;
- Сегментацију лоше активе;
- Начело материјалности при дефинисању могућих мера;
- Већа учесталост праћења вредности средстава обезбеђења и средстава стечених наплатом;
- Организациона одвојеност Сектора за превенцију и управљање ризичним пласманима;
- Укљученост у корпоративно управљање и управљање ризицима индикатора за праћење лоше активе;
- Транспарентно извештавање.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима Банке и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса, укључујући и процес управљања лошом активом, односно ризичним пласманима;
- Начин процене ризичног профила Банке и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које Банка користи и њихову структуру;
- Начин одлучивања и поступања у случају прекорачења успостављених лимита, уз дефинисање изузетних околности у којима је могуће одобравање прекорачења у законским оквирима;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала Банке;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

Процедурама управљања ризицима Банка ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих облика Банке у систему управљања ризицима.

Банка је појединачним методологијама детаљније прописала методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање оквира за управљање ризицима, стратегије и политика управљања ризицима и стратегије управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење оквира за управљање ризицима, стратегије и политика управљања ризицима и стратегије управљања капиталом, усвајање процедура за управљање ризицима, односно за идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивање њихове примене и извештавање Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Банке према лицу повезаном са Банком и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију (Одбор за праћење пословања Банке) је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојеног оквира за управљање ризицима, стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити, предлаже унапређење политика и процедура управљања ризицима и спровођења система унутрашњих контрола.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености Банке ризицима који произлазе из структуре њених билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима, као и поступањима са проблематичним потраживањима у оквирима утврђеним актима Банке, анализира изложеност Банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио, а такође предлаже мере Извршном одбору Банке.

Функција управљања ризицима дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима је Банка изложена у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу ризика, као и за извештавање надлежних органа Банке.

Сектор управљања средствима и билансом банке је одговоран за управљање средствима и ликвидношћу, као и у управљање активом и пасивом Банке. Такође, учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматним ризиком и девизним ризиком.

Функција унутрашње ревизије је одговорна за континуирано спровођење независног вредновања система управљања ризицима, као и за редовну процену адекватности, поузданости и ефикасности система унутрашњих контрола. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

Функција контроле усклађености пословања дужна је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике те усклађености и предложи планове управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања Банке.

Процес управљања ризицима

Банка редовно мери, односно процењује ризике које је идентификовала у свом пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења који омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике Банка одређује њихову значајност која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима Банке.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а Банка га спроводи у складу са ризичним профилем, склоношћу ка ризицима и толеранцијом према ризицима.

Праћење и контрола ризика се спроводе кроз континуирано праћење изложености по различитим критеријумима, као и кроз праћење и контролу лимита које је Банка успоставила, који зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Банка спремна да прихвати.

Банка је успоставила систем редовног извештавања о изложености ризицима и ризичном профилу, који омогућује релевантним запосленим на свим нивоима организационе структуре у Банци правовремене, тачне и довољно детаљне информације које су потребне за доношење пословних одлука и ефикасно управљање ризицима, односно сигурно и стабилно пословање.

Извештаји о управљању ризицима се редовно достављају: Управном одбору, Извршном одбору, Одбору за ревизију, Одбору за управљање активом и пасивом и Кредитном одбору, који садрже све информације неопходне за процену ризика и доношење закључака о ризицима којима је Банка изложена.

Врсте ризика

Банка је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишним ризицима, оперативним ризицима, ризику улагања, ризику концентрације изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити у условима редовног пословања Банке.

5.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неизвршења обавеза дужника према Банци.

Банка има дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужење рока и реструктурирања потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима.

Пре одобрења пласмана Банка процењује кредитну способност дужника, као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума, и понуђени колатерал, као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежна лица, одбори и органи Банке, сагласно дефинисаном систему одлучивања, доносе Одлуку о одобрењу/изменама пласмана.

Доношење одлука о излагању кредитном ризику, Банка је дефинисала кроз систем одлучивања у зависности од врсте клијената и нивоа изложености. Доносиоци кредитних одлука су: лица са посебним овлашћењима из Функције управљања ризицима, Кредитни одбор, Извршни одбор и Управни одбор.

Приликом доношења одлука поштује се принцип двоструке контроле, тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

За пласмане уговорене у иностраној валути или у динарима са валутном клаузулом, Банка процењује утицај промене курса динара на финансијско стање и кредитну способност дужника, а нарочито анализира адекватност новчаних токова дужника у односу на промењени ниво кредитних обавеза под претпоставком да ће доћи до одређених промена курса динара на годишњем нивоу.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Банке обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну, оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке с једне стране, од активности преузимања ризика, са друге стране, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Банка је успоставила и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком и одговарајуће извештавање руководства Банке.

Управљање кредитним ризиком

У складу са обимом, врстом и сложености послова које обавља, Банка је организовала процес управљања кредитном ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Банке у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Банке, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Банке;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

У циљу управљања кредитним ризиком, Банка настоји да послује са клијентима добре кредитне способности и прибавља одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Банка оцењује кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врши мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би била у могућности да предузме одговарајуће активности у циљу наплате свог потраживања.

Банка врши квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

У анализи кредитног ризика, поред интерног система рејтинга, Банка користи и начела прописана регулативом Народне банке Србије, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаних критеријума и обрачун резерве за процењене губитке. У децембру месецу 2018. године Народна банка Србије је усвојила измену регулативе којом се од 01.01.2019. године потврђује укидање обрачуна резерве за процењене губитке и потребне резерве.

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Банке, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Банке.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације,
- Диверсификовање улагања,
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Банка континуирано контролише кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила.

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Банком), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, и инструменте кредитне заштите.

Банка прати изложеност према дефинисаним лимитима са истим или сличним факторима ризика, и у зависности од општих економских кретања, кретања у појединим делатностима и географским подручјима, вредности предвиђеним Бизнис планом Банке, и редовно врши преиспитивање дефинисаних лимита и предлаже редефинисање истих у случају промене фактора ризика.

Одлуком о управљању ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, Народна банка Србије је од 01.01.2019. године, прописала банкама да прате и ризик концентрације, односно изложености банке према групама производа, првенствено изложености по основу готовинских, потрошачких и осталих кредита одобрених становништву уговорене рочности преко 8 година у 2019., преко 7 година у 2020. и од 2021. преко 6 година.

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе.

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног праћења пословања са дефинисаним системом лимита, нарочито када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, а посебно приликом увођења нових пословних производа и активности.

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, Банка предузима следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања Банке, или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију. Банка осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност Банка користи исте контролне процесе и процедуре који се користе за кредитни ризик по основу билансних изложености.

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на месечном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом извештавања.

МСФИ 9 финансијски инструменти

Банка континуирано примењује МСФИ 9 стандард. У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска актива може се класификовати и вредновати као:

- Финансијски инструменти по амортизованом трошку (АС), пословни модел прикупљања новчаних токова главнице и камате и испуњен SPPI* критеријум;
- Финансијски инструменти по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), испуњен SPPI, али је пословни модел прикупљање новчаних токова и продаја;
- Финансијски инструмент по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL).

Пословни модел Банке опредељен је као држање ради прикупљања новчаних средстава по основу главнице и камата, што је поткрепљено спроведеном анализом која указује да не постоје чињенице да се Банка определила за другачији пословни модел. Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 стандард захтева да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима, али и уговорних карактеристика новчаних токова самих инструмената (на бази тестирања SPPI критеријума). Новчани токови финансијских инструмената који се вреднују по амортизованом трошку састоје се од плаћања главнице и камате чије су компоненте накнада за временску вредност новца, трошка кредитног ризика, административни трошкови и профитна маржа.

Власнички инструменти, у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине, се класификују као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, са накнадном рекласификацијом добитка и губитка кроз биланс успеха.

Такође, применом МСФИ 9 стандарда, Банка обрачунава обезвређење и за кредитне пласмане дате Републици Србији и Народној банци Србије (за средства која нису одмах расположива) које се евидентира на терет биланса успеха, као и обезвређење по основу хартија од вредности које се евидентира кроз остали укупни резултат.

Идентификовање проблематичних и реструктурираних потраживања

Банка прати квалитет портфолија на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се континуирано прате и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорије Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и NPL клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

* Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, почев од 01.01.2018. године, Банка је увела и нивое обезвређења (ниво 1, ниво 2 и ниво 3) који прате статус клијента. Стандардни клијенти се сврставају у ниво 1, клијенти код којих је идентификовано повећање кредитног ризика (Watch list клијенти, погоршање кредитног ризика у односу на тренутак одобрења, дани кашњења од 31 дан до 90 дана) сврставају се у ниво 2, а NPL клијенти се сврставају у ниво 3. Клијенти који се налазе у нивоима 1 и 2 се обезвређују на групној основи, док клијенти из нивоа 3, уз испуњење критеријума материјалне значајности, се обезвређују појединачно. NPL клијенти који се налазе у нивоу 3, а имају мање материјално значајну изложеност, обезвређују се на групној основи уважавајући захтеве МСФИ 9 стандарда у делу најмање 2 сценарија наплате.

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, односно у ниво 2 обезвређења, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима, односно категоризују се у ниво 3 обезвређења.

Сврха праћења квалитета портфолија је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана, по било којој материјално значајној обавези према Банци (матичном друштву) или подређеним друштвима, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи. Проблематичним се сматрају и потраживања по основу: престанка евидентирања прихода од камата, провизија и накнада у билансу успеха, специфичних прилагођавања за кредитни ризик која су обрачуната због значајног погоршања кредитног квалитета које је уследило након настанка изложености, значајног губитка који се остварује уступањем потраживања, реструктурирања потраживања извршеног услед финансијских тешкоћа дужника, као и подношења предлога за покретање стечајног поступка над дужником. Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника, уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмирења обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинасирањем потраживања. Овакве околности се често у пракси називају „forbearance“. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних, потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,
- Банка активирала уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирани те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања Банке (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведену групу, односно испуњавало те услове.

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, свако реструктурирање потраживања услед финансисјких потешкоћа сматра се модификованим или промењеним финансијским средством.

Модификације које проузрокују престанак признавања старог финансијског средства и иницијално признавање новог, а које су биле мотивисане падом у кредитној способности и отплатном капацитету, воде иницијалном признавању финансијских средстава које стандард дефинише као „POCI[†]”, тј. средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања и иницијално се вреднују по фер вредности. Они у моменту иницијалног признавања немају обезвређење, али је потребно укључити очекиване кредитне губитке током века трајања средства у обрачун ефективне каматне стопе.

Самим тим, Банка укључује иницијалне очекиване кредитне губитке у процену новчаних токова, приликом обрачуна кредитно-прилагођене ефективне каматне стопе финансијског средства за која се сматра да су обезвређена у моменту иницијалног признавања. Такође, за потребе обрачуна обезвређења, ова средства ће за цео период трајања остати у нивоу 3.

МСФИ 9 у случају значајне модификације финансијског инструмента указује на потребу за престанком признавања старог финансијског средства и признавањем новог по фер вредности на дан признавања.

Престанак признавања доводи до трајног добитка или губитка, који се признаје у оквиру биланса успеха, а једнаког разлици између амортизоване вредности старог финансијског средства и фер вредности новог финансијског средства умањеног за износ очекиваних кредитних губитака признатих као обезвређење на новом финансијском средству.

Приликом сваке промене кредитних услова, код пласмана који нису у статусу проблематичних (PL) клијената, као и код лоших (NPL) клијената, Банка израчунава 10% тест у циљу утврђивања да ли се ради о значајној или мање значајној модификацији.

Банка у свом систему евидентира сваку модификацију средства, без обзира да ли се ради о мање значајној или значајној модификацији, и без обзира да ли је модификација настала због промене тржишних услова код добрих (PL) клијената, или је настала због проблема у пословању лоших (NPL) клијената.

Банка редовно прати предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролише правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци, или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења, као и мониторинг свеукупног пословања, стратегија према дужницима, представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања Банка након истека годину дана од дана његовог реструктурирања, класификује у групу потраживања која се не сматрају проблематичним ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

[†] Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Банке се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 19 подкатегија. Различите изложености према истом дужнику опредељују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Банка користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измирењу обавеза.

Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Банку (категије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категије рејтинга 3 и 4) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категије ризика 4Д, 4ДД и 5). Категорија ризика 4, дели се на пет подкатегија и то: 4+, 4 и 4- – неризични клијенти (РЕ), 4Д ризични клијенти (NPE) са доцњом до 90 дана и 4ДД ризични клијенти (NPE) са доцњом од 91 до 180 дана.

Банка се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

Ризик промене вредности активе – умањење имовине

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Банке у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Банка врши процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

Појединачно и групно процењивање у нивоу 3

Банка процењује исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмирења обавеза – default-а (ризичан пласман, подкатегија ризика 4Д, 4ДД и 5 према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према Банци, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности Банка одређује на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматра се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када Банка, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промени услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch list процесу информацијом о повећаном степену ризика дужника.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Банка уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализација колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноће одређеног сценарија Банка процењује на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

За групу мање материјалних потраживања која се налазе и нивоу 3, приликом обрачуна обезвређења користе се такође више сценарија наплате, која се примењују са одређеним вероватноћама, где су те вероватноће израчунате на основу статистичких модела користећи историјске податке о наплати.

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и налазе се у нивоу 1 – стандард клијенти и у нивоу 2 – клијенти са идентификованим повећањем кредитног ризика, као и потраживања по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Група процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (по врстама клијената у сектору привреде и по бонитетним групама по врстама пласмана у сектору становништва), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са МРС 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

У складу са МСФИ 9, обезвређење се одмерава на следећи начин:

- Ниво 1 – Кредити код којих није идентификовано погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Банка обрачунава трошак обезвређења базиран на 12-месечним очекиваним кредитним губицима;
- Ниво 2 – Кредити код којих је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Банка обрачунава трошак обезвређења базиран на очекиваним кредитним губицима за цео животни век инструмента.

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, обрачунати су на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL). У Ниво 1 укључене су и изложености према Републици Србији, Народној банци Србије и друге изложености са пондером кредитног ризика 0, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличаних изложености по основу којих очекивани кредитни губици теже 0.

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика класификовани су у ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати су на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента.

Банка разматра да ли постоји значајан раст кредитног ризика од иницијалног признавања средства у односу на ризик неизмирења на крају сваког извештајног периода. Идентификовање значајног погоршања кредитног ризика базира се на дефинисаним квантитативним и квалитативним критеријумима (као што су сигнали раног упозорења, доцњи преко 30 дана и слично). У 2019. години, Банка је унапредила Методологију процене обезвређења у делу додатних критеријума за укључивање клијената у ниво 2, где је укључен и квантитативни критеријум за погоршање кредитног ризика од тренутка одобравања пласмана до датума обрачуна обезвређења.

Банка обрачунава трошкове обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), као акумулирани износ обезвређења који такође утиче и на Биланс успеха. Међутим, очекивани кредитни губици не умањују износ бруто финансијске активе у билансу стања.

За сектор привреде и становништва, Банка обрачунава очекиване кредитне губитке (обезвређење) на следећи начин:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (очекивани кредитни губитак)
EAD	Exposure at default (изложеност у тренутку default-a)
MPD	Marginal Probability of default (маргинална вероватноћа default-a)
LGD	Loss given default (губитак у случају default-a клијента)
DF	EIR based discount factor (дисконтни фактор заснован на ЕКС)

Наведена формула користи се за израчунавање очекиваних кредитних губитака (обезвређења) у нивоу 1 и 2, уз респектовање временског хоризонта.

EAD, односно изложеност у тренутку наступања статуса default-a представља процену књиговодствене вредности у складу са МСФИ 9 у моменту default-a, узимајући у обзир профил уговорених новчаних токова, као и могућа коришћења средстава из одобрених линија пре момента default-a.

Изложеност услед неиспуњења обавеза (ЕАД) представља бруто књиговодствену вредност финансијских инструмената који подлежу обрачуну умањења вредности, узимајући у обзир и могућност клијента да повећа своју изложеност неиспуњењу обавеза.

За израчунавање EAD за ниво 1, Банка процењује могућност неизмирења обавеза у оквиру 12 месеци за обрачун дванаестомесечног очекиваног кредитног губитка (ECL), односно, израчунава се обезвређење за кредит који се налази у нивоу 1, за који се очекује да ће резултирати немогућношћу исплате обавеза у периоду од 12 месеци од датума биланса стања. За ниво 2, изложеност по неиспуњењу обавеза се разматра за све догађаје у току животног века инструмената.

PD представља процену вероватноће неиспуњења обавеза у датом временском периоду. Неиспуњење обавеза се може десити само у одређено време током процењеног периода, уколико се није претходно престало са признавањем инструмента, а Банка је још увек изложена. Банка на основу историјских података израчунава PD параметар, посебно у сектору привреде и сектору становништва. У сектору привреде, PD се обрачунава по врстама лица (велика предузећа, средња предузећа, мала предузећа...), а у сектору становништва по врстама производа (стамбени кредити, готовински кредити, пољопривредни кредити...). Након обрачуна историјских PD-јева, Банка укључује и *forward looking* компоненту кроз Бета фактор који представља утицај кретања макроекономских варијабли (кретање друштвеног производа, незапослености, стопе инфлације, индустријске производње...) на будући PD. Бета фактор се израчунава помоћу статистичких и економетријских модела. За потребе укључивања *forward looking* компоненте, Банка у обрачун вредности Бета фактора укључује три различита сценарија кретања макроекономских варијабли (оптимистични, реалан и песемистични), након чега се врши пондерисање са вероватноћама очекиване реализације наведених сценарија, како би се добио финални Бета фактор који садржи сва три сценарија (оптимистичан, реалан, песемистичан).

У условима пандемије вируса COVID-19 и неопходности укључивања додатних експертских процена – што је нужност услед недостатка разумних и поткрепљених информација – у очекивано кретање default rate-a, Банка је претпоставила да ће ефекти наведене пандемије резултирати комбинацијом кривих V и U облика, које карактеришу мањи ефекти током 2020. године, да би се током 2021. године негативни ефекти повећали, уз очекивани опоравак у 2022. години.

За обрачун обезвређења за ниво 1, Банка користи једногодишње PD-јеве за првих 12 месеци, који представљају производ историјског PD и Бета фактора израчунатог за прву годину.

Код обрачуна обезвређења за ниво 2, где се обезвређење обрачунава за сваку годину трајања финансијског средства, Банка користи маргинални PD који представља разлику два кумулативна PD, између $t+1$ и t , где t представља временски период од једне године. Кумулативни PD се односи на вероватноћу default-a која ће се десити закључно са периодом t . Вероватноћа да ће се реализовати default пре или закључно са роком доспећа T одговара lifetime PD-ју, односно вероватноћи default-a за цео период живота финансијског инструмента.

Вредности параметра PD ажурирају се на полугодишњем нивоу (за датуме 30.06. и 31.12.) и примењују у наредној половини године, осим за 31.12. када се примењује PD параметар за 31.12. Изузетно, ажурирање PD за другу половину године се врши и за датум 30.06. са подацима закључно са 31.05. текуће године.

LGD Губитак у случају неизмирења обавеза је процена губитака који се јавља у случају неизмирења обавеза у одређено време. Заснива се на разлици између уговорених новчаних токова и новчаних токова које би кредитор очекивао да прими, укључујући и реализацију било којег колатерала. То је обично изражено као проценат EAD-a. Банка у својој процени кредитних губитака одмерених у складу са Методологијом процене обезвређења и МСФИ 9 стандардом, жели да одрази могућност наплате новчаних токова како из редовних новчаних токова, али и из реализације колатерала и других средстава обезбеђења, који су директно повезани са финансијским инструментом. У том смислу, Банка примењује генерално концепт одвојеног LGD secured и LGD unsecured параметра у зависности од степена обезбеђености појединачног пласмана. За потребе обрачуна LGD secured-a, односно очекиване стопе губитка након реализације колатерала, Банка узима у обзир све интерно расположиве колатерале где постоји процена о могућој наплативости.

Последњи корак у обрачуну обезвређења је дисконтни фактор – **DF** у циљу свођења на садашњу вредност. За дисконтовање се користи иницијална ефективна каматна стопа у чији обрачун улазе само оне камате и накнаде које се могу идентификовати као директан приход Банке. У нивоу 2, период на који се врши дисконтовање, зависи од рока трајања финансијског средства, док је у нивоу 1, временски фактор увек једнак једној години (12 месеци).

За обрачун обезвређења за изложености према државама, финансијским институцијама и обезвређење хартија од вредности, Банка користи другачији начин обрачуна обезвређења. Банка не поседује адекватну историју у погледу миграција и default-а изложености према државама и финансијским институцијама. Приликом процене обезвређења и ризика default-а изложености по основу финансијских инструмената држава, њених органа, централних банака као и финансијских институција, ослања се на истраживања и податке екстерне рејтинг агенције Moody's. Том приликом користи све расположиве изворе до којих може доћи без употребе прекомерног трошка или труда, како би адекватно утврдила вероватноћу default-а а за потребе обрачуна обезвређења. Вероватноћа default-а за период од годину дана је утврђена као вероватноћа миграције из утврђеног екстерног рејтинга уговорне стране (или рејтинга сродне уговорне стране уколико не постоји доступан екстерни рејтинг), у статус default-а. Кумулативни PD се одређује једноставно експоненцијалним дизањем на степен једногодишњих стопа default-а, на следећи начин:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate \cdot t)}$$

Вредности годишње стопе PD које се користе у обрачуну обезвређења ХОВ и финансијских институција своде се на месечне.

За LGD unsecured параметар користи вредност прописану за изложености према државама и финансијским организацијама, у складу са базелским стандардима. LGD secured (ако постоји средство обезбеђења) користи се на исти начин као код привреде и становништва.

Обезвређење пласмана привреди, становништву, државама и финансијским институцијама умањује вредност пласмана и признаје се као расход у оквиру биланса успеха, а обезвређење хартија од вредности се евидентира кроз остали резултат.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање појединачног вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама – плативих и чинидбених гаранција, акредитива, авала и других ванбилансних ставки) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе и дужник се налази у нивоу 3.

Такође, за ниво 1 и 2, Банка утврђује процену вероватног губитка по ванбилансним ставкама за све ванбилансне ставке, укључујући и неискоришћене преузете обавезе. Начин обезвређења ванбилансних ставки за ниво 1 и ниво 2 је исти као обезвређење билансних потраживања осим у делу признавања EAD-а. Код процене вероватног губитка по ванбилансним ставкама, Банка умањује изложеност за фактор конверзије (CCF). У складу са МСФИ 9 стандардом, Банка је на основу искуства обрачунала факторе кредитне конверзије (CCF), који представљају вероватноћу конверзије ванбилансних изложености у билансне и закључила да не располаже довољним бројем историјских података за дефинисање CCF. Због тога, Банка користи најбољу апроксимацију CCF, а то су фактори конверзије дефинисани Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке и Одлуком о адекватности капитала банке Народне банке Србије. За неискоришћене преузете обавезе, за које је Банка уговорила безусловну отказивост уговора или могућност отказа уговорене обавезе ако клијент прекрши уговорене ковенанте, Банка не обрачунава резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза.

Вероватни губитак по ванбилансним ставкама признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју Банка користи, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (коллатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Износ и врста потребног коллатерала зависи од процене кредитног ризика друге уговорне стране.

Као стандардне инструменте обезбеђења Банка од клијената прибавља уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика и врсте пласмана уговарају:

- За комерцијалне или корпорацијске кредите и кредите за мале бизнисе – залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву – хипотеке на непокретностима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита, животно осигурање и друго;
- За позајмљене вредносне папире и уговоре о реоткупу – новац или вредносни папире.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, Банка обезбеђује стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигуране од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Банку, а полисе винкулиране у корист Банке.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залог, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин Банка са штити од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност, која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Банка обраћа пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (стандард клијенте) који се налазе у нивоу 1 и клијенте који се налазе на Watch листи – ниво 2, хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године, од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (NPL) који се налазе у нивоу 3, хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци), од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из портфолија Банке са кретањима вредности на тржишту Републике Србије (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела итд. За све пословне непокретности, Банка спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, Банка прати и ажурира како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

5.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику

Укупна изложеност кредитном ризику на дан 31. децембра 2019. године и 30. јун 2020. године, приказана је у следећем прегледу, без узимања у обзир било каквог колатерала или неке друге кредитне заштите. Наведене вредности исказане су у бруто и нето књиговодственом износу (после ефеката ублажавања по основу обезвређења).

Укупна изложеност кредитном ризику

	30.06.2020.		У хиљадама динара 31.12.2019.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
I. Преглед активе	482,119,751	457,621,394	456,990,222	432,380,443
Готовина и средства код централне банке	76,487,156	76,487,156	67,558,219	67,558,219
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	19,402,848	19,163,611	24,952,308	24,733,958
Кредити и потраживања од комитената	200,303,765	188,897,608	192,872,896	180,852,563
Финансијска средства (хартије од вредности и деривати)	154,577,383	154,576,734	138,470,153	138,469,551
Остала средства	7,523,591	5,268,258	9,339,310	7,100,360
Немонетарна имовина	23,825,008	13,228,027	23,797,336	13,665,793
II. Ванбилансне ставке	49,153,875	48,985,728	53,123,735	52,932,759
Плативе гаранције	4,000,039	3,975,429	4,210,006	4,185,429
Чинидбене гаранције	4,939,219	4,895,791	4,764,048	4,722,824
Преузете неопозиве обавезе	39,868,614	39,792,862	43,588,232	43,487,483
Остало	346,003	321,646	561,449	537,023
Укупно (I+II)	531,273,626	506,607,122	510,113,958	485,313,202

Највећи кредитни ризик за Банку настаје из остварених кредитних аранжмана, али је Банка изложена и ризику по основу ванбилансних позиција који проистиче из потенцијалних и преузетих обавеза.

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација

30.06.2020.	У хиљадама динара								
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Исправка вредности Ниво 1	Исправка вредности Ниво 2	Исправка вредности Ниво 3	Исправка вредности	Нето
Стамбени	42,158,280	577,315	899,528	43,635,123	54,951	19,310	423,330	497,591	43,137,532
Готовински	36,308,387	443,993	246,542	36,998,923	156,555	25,897	194,468	376,920	36,622,002
Пољопривреда	10,777,329	178,865	245,631	11,201,826	123,244	8,796	105,742	237,782	10,964,044
Остало	4,893,858	41,098	136,385	5,071,341	34,527	1,179	131,045	166,751	4,904,590
Микро бизнис	8,500,404	1,118,049	539,373	10,157,825	142,084	31,514	292,440	466,038	9,691,787
Укупно становништво	102,638,258	2,359,321	2,067,459	107,065,038	511,361	86,697	1,147,024	1,745,082	105,319,956
Велика предузећа	28,809,258	4,891,167	6,258,700	39,959,125	87,339	9,261	3,770,582	3,867,182	36,091,943
Средња предузећа	7,020,884	413,282	1,367,454	8,801,620	29,201	3,938	951,520	984,660	7,816,960
Мала предузећа	3,033,136	381,948	1,003,796	4,418,879	19,244	3,048	460,477	482,769	3,936,110
Држава	25,188,953	860,645	170,320	26,219,918	143,792	14,421	132,070	290,283	25,929,635
Остало	9,760,016	614	4,078,555	13,839,185	204,895	24	3,831,261	4,036,180	9,803,005
Привредни клијенти	73,812,247	6,547,655	12,878,825	93,238,727	484,472	30,692	9,145,911	9,661,075	83,577,652
Укупно	176,450,505	8,906,976	14,946,285	200,303,765	995,833	117,389	10,292,935	11,406,157	188,897,608
Потраживања од банака	19,189,014	-	213,834	19,402,848	25,403	-	213,834	239,237	19,163,611

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација

31.12.2019.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Исправка вредности Ниво 1	Исправка вредности Ниво 2	Исправка вредности Ниво 3	У хиљадама динара	
								Укупна исправка вредности	Нето
Стамбени	40,137,803	563,216	993,518	41,694,537	55,720	18,722	487,612	562,055	41,132,483
Готовински	34,456,268	369,714	250,163	35,076,145	161,194	19,467	196,477	377,138	34,699,007
Пољопривреда	9,316,462	121,427	275,822	9,713,711	103,186	12,406	127,555	243,147	9,470,564
Остало	4,793,469	44,820	159,663	4,997,952	36,250	1,080	153,449	190,779	4,807,173
Микро бизнис	7,937,996	779,822	549,999	9,267,817	127,880	21,209	286,938	436,027	8,831,790
Укупно становништво	96,641,998	1,878,999	2,229,165	100,750,162	484,230	72,884	1,252,031	1,809,145	98,941,017
Велика предузећа	30,404,295	4,177,915	6,273,603	40,855,813	81,782	43,052	3,714,019	3,838,853	37,016,960
Средња предузећа	7,749,403	178,584	1,753,845	9,681,832	31,326	2,997	1,335,764	1,370,087	8,311,745
Мала предузећа	3,571,658	95,640	1,149,243	4,816,541	20,410	781	656,700	677,891	4,138,650
Држава	21,847,484	413,490	170,672	22,431,646	110,876	5,464	132,088	248,428	22,183,218
Остало	10,070,072	694	4,266,136	14,336,902	145,871	21	3,930,037	4,075,929	10,260,973
Привредни клијенти	73,642,912	4,866,323	13,613,499	92,122,734	390,265	52,315	9,768,608	10,211,188	81,911,546
Укупно	170,284,910	6,745,322	15,842,664	192,872,896	874,494	125,199	11,020,639	12,020,333	180,852,563
Потраживања од банака	24,737,891	-	214,417	24,952,308	3,933	-	214,417	218,350	24,733,958

Повећање обухвата Нивоа 2 резултат је анализе клијената чија је делатност оријентисана ка индустријама које су посебно изложене ефектима потенцијелне кризе изазване COVID-19 пандемијом, што је уз увођење додатног заштитног слоја обезвређења резултирало благим растом укупног нивоа обезвређења.

Проблематични кредити и потраживања – ниво 3

Проблематични кредити и потраживања су они кредити и потраживања за које је Банка утврдила да постоје објективни докази који указују на обезвређење и за које не очекује наплата доспеле главнице и камате у складу са уговором о кредиту (обезвређена потраживања). Процена обезвређења код проблематичних потраживања се врши за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиривања одавеза – default-а, ниво кредитног ризика 3 (подкатегија ризика 4Д и 4ДД према интерном систему рејтинга и категорија ризика 5), уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине. Такође, у проблематичне кредите спадају и мање материјално значајни кредити који се налазе у нивоу 3, а њихово обезвређење се ради на групној основи у складу са захтевима МСФИ 9 стандарда,

Непроблематични кредити и потраживања – ниво 1 и ниво 2

За непроблематична потраживања нивоа 1 и нивоа 2 (категије рејтинга 1, 2, 3 и подкатегија 4), обезвређење се процењује групно (необезвређена потраживања). Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу.

Обезвређење на групној основи базира се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци (потраживања у нивоу 1), осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период животног века инструмента (потраживања у нивоу 2). Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за привредне клијенте, микро бизнис, становништво по врстама производа. Ниво обезвређења за кредитни ризик за ПЛ портфолио на крају другог квартала 2020. године у великој мери последица је промењених очекивања макроекономских показатеља за наредни период услед COVID-19 пандемије, као и очекивања у вези ефеката пандемије на реални сектор и становништво што се може реализовати кроз погоршање нивоа кредитног ризика уз делимично ублажавање истих, сетом мера подршке донетих од стране Владе Републике Србије и Народне банке Србије. Као резултат свега наведеног, Банка је извршила додатно прилагођавање нивоа обезвређења за кредитне ризике, које се огледа у издвајању додатног заштитног слоја обезвређења.

5.1.2. Проблематична потраживања, ниво 3

У хиљадама динара

30.06.2020.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	107,065,038	1,745,082	2,067,459	508,429	1,147,024	1,93%	1,781,401
Стамбени	43,635,123	497,591	899,528	190,551	423,330	2,06%	891,000
Готовински	36,998,923	376,920	246,542	15,495	194,468	0,67%	117,138
Пољопривреда	11,201,826	237,782	245,631	48,015	105,742	2,19%	233,789
Остало	5,071,341	166,751	136,385	-	131,045	2,69%	104
Микро бизнис	10,157,825	466,038	539,373	254,369	292,440	5,31%	539,369
Привредни клијенти	93,238,727	9,661,075	12,878,825	6,703,959	9,145,911	13,81%	11,393,545
Пољопривреда	3,764,842	12,671	8,864	-	4,880	0,24%	9,032
Прерађивачка индустрија	12,473,379	1,215,160	2,929,942	2,877,906	1,164,382	23,49%	2,929,393
Електрична енергија	1,805,298	7,343	-	-	-	0,00%	-
Грађевинарство	11,350,111	554,926	674,547	9,097	530,985	5,94%	674,986
Трговина на велико и мало	21,002,675	465,094	765,505	526,161	389,653	3,64%	759,076
Услугне делатности	13,692,260	1,360,401	1,609,490	1,604,937	1,256,985	11,75%	1,608,344
Активности у вези са некретнинама	6,254,208	497,661	1,035,628	687,618	486,645	16,56%	1,033,481
Остало	22,895,954	5,547,819	5,854,850	998,240	5,312,381	25,57%	4,379,233
Укупно	200,303,765	11,406,157	14,946,285	7,212,389	10,292,935	7,46%	13,174,946
Потраживања од банака	19,402,848	239,237	213,834	-	213,834	1,10%	-

У хиљадама динара

31.12.2019.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	100,750,162	1,809,145	2,229,165	527,968	1,252,031	2,21%	1,903,216
Стамбени	41,694,537	562,054	993,518	209,731	487,612	2,38%	984,826
Готовински	35,076,145	377,138	250,163	11,929	196,477	0,71%	112,631
Пољопривреда	9,713,711	243,147	275,822	44,886	127,555	2,84%	255,180
Остало	4,997,953	190,779	159,663	-	153,449	3,19%	598
Микро бизнис	9,267,816	436,027	549,999	261,422	286,938	5,93%	549,981
Привредни клијенти	92,122,734	10,211,188	13,613,499	6,813,943	9,768,608	14,78%	12,126,609
Пољопривреда	4,169,867	64,802	60,217	-	56,463	1,44%	60,385
Прерађивачка индустрија	13,054,066	1,214,467	2,958,078	2,879,046	1,165,968	22,66%	2,958,078
Електрична енергија	91,586	1,116	-	-	-	0,00%	-
Грађевинарство	9,048,163	500,834	673,359	10,276	486,253	7,44%	673,708
Трговина на велико и мало	23,100,789	567,209	845,424	607,050	455,214	3,66%	839,099
Услугне делатности	13,284,210	1,301,523	1,579,328	1,571,626	1,220,425	11,89%	1,578,182
Активности у вези са некретнинама	5,182,425	490,297	1,031,805	687,601	482,859	19,91%	1,029,573
Остало	24,191,628	6,070,940	6,465,288	1,058,344	5,901,426	26,73%	4,987,584
Укупно	192,872,896	12,020,333	15,842,664	7,341,911	11,020,639	8,21%	14,029,825
Потраживања од банака	24,952,308	218,350	214,417	-	214,417	0,86%	-

5.1.3. Потраживања ниво 1 и ниво 2

У хиљадама динара

	30.06.2020.				31.12.2019.			
	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3,4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3,4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења
Стамбени	42,661,586	74,010	42,735,596	42,452,239	40,600,372	100,647	40,701,019	40,522,852
Готовински	36,602,612	149,769	36,752,380	10,979,807	34,666,856	159,126	34,825,982	10,813,597
Пољопривреда	10,909,192	47,003	10,956,195	9,829,899	9,415,826	22,063	9,437,889	8,032,833
Остало	4,913,267	21,689	4,934,956	94,023	4,817,669	20,620	4,838,289	101,654
Микро бизнис	9,213,262	405,190	9,618,452	11,468,923	8,341,708	376,110	8,717,818	8,706,933
Укупно становништво	104,299,918	697,660	104,997,579	74,824,890	97,842,431	678,566	98,520,997	68,177,869
Велика предузећа	29,583,722	4,116,702	33,700,425	34,491,993	31,140,683	3,441,528	34,582,211	34,670,639
Средња предузећа	7,409,476	24,690	7,434,166	8,409,709	7,869,442	58,545	7,927,987	7,916,337
Мала предузећа	3,382,393	32,690	3,415,083	3,780,592	3,631,327	35,971	3,667,298	3,665,949
Држава	18,720,136	7,329,462	26,049,598	25,569,503	14,856,901	7,404,073	22,260,974	22,554,545
Остало	4,830,263	4,930,367	9,760,630	7,639,464	4,862,214	5,208,551	10,070,765	7,645,774
Привредни клијенти	63,925,990	16,433,912	80,359,902	79,891,262	62,360,567	16,148,668	78,509,235	76,453,244
Укупно	168,225,908	17,131,572	185,357,481	154,716,152	160,202,998	16,827,234	177,030,232	144,631,113
Потраживања од банака	19,189,014	-	19,189,014	-	24,737,891	-	24,737,891	-

5.1.4. Реструктурирана потраживања

Мере које Банка спроводи приликом реструктурирања потраживања

Банка спроводи различите мере реструктурирања у зависности од потреба клијената, поштујући интерес Банке уз сагледавање комплетне пословне, финансијске и колатералне позиције клијената.

Мере које Банка најчешће спроводи приликом реструктурирања пласмана су:

- продужење рока доспећа уз евентуалну корекцију и каматне стопе, а у циљу усклађивања отплатног плана са финансијским положајем клијената,
- подршка клијентима у спровођењу деинвестирања односно продаје *non core* имовине у циљу смањења изложености према Банци,
- увођење *grace* периода или мораторијума на измирење обавеза у одређеном року,
- капитализација доцње, уколико постоје доспеле о року неизмирене обавезе, исте се приликом спровођења реструктурирања враћају у недоспеле обавезе, односно формира се ново почетно стање потраживања,
- рефинансирање потраживања – у оправданим случајевима могуће је вршити рефинасирање потраживања од осталих поверилаца у циљу побољшања позиције Банке (колатералне или финансијске одобрењем повољнијих услова отплате),
- делимични отпис – у протеклом периоду Банка није спроводила делимичне отписе приликом реструктурирања, а приликом сагледавања сваког појединачног захтева Банка разматра све расположиве модалитете у циљу максимизирања наплате,
- конвертовање дуга у капитал – формално је ова мера могућа, али је Банка није користила у протеклом периоду.

Наведене мере се могу реализовати појединачно или спровођењем више мера у зависности од сваког појединачног поступка ретруктурирања.

5.1.5. Ризик концентрације

Банка управља ризиком концентрације преко успостављеног система лимита који обухвата лимите изложености са истим или сличним факторима ризика (према секторима / делатностима, географским подручјима, врстама производа, појединачним дужницима или групама повезаних лица, инструментима кредитне заштите...). Успостављање одговарајућих лимита изложености је основ за контролу ризика концентрације у циљу диверсификације кредитног портфолија. Банка на годишњем нивоу у зависности од тржишних кретања, апетита за ризиком, пословне политике и годишњег бизнис плана, преиспитује и по потреби мења интерно постављене лимите.

У зависности од општих економских кретања и кретања у појединим индустријским секторима, Банка врши диверсификацију улагања у индустријске секторе који су резистентни на утицај негативних економских кретања.

У 2019. години Банка је увела нов показатељ ризика концентрације (у складу са регулативом НБС) по основу изложености одређеним врстама производа којим се обухвата портфолио готовинских, потрошачких и осталих кредита (који нису стамбени ни минуси по текућим рачунима), уговорене рочности дуже од 8 година.

5.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка неповољних догађаја који могу негативно утицати на финансијски резултат и капитал Банке. Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Банке у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и остале пасиве.

Банка у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се у немогућности Банке да испуњава своје доспеле обавезе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Банка је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори, чије одлуке могу утицати на изложеност Банке овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Банка:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика које имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира План за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Банке, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Банке која подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Банка усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу. Поред усклађивања са екстерно дефинисаним лимитом показатеља ликвидности, Банка усклађује своје пословање са регулаторно прописаним ужим показатељем ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу.

Банка такође, усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем покрића ликвидном активом, који одржава на нивоу који није нижи од 100%.

Усклађеност са екстерно дефинисаним лимитима ликвидности:

	Показатељ ликвидности		Ужи показатељ ликвидности		Показатељ покрића ликвидном активом	
	30.06.2020.	31.12.2019.	30.06.2020.	31.12.2019.	30.06.2020.	31.12.2019.
На дан	4.13	4.08	4.00	3.83	405%	410%
Просек за период	4.31	4.22	4.13	3.95	391%	432%
Максималан за период	4.73	4.75	4.50	4.43	407%	495%
Минималан за период	3.87	3.55	3.64	3.38	368%	391%

Током прве половине 2020. године показатељ ликвидности, ужи показатељ ликвидности и показатељ покрића ликвидном активом су се кретали знатно изнад дефинисаних лимита.

Банка дефинише интерне лимите, на основу интерног извештаја о ГАП-у ликвидности.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима ликвидности последњег дана:

	Лимити	30.06.2020.	31.12.2019.
ГАП до 1 месеца / Укупна актива	Мах (10%)	1.34%	1.71%
Кумулативни ГАП до 3 месеца / Укупна актива	Мах (20%)	1.17%	1.83%

Поред тога Банка лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рочности по значанијим валутама.

Извештај о рочној структури монетарне активе и пасиве садржи монетарне билансне позиције распоређене према преосталом року доспећа, односно коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Банка прикупља депозите правних лица и становништва, који обично имају краће рокове доспећа и могу бити повучени на захтев. Краткорочна природа ових депозита повећава ризик ликвидности Банке и захтева активно управљање овим ризиком, као и константно праћење тржишних трендова.

Банка краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности.

Руководство Банке верује да одговарајућа диверсификација портфолиа депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство Банке пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава.

Банка редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност Банке, доступност извора за покриће обавезе које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

5.3. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Банка је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки, које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената које се држе са намером трговања или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

Банка је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, као и други надлежни одбори, чије одлуке могу утицати на изложеност Банке овом ризику.

5.3.1. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Банка управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго.

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивањем одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Банка управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

Банка посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Банка процењује утицај који би могао имати стандардизовани шок каматних стопа (паралелни позитивни и негативни помак каматних стопа на референтној кривој приноса за 200 базних поена) за сваку значајну валуту појединачно и за све остале валуте заједно.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Банке и подразумева процес дефинисања система лимита изложености Банке, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Банке. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа Банке о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом ГАП-у, који обухвата све позиције биланса.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима каматног ризика последњег дана била је следећа:

	<u>Лимити</u>	<u>30.06.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
Релативни GAP	Max 15%	1.43%	1.26%
Коефицијент диспаритета	0.75 – 1.25	1.02	1.02

Током прве половине 2020. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Поред наведеног, Банка је дефинисала интерне лимите изложености каматном ризику по значанијим валутама и лимит максималне економске вредности капитала.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима економске вредности капитала:

	<u>30.06.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
На дан	3.90%	3.74%
Просек за период	4.32%	4.60%
Максималан за период	5.21%	5.56%
Минималан за период	<u>3.43%</u>	<u>3.74%</u>
Лимит	<u>10%</u>	<u>10%</u>

Руководство Банке верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање усклађености са захтеваним финансијским резултатом уз очување економске вредности капитала.

5.3.2. Девизни ризик

Банка је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у иностраној валути и злату, као и динарске позиције индексираних валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Банка врши диверсификацију валутне структуре портфолиа и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Банка је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања девизним ризиком врше надлежни одбори у оквиру својих надлежности, чије одлуке могу утицати на изложеност Банке овом ризику.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Банка на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- VaR;
- Stress test;
- backtesting.

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Банке кроз постављање система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика у току дана омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Банка усклађује своје пословање са регулаторно прописаним лимитом девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату и регулаторног капитала.

Преглед укупне ризичне девизне позиције и регулаторно дефинисаног показатеља девизног ризика на дан 30. јун 2020. године:

	30.06.2020.	31.12.2019.
Укупна ризична девизна позиција	673,669	1,257,900
Показатељ девизног ризика	1.01%	1.98%
Регулаторно прописан лимити	20%	20%

5.4. Оперативни ризик

Оперативни ризик је ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста (намерних и ненамерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у банци, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик.

Оперативни ризик се дефинише као догађај који је настао као резултат неодговарајућих или неуспешних интерних процеса, поступака запослених и система или системских и других спољашњих догађаја, интерне и екстерне преваре, праксе запошљавања и безбедности на радном месту, потраживања клијената, дистрибуције производа, новчаних казни и пенала услед повреда, штете нанете материјалној имовини, поремећаја у пословању и системских пропуста и управљања процесима.

Банка догађаје оперативног ризика прати и по следећим линијама пословања: финансирање привредних субјеката, трговина и продаја, брокерски послови са физичким лицима, банкарски послови с привредним друштвима, банкарски послови с физичким лицима, платни промет, услуге за рачун клијената и управљање имовином.

Процес управљања оперативним ризиком представља интегрални део активности Банке који се спроводи на свим нивоима и омогућава идентификацију, мерење, ублажавање, праћење и контролу и извештавање о оперативним ризицима у складу са захтевима и роковима регулативе. Постојећи процес се ослања на поуздане методе мерења изложености оперативним ризицима, базу података о оперативним губицима, ажуран систем контроле и извештавања.

Банка на дневном нивоу прати догађаје оперативних ризика и управља оперативним ризицима. У циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу Банке именовани су запослени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у базу података оперативних ризика. Организациони део Банке у чијој је надлежности управљање ризицима врши мониторинг и извештавање о оперативним ризицима Управном одбору Банке, Извршном одбору Банке и Одбору за ревизију.

Мерење, односно процена оперативног ризика Банке врши се кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банка спроводи мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика и самопроцењивање. Кључни индикатори ризика представљају рано упозорење за сигнализирање промена у ризичном профилу Банке. Односе се на одређени оперативни ризик и приказују већу изложеност у настанку догађаја оперативног ризика. Њихова сврха је пружање помоћи у смањивању губитака и оперативних ризика кроз проактивно сагледавање фактора ризика. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање.

Банка не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком. Банка предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси Банке.

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Банка је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови Банке у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Банка процењује ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем Банке, а на основу уговора закљученог са тим лицима којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса банке, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, Банка је усвојила План за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања, Банка је усвојила План опоравка активности у случају катастрофа.

5.5. Ризици улагања Банке

Ризици улагања Банке представљају ризике улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. Улагања Банке у једно лице које није лице у финансијском сектору не сме прећи 10% капитала Банке, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим Банка стиче удео или акције лица које није лице у финансијском сектору. Укупна улагања Банке у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Банке не смеју прећи 60% капитала Банке, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

5.6. Ризик изложености

Велика изложеност Банке према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Банком, јесте изложеност која износи преко 10% капитала Банке.

У свом пословању, Банка води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Банке;
- Збир свих великих изложености Банке не сме прећи 400% капитала Банке.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Банком.

Изложеност Банке према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Банком, кретала се у оквиру прописаних лимита.

5.7. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Банка изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке због немогућности Банке да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности Банке да наплати потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и општих и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Банка управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, Банка врши одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процента од капитала Банке у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Банка врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

У циљу адекватног управљања ризиком земље, Банка дефинише лимите изложености појединачно по земљама порекла дужника.

Пласмани Банке који су одобрени дужницима са седиштем изван Републике Србије, за финансирање пословања у Републици Србији, чије се измирење финансијских обавеза према Банци очекује из извора пословања оствареног у Републици Србији, представљају потраживања Банке без изложености ризику земље порекла дужника.

5.8. Управљање капиталом

Банка је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Банке.

Обрачун капитала и показатеља адекватности капитала је почевши од 30.06.2017. године усклађен са Базел III стандардом.

Основни циљеви управљања капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- одржавање заштитних слојева капитала;
- поштовање минималних регулаторних показатеља адекватности капитала увећаних за заштитне слојеве капитала;
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућавање оптимума будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

Регулаторни капитал Банке представља збир основног капитала (кога чине основни акцијски и додатни основни капитал) и допунског капитала, умањен за одбитне ставке. Показатељи адекватности капитала представљају однос капитала (укупног, основног или основног акцијског) Банке и збира: ризиком пондерисаних изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука; ризичне активе по основу изложености ризику измирења/испоруке (осим по основу слободних испорука); ризичне активе по основу изложености тржишним ризицима; ризичне активе по основу изложености оперативном ризику; ризичне активе по основу изложености ризику прилагођавања кредитне изложености и ризичне активе по основу прекорачења лимита изложености из књиге трговања. Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука се утврђују у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе. Ризична актива по основу изложености оперативном ризику се добија множењем реципрочне вредности прописаног показатеља адекватности капитала и капиталног захтева за оперативни ризик, утврђеног као трогодишњи просек производа индикатора изложености по свим линијама пословања и прописаних стопа капиталног захтева за сваку пословну линију.

Показатељи адекватности капитала	У хиљадама динара	
	30.06.2020.	31.12.2019.
Основни капитал	68,401,893	65,426,275
Основни акцијски капитал	68,028,383	65,052,765
Додатни основни капитал	373,510	373,510
Допунски капитал	-	-
Одбитне ставке од капитала	(1,648,074)	(1,779,291)
Капитал	66,753,819	63,646,984
Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука	175,121,141	169,432,937
Ризична актива по основу изложености оперативном ризику	34,167,575	32,768,254
Ризична актива по основу изложености тржишним ризицима	3,493,557	4,238,173
Показатељ адекватности капитала	31.37%	30.83%
Показатељ адекватности основног капитала	31.37%	30.83%
Показатељ адекватности основног акцијског капитала	31.20%	30.65%

Током другог квартала 2020. године сви прописани показатељи адекватности капитала су били изнад регулаторних лимита.

Банка Стратегијом и Планом управљања капиталом обезбеђује одржавање нивоа и структуру интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења, спровођењу политике дивиденди, као и прилагођавање променама у регулаторним захтевима.

Током другог квартала 2020. године Банка је обрачунавала и показатељ левериџа у складу са регулаторним захтевом, који представља количник основног капитала и износа изложености које улазе у обрачун предметног показатеља.

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- опис процеса управљања расположивим интерним капиталом, планирање његовог адекватног нивоа и одговорности за тај процес;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- ограничења у вези са расположивим интерним капиталом;
- приказ и образложење ефеката стрес тестирања на интерне капиталне захтеве;
- алокацију капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја.

Банка на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложености пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес, испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика,
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је Банка изложена или може бити изложена,
- обезбеђује адекватан ниво расположивог интерног капитала у складу са ризичним профилем Банке,
- укључен је у систем управљања Банком и доношење одлука,
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала у Банци обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- обрачун износа стресираних интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
  - капитала и расположивог интерног капитала;
  - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;
  - збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

6. ДОГАЂАЈИ НАКОН БИЛАНСА СТАЊА

Пандемија корона вируса – COVID-19

Након избијања пандемије корона вируса – COVID-19 (у даљем тексту: корона вирус) у Свету и Европи, који се прво појавио у децембру 2019. године у Кини и проширио на Европу и остатак света од јануара 2020. године, а у Србију од 6. марта 2020. године, Банка је, као одговоран правни субјекат, предузела све неопходне мере у циљу заштите својих запослених, клијената, кредитора и пословних партнера. Мере су предузете ради обезбеђивања сигурних услова за рад Банке, поштујући препоруке институција за јавно здравље Србије, као и мере Владе Србије које омогућују несметано обављање пословних активности Банке.

Сам ток корона вируса је непредвидив, па велики изазов Банци представља предвиђање импликације истог на економске и пословне перформансе, што за последицу може имати процене и претпоставке које ће захтевати ревидирање. Такође, неизвесност се односи и на сет државних мера за сузбијање и ширење вируса, које су већ предузете и које ће се предузимати у будућности. Мере могу утицати на пословање целокупне привреде Србије и последично на пословање Банке.

Према прелиминарним проценама менаџмента Банке новонастала пандемија би у конкретном случају могла утицати на ликвидност Банке, дистрибуцију кредита, квалитет кредитног портфолија, обезбеђење, исправку вредности, због смањене способности дужника да отплаћују своје обавезе, посебно у привредним гранама као што су туризам, угоститељство, транспорт, нафтна индустрија и друго. На ликвидност Банке највише утиче мораторијум на отплату кредита и других потраживања од правних и физичких лица.

У складу са Одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система Народне банке Србије од 17.03.2020. године, којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима пандемије изазване вирусом COVID-19, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији, Банка је понудила застој у отплати обавеза (мораторијум) дужницима по основу кредита, гаранција, акредитива, дозвољеног прекорачења рачуна и других кредитних производа у периоду од најмање 90 дана, почев од 31. марта 2020. године.

По истеку важења услова из Мораторијума, који се односио на застој у отплати обавеза клијената, Банка је наставила са активностима редовне наплате кредита. Припис обрачуна редовне уговорене камате главном дугу извршен је уз продужење рока отплате, и то за број ануитета који су обухваћени мораторијумом. Активности које се односе на услове о наставку обрачуна и наплати кредита Банка је извршила у складу са Одлуком НБС. Ово се односи и на све остале обавезе клијената по основу кредитних производа на које је претходно примењен Мораторијум.

Такође, у циљу обезбеђивања динарске и девизне ликвидности, НБС је након увођења ванредног стања, увела аукције на којима обавља swap и репо трансакције са пословним банкама. На swap аукцијама НБС купује и продаје девизе, а на репо аукцијама купује државне хартије од вредности од банака. Банка као секундарну резерву ликвидности поседује значајан износ хартија од вредности које су веома утрживе, с обзиром на високу стопу приноса коју носе. На основу наведеног, може се закључити да, иако се очекује смањена ликвидност Банке са уведеним мораторијумом на кредите, ликвидност Банке неће бити угрожена.

Све набројане активности као и очекиване промене у пословању резултирале су израдом ревидиране стратегије и бизнис плана Банке за период 2020. – 2022. године, који је усвојен од стране Скупштине Банке на седници одржаној дана 17.07.2020. године.

У складу са Одлуком НБС о привременим мерама ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, која је ступила на снагу 28.07.2020. године, Банка је поново понудила застој у отплати обавеза клијентима (мораторијум) по кредитима, кредитним картицама и дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну, и то у року од три дана од дана ступања на снагу ове Одлуке НБС, односно 31.07.2020. године објавом понуде на сајту Банке, чиме се сматра да је понуда достављена свим корисницима.

Уколико дужник, у року од 10 дана од дана објаве овог обавештења на сајту Банке, не одбије понуду за примену мораторијума, што је могуће учинити и накнадно, мораторијум ће се применити на обавезе које доспевају почев од 01.08.2020. године до 30.09.2020. године укључујући и неизмирене обавезе које су доспеле у јулу месецу 2020. године.

За клијенте који одбију мораторијум, наплата доспелих месечних обавеза се врши у износу из постојећег плана отплате без обрачуна затезне камате.

На дан израде ових финансијских извештаја, Банка испуњава своје обавезе о року доспећа, те стога наставља да примењује начело сталности пословања, као рачуноводствену основу за састављање финансијских извештаја.

Остало

Дана 17.07.2020. године одржана је ванредна седнице Скупштине Банке на којој су донете одлуке о:

- именувању спољног ревизора Банке за 2020. годину и
- усвајању ревидиране стратегије и бизнис плана Банке за период 2020. – 2022. године

Осим наведених догађаја није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали обелодањивање у Напоменама уз финансијске извештаје за 30. јун 2020. године.

7. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре (РСД) на дан 30. јун 2020. и 31. децембра 2019. године за поједине главне валуте су:

Валуте	Званични курс НБС	
	2020.	2019.
USD	104.6329	104.9186
EUR	117.5760	117.5928
CHF	109.9252	108.4004

У Београду,

Дана 12.08.2020. године

Лица одговорна за састављање
финансијских извештаја

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Svetog Save 14, 11000 Beograd

Tel: +381 11 30 80 100

Fax: +381 11 344 13 35

Matični broj: 07737068

PIB: SR 100001931

PDV broj: 134968641

Šifra delatnosti: 6419

Agencija za privredne registre: 10156/2005

Broj računa: 908-20501-70

SWIFT: KOBBCSBG

E-mail: posta@kombank.com

ИЗЈАВА

Према нашем мишљењу, квартални финансијски извештаји за период 01.01.2020. до 30.06.2020. године, у свим материјално значајним питањима дају истините и објективне податке о имовини, обавезама, добицима и губицима, финансијском положају и пословању Комерцијалне банке АД Београд и састављени су у складу са Законом о рачуноводству, Законом о банкама и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, као и Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извештавања (МРС и МСФИ).

Лица одговорна за састављање финансијских извештаја

Сања Ђековић

Извршни директор за
финансије и рачуноводство

Др Мирослав Перић

Члан ИО Банке

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

ИЗВРШНИ ОДБОР

Број: 489/IO

Београд, 12.08.2020. године

На основу члана 31. Статута Комерцијалне банке АД Београд, а у складу са чланом 53. Закона о тржишту капитала Извршни одбор Комерцијалне банке АД Београд на 33. седници, дана 12.08.2020. године, доноси

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ИЗВЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ
АД БЕОГРАД
ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР - ЈУН 2020. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усвајају се редовни финансијски извештаји Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2020. године:

1. Биланс успеха за период од 01.01. до 30.06.2020. године,
2. Биланс стања на дан 30.06.2020. године,
3. Извештај о осталом резултату у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године,
4. Извештај о променама на капиталу у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године,
5. Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године и
6. Напомене уз финансијске извештаје за период од 01.01. до 30.06.2020. године, у тексту који је саставни део ове одлуке.

Члан 2.

Усваја се Извештај о пословању Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2020. године, у тексту који је саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Овлашћују се члан Извршног одбора Мирослав Перић и Извршни директор за финансије и рачуноводство Сања Ђековић да потпишу Финансијске извештаје Комерцијалне банке АД Београд из члана 1. ове одлуке.

Овлашћују се члан Извршног одбора Мирослав Перић и директор Одељења финансијског извештавања Светлана Тодоровић да потпишу Извештај о пословању Комерцијалне банке АД Београд из члана 2. ове одлуке.

Члан 4.

Задужују се Сектор рачуноводства, Сектор контролинга и планирања и Сектор хартија од вредности и финансијских тржишта да Финансијске извештаје Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2020. године, из члана 1. и члана 2. ове одлуке, доставе Комисији за хартије од вредности и Београдској берзи до 15.08.2020. године у складу са чланом 53. Закона о тржишту капитала.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

ЧЛАН ИЗВРШНОГ ОДБОРА

др Мирослав Перић

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА ИЗВРШНОГ ОДБОРА

др Уна Сикимић

ИЗЈАВА

Појединачни финансијски извештаји Комерцијалне банке АД Београд за период 01.01.2020. до 30.06.2020. године, нису ревидирани.

У складу са Законом о рачуноводству, Законом о банкама и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, Комерцијална банка АД Београд врши само ревизију годишњих финансијских извештаја.

Изјава се даје у складу са чланом 52. став 7. Закона о тржишту капитала.

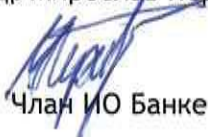
Лица одговорна за састављање финансијских извештаја

Сања Ђековић

Извршни директор за
финансије и рачуноводство

Др Мирослав Перић

Члан ИО Банке